T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
ALMAN DİLİ EĞİTİMİ BİLİM DALI
YÜKSEL LİSANS TEZİ

OKUL ÖNCESİ YABANCI DİL EĞİTİMİ VE ÖĞRETİMİNDE MATERYAL KULLANIMI VE İNCELENMESİ

CANSU ÇALIŞKAN

TEZ DANIŞMANI
Prof. Dr. MUKADDER SEYHAN YÜCEL

EDİRNE, 2019

T.C.

TRAKYA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

ALMAN DİLİ VE EĞİTİMİ PROGRAMI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Cansu ÇALIŞKAN tarafından hazırlanan **"Okul öncesi yabancı dil eğitimi ve öğretiminde materyal kullanımı ve incelenmesi"** konulu **Yüksek Lisans** tezinin sınavı, Trakya Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 19-6 maddeleri uyarınca **13.06.2019** günü saat **10:30** 'da yapılmış olup, yüksek lisans tezinin **Kabul Edilmesine** / ~~**Reddine**~~ **OYBİRLİĞİ/~~OYÇOKLUĞU~~** ile karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ	**KANAAT**	**İMZA**
Prof. Dr. İmran KARABAĞ	Kabul Edilmesine	
Prof. Dr. Hikmet ASUTAY	Kabul Edilmesine	
Prof. Dr. Mukadder SEYHAN YÜCEL	Kabul Edilmesine	

T.C
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
ULUSAL TEZ MERKEZİ

TEZ VERİ GİRİŞ FORMU

Referans No	10265371
Yazar Adı / Soyadı	CANSU ÇALIŞKAN
T.C.Kimlik No	26852292646
Telefon	5322069577
E-Posta	cansucaliskan.34@gmail.com
Tezin Dili	Türkçe
Tezin Özgün Adı	Okul öncesi yabancı dil eğitimi ve öğretiminde materyal kullanımı ve incelenmesi
Tezin Tercümesi	Using and Examining Materials in Preschool Foreign Language Education and Teaching
Konu	Alman Dili ve Edebiyatı = German Linguistics and Literature
Üniversite	Trakya Üniversitesi
Enstitü / Hastane	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı	Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı
Bilim Dalı	Alman Dili Eğitimi Bilim Dalı
Tez Türü	Yüksek Lisans
Yılı	2019
Sayfa	122
Tez Danışmanları	PROF. DR. MUKADDER SEYHAN YÜCEL
Dizin Terimleri	
Önerilen Dizin Terimleri	Okul öncesi dönem, Okul öncesi yabancı dil eğitimi, Materyal kullanımı, Materyal etkililiği

09.07.2019

İmza:.....

Tezin Adı: Okul öncesi yabancı dil eğitimi ve öğretiminde materyal kullanımı ve incelenmesi

Yazar Adı: Cansu ÇALIŞKAN

ÖZET

Bu çalışmada okul öncesi dönemde yabancı dil eğitimi ve öğretiminde kullanılan materyaller incelenmiş ve materyallerin erken yabancı dil eğitimdeki etkililiği ve önemi ortaya konmuştur. Öncelikli olarak Dünya'da ve Türkiye'de okul öncesi dönemde yabancı dil eğitiminin önemi, güncel yönelimler ve içeriği hakkında, daha sonra da okul öncesi eğitiminde materyal etkinliğine yönelik literatür araştırması yapılmıştır. Çalışmanın uygulama boyutunda 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında Edirne il merkezinde bulunan özel bir Kreş ve Gündüz Bakım Evi 4-5 yaş ve 6 yaş grubundaki çocukların 6 hafta süre ile yabancı dil dersleri gözlemlenmiş ve ders öğretmenleri ile görüşmeler yapılmıştır. Yapılan nitel araştırmada veriler gözlem ve görüşme ile toplanmış ve elde edilen veriler yorumlanmış ve tartışmaya sunulmuştur.

Araştırmada, öğretmenler ile yapılan görüşmeler ve gözlemler sonucunda, öğrencilerin dikkatini çeken etkin materyal kullanımının, okul öncesi dönemi sürecindeki yabancı dil eğitiminde olumlu yönde katkı sağladığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi dönem, Okul öncesi yabancı dil eğitimi, Materyal kullanımı, Materyal etkililiği

Name of Thesis: Using and Examining Materials in Preschool Foreign Language Education and Teaching

Prepared by: Cansu ÇALIŞKAN

ABSTRACT

In this study, the materials used in foreign language education and teaching in the preschool period are examined and the effectiveness and importance of materials in early foreign language education are shown. Primarily in preschool in the world and Turkey the importance of foreign language education, current trends and about the content, then it is a literature for material efficiency in pre-school education. In the practical dimension of the study, foreign language courses were observed for 6 weeks in a special nursery and day care center for children aged 4-5 years and in a special nursery and day care center in Edirne province in the 2018-2019 academic year. In the qualitative research, the data were collected by observation and interview and the data were interpreted and presented for discussion.

As a result of the interviews and observations with the teachers, it has been concluded that the use of effective material that attracts the attention of the students provides positive contribution to foreign language education in the preschool period.

Key Words: Pre-school period, Pre-school foreign language education, Material use, Material activity

ÖNSÖZ

İkinci hatta üçüncü bir dil edinimi dünyada genelinde zorunlu bir hal almıştır. Hala tartışmaları devam eden yabancı dil eğitimine başlama yaşı birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de okul öncesi döneme inmiştir. Okul öncesi dönemde kazanılan ikinci bir dilin çocuğa ilerleyen yaşlarında büyük katkılar sağlayacağı yönünde görüşler oldukça fazladır. Okul öncesi dönemde çocukların zihinlerinin fazlasıyla aktif olmasının avantajları kullanılarak yabancı dil eğitimi verilmesi önemlidir. Bu yaş grubu çocukların eğitiminde materyallerin seçilmesi ve kullanılmasının öneminden dolayı bu çalışmanın yapılmasına karar verilmiştir. Materyallerin kullanımı ve etkinliği üzerine yapmış olduğumuz çalışma ile materyal, ne kadar çok zeka türüne hitap ediyorsa o kadar etkindir diyebilmekteyiz.

Çalışmamın başından sonuna kadar engin bilgisi ve değerli görüşleriyle yolumu aydınlatan tez danışmanım Prof. Dr. Mukadder Seyhan Yücel'e teşekkürlerimi sunarım. Tüm hayatım boyunca varlıklarıyla bana güç veren sevgili aileme teşekkür ederim.

CANSU ÇALIŞKAN

2019

İÇİNDEKİLER

ÖZET i
ABSTRACT ii
ÖNSÖZ iii
İÇİNDEKİLER iv
TABLOLAR LİSTESİ vi
ŞEKİLLER LİSTESİ vii
KISALTMALAR LİSTESİ viii
BÖLÜM 1 1
GİRİŞ 1
1.1 Araştırmanın Amacı 2
1.2. Araştırmanın Önemi 2
1.3. Araştırmanın Yöntemi 3
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları 3
BÖLÜM 2 4
KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR 4
2.1. Öğrenme Süreci ve Etmenler 4
2.2. Erken Yaşta Yabancı Dil Eğitimi ve Öğrenimi 13
2.2.1. Dünyada Erken Yaşta Yabancı Dil Öğrenmenin Önemi 14
2.2.2. Türkiye'de Erken Yaşta Yabancı Dil Öğrenmenin Önemi 18
2.3. Erken Yaşta Yabancı Dil Eğitimindeki Etmenler 20
2.3.1. Yabancı Dil Öğretimine Başlama Yaşı 20
2.3.2. Yabancı Dil Eğitiminde Çocuk Etmeni 23
2.3.3. Yabancı Dil Eğitiminde Aile Etmeni 24
2.3.4. Yabancı Dil Eğitiminde Öğretmen Etmeni 25
BÖLÜM 3 30
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE YABANCI DİL EĞİTİMİ VE ÖĞRETİMİ 30
3.1. Okul Öncesi Yabancı Dil Eğitim ve Öğretimi Sürecindeki Güncel Yönelimler ve Araştırmalar 30
3.2. Okul Öncesi Yabancı Dil Eğitim Sürecinde Materyal Kullanımı 42

3.3. Okul Öncesi Yabancı Dil Eğitiminde Eğitsel Materyal Kullanımının önemi . 48
BÖLÜM 4 50
YÖNTEM 50
4.1. Araştırma Modeli 50
4.2. Araştırma Grubu 52
4.3. Veri Toplama Araçları 52
4.4. Nitel Veri Toplama Araçlarının Uygulanması 52
4.5. Nitel Verilerin Analizi ve Yorumlanması 53
BÖLÜM 5 54
BULGULAR VE YORUM 54
5.1. Öğretmen Görüşme Formu 54
5.2. Ders Gözlemleri 57
5.2.1. 4-5 Yaş Grubu Ders Gözlemleri 57
5.2.2. 6 Yaş Grubu Ders Gözlemleri 74
BÖLÜM 6 90
TARTIŞMA VE SONUÇ 90
REFERANSLAR 99
EKLER 111

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler **5**

Tablo 2. Gardner'in yedi zeka ve karakteristik özellikleri **9**

Tablo 3. Görsel-İşitsel ve Görsel Materyaller **32**

Tablo 4. Sözcük listesi **46**

Tablo 5. Nitel araştırmanın özellikleri **51**

Tablo 6. Öğretmen görüş formu **54**

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Edgar Dale'nin yaşam konisi **8**

Şekil 2. Avrupa'da 15 yıl içinde ilk yabancı dil öğrenimine başlama yaşındaki değişim **16**

Şekil 3. Avrupa'da 15 yıl içinde ikinci yabancı dil öğrenimine başlama yaşındaki değişim **17**

Şekil 4. Ülkelerin zorunlu yabancı dil eğitimine başlama yaşı **17**

Şekil 5. 0-5 Yaş aralığında çocuğun beyin gelişimi **22**

Şekil 6. Efektif Öğrenmenin Gereklilikleri **26**

Şekil 7. Erken çocukluk döneminde yabancı dil öğretiminin faydaları **36**

KISALTMALAR LİSTESİ

AB: Avrupa Birliği

CEFR: Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

UNESCO: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Günümüz dünyasında eğitim, teknoloji, bilim, siyaset ve birçok gelişmeye, iletişim araçlarının yaygınlaşmasıyla kolayca ulaşılabilmektedir. İnsanların, bilgiyi anlayabilmeleri ve yorumlayabilmeleri açısından ulaşılan kaynağın dilinin bilinmesi önemli bir unsurdur. Son yıllarda en az bir yabancı dilin bilinmesinin gerekliliği toplumlar arasında fark edilmiştir. Bu ihtiyacın giderilmesi için çalışmalar yapılmış ve yapılmaya da devam etmektedir. Örneğin; Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (CEFR), Avrupa ülkelerinin, hedef yabancı dillerin öğrenilmesine yönelik öğretim programları hazırlamakta ve düzenlemektedir (Çağatay, 2016, Little, 2006, Seyhan Yücel, 2006). Dil, kültürel etkileşim bağlamında son derece önemli bir araçtır. Kültürel etkileşimin olduğu çok dilli bireyler sayesinde ülkeler arası sınırlar gittikçe azalmaktadır. Küreselleşmenin temeli de budur. Dille beraber kültürel etkileşimin artması toplumlar arası etkileşimi de arttırmaktadır.

Avrupa Birliği, üye ülkeleri sayesinde çok dilli ve çok kültürlü bir yapıya sahiptir. Bu sebeple Avrupa Birliği yabancı dil öğrenimi ile ilgili önemli düzenlemeler yapmıştır. Avrupa Birliği, bir taraftan ülkelerin sahip oldukları dillerin ve kültürlerin korunması diğer taraftan farklı dil ve kültürlere karşı hoşgörünün sağlanması için çok çeşitli çalışmalar yürütmektedir (Czyzewska, 2014, Taylor, 2011, Leffa, 2002). Avrupa Birliği, çok dilliliğin, kültürlerarası hoşgörü ile iş, okul ve sosyal alanda bir arada yaşamanın temeli olduğunu savunmakta ve koordine etmektedir (Anweiler ve Mitter, 2004). Çok dilliğin erken yaşta yabancı dil öğretimi ile sağlanacağı görüşüne sahip Avrupa Birliği ülkeleri öğrenilen yabancı dil ile

birlikte anadilin de daha iyi kavranacağını savunmaktadır (Bkz. European Commission, 2015).

Günümüzde görsel, işitsel ve yazılı olmak üzere teknolojik araçlar iletişim kaynağı olarak kullanılmaktadır. İletişimin sağlanması, yeni teknolojilerin takip edilmesi için birden fazla yabancı dilin bilinmesi gerekmektedir. Hızla gelişen dünyayı takip edebilmenin yollarından biri ikinci hatta üçüncü bir dili öğrenmektir. Bu amaçla yabancı dil öğrenimi üzerine çalışmalar artmıştır. Yabancı dil öğreniminde teknikler ve etkenler incelendiğinde öğrenmeye başlama yaşının önemli bir etken olduğu anlaşılmıştır. Literatürde, erken yaşta yabancı dil öğrenimini destekleyen birçok çalışma mevcuttur (Aslan, 2003, DeKeyser, 2003, Anşin, 2006,).

Bu çalışmada, okul öncesi dönemde yabancı dil eğitim ve öğretim sürecini, bu süreci etkileyen faktörler ve kullanılan materyaller incelenmiştir.

1.1 Araştırmanın Amacı

Bu çalışma ile okul öncesi yabancı dil eğitim ve öğretiminin önemi, avantajları ve yararları ön plana çıkarılmaya çalışılmıştır. Çalışmanın amacı; uluslararası etkileşimin ve iletişimin gitgide arttığı dünyada çok dilli olmanın önemi vurgulanarak, yabancı dil öğretiminin erken yaşta başlatılmasının gerekliliğine ve özellikle okul öncesi eğitim/öğretim sürecinde kullanılan materyallerin önemine dikkat çekmektir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Dünya hızla küreselleşmeye devam ettikçe erken yaşta yabancı dil öğretimi siyasal, ekonomik, sosyal, kültürel, bilimsel ve eğitimsel alanlarda çok yararlı olabilmektedir. Ayrıca erken yaşta yabancı dil öğretimi çocuğun insanlarla iletişimini kolaylaştırmakta, ufkunu genişletmekte ve çocuğa diğer kültürleri tanımada kolaylık

sağlamaktadır (Aslan,2008). Dünyada ve özellikle AB ülkelerinde erken yaşlarda başlayan yabancı dil öğrenimi üzerinde durulan önemli konular arasındadır. Bu çalışma, ülkemizde de bu konuya dikkat çekmek açısından önemlidir. Yabancı dil öğreniminde özellikle okul öncesi döneminden başlayarak geliştirilen materyallerin kullanımı kalıcı bir öğrenimin sağlanmasında etkili olduğu görüşünü desteklemek yönünde de önem teşkil etmektedir.

1.3. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada, Milli Eğitim Bakanlığı denetiminde faaliyet gösteren özel bir kreşin 4-5 yaş ve 6 yaş çocuk gruplarında yabancı dil (İngilizce) derslerinde kullanılan ders materyallerinin çocukların yabancı dil öğretimine katkısını belirlemek amacıyla nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

- Bu araştırma; 2018-2019 eğitim-öğretim yılı içinde 6 haftalık gözlem süresi ile
- Edirne il merkezi ile
- Erken yaşta yabancı dil eğitimi veren bir okul öncesi kurumda kullanılan materyaller ile bu dersleri veren iki öğretmenin görüşleriyle sınırlıdır.

BÖLÜM 2

KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Öğrenme Süreci ve Etmenler

Öğrenme, insanın doğumundan ölümüne kadar devam eden bir süreçtir. Günden güne deneyimlediklerimizi sosyal çevreden öğrenirken okullarda belirli bir program çerçevesinde yapılandırılmış öğrenme stilleri ile öğrenmekteyiz. Her insanın farklı öğrenme stilleriyle öğrendiğini belirten araştırmalar mevcuttur (Carroll, 1998, Biggs, 2001, Güven, 2004). Kişinin öğrenmeye yönelik eğilimleri veya tercihleri öğrenme stilini oluşturmaktadır. Özgür (2012), çalışmasında yüzeysel veya derin öğrenmeden bahsetmiştir. Eğer bilgi sadece hafızaya alınmışsa (yüzeysel öğrenme), çok geçmeden unutulur ve o kişinin işini yapma şeklini asla etkilemez. Eğer öğrenci yeni bilgiyi aktif olarak kullanacaksa, öğrenme derinleşir. Öğrenci yeni bilgiyi zaten sahip olduğu kavramlara bağlar ve pratik olarak nasıl kullanılabileceğini anlar. Bu nedenle, öğrenilen bilginin hatırlanması ve kullanılması daha muhtemeldir (Özgür, 2012). Bununla birlikte motivasyon, öğrenme eğiliminde güçlü bir etkendir. İnsanlar, daha iyi bir iş yapma isteği, öğrendikleri karşılığında ödüllendirilme umudu ya da yetkin olma duygusundan memnun olma durumları ile daha fazla öğrenmek isterler. Bunlar güçlü motivasyon kaynaklarıdır. Hedefe yönlenmeyi tetikleyen bir güç olarak tanımlanan

motivasyon, öğrenme ile de doğrudan bağlantılıdır. Çünkü öğrenme, bilinçli bir çaba gerektiren ve bunun için de motivasyon ihtiyacı olan bir hedeftir. Yabancı dil öğreniminde motivasyonun etkisine yönelik çalışmalar, Lambert ve Gardner'in çalışmalarıyla başlamıştır (Gardner, 2001). Bir isteklendirme yöntemi olan motivasyon, öğrenme sürecinde eksik olduğunda istenilen başarının sağlanamayacağı düşünülmektedir (Şahin, 2007). Acat ve Demirel çalışmasında, dünya genelinde yabancı dil öğrenme ve kullanımında karşılaşılan zorluklar motivasyon ile üstesinden gelinebilir ancak bu konuda üzerinde en az durulan faktör yine motivasyondur demişlerdir (Acat ve Demiral, 2002).

Seven ve Engin (2008) yapmış oldukları çalışmada öğrenme sürecinde belirgin beş öğeden bahsetmişlerdir. Bu öğeler; öğrenen, öğrenilen, öğreten, öğrenme ortamı ve öğrenme aracıdır; direkt ya da birbirine bağlı olarak öğrenme sürecini etkilemektedir demişlerdir. Örneğin, öğretmenin öğrenme sürecinde öğreneni öğrenmeye hazırlamak, öğrenme ortamını sağlamak ve öğretme materyallerini etkin bir şekilde kullanmak gibi dolaylı etkileri vardır. Benzer bir şekilde, öğrenme ortamı öğrenen için araç-gereç, ısı, ışık ve ses yönüyle öğrenmeyi kolaylaştırmak gibi etkiye sahiptir. Seven ve Engin öğrenmeyi etkileyen faktörleri yine bu çalışmalarında öğrenen, öğrenme yöntemi ve öğrenme materyali ile ilgili olmak üzere üç ana başlıkta incelemişler (Bkz. Tablo 1.) (Seven ve Engin, 2008).

Tablo 1. Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler

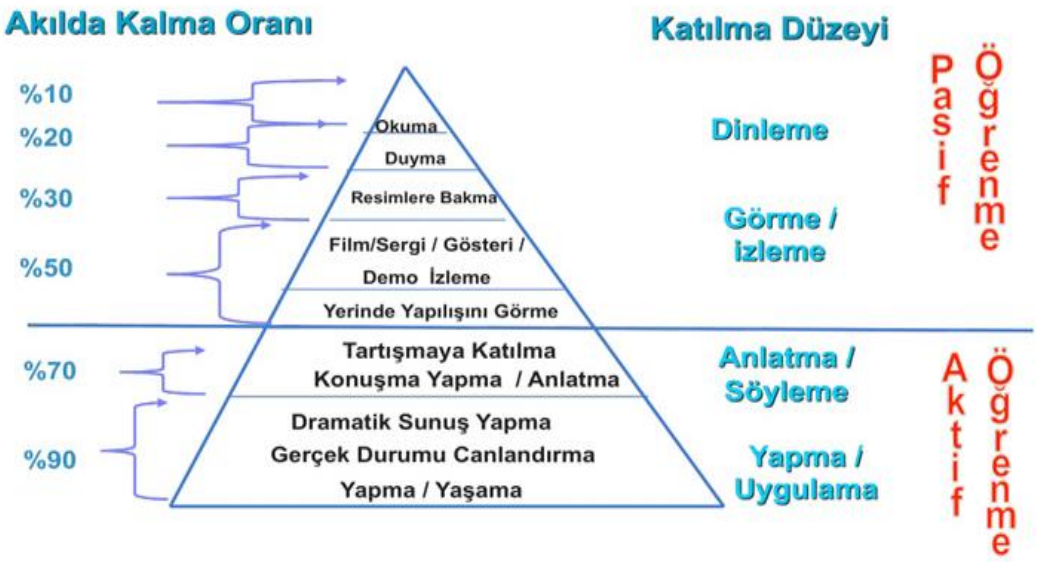
Öğrenmeye Yönelik Faktörler	
Hazır Olma	Kişinin öğrenmek için biyolojik yeterliliğe sahip olmasıdır. Öğrenenin öğrenmeye açık ve hazır bulunması öğrenme sürecinin başlaması için gereklidir.
Olgunlaşma	Kişi öğrenmeye hazır durumda olabilir ancak yeterli olgunluğa erişmemişse öğrenme gerçekleştirilemez. Olgunlaşma, yaş ve zeka açısından değerlendirilebilir.
Genel Uyarılmışlık Hali	Dışardan gelen uyaranları kişinin alabilme kapasitesi uyarılmışlık düzeyini ifade eder. Uyaranlara karşı kapalı, açık ya da çok açık

	olması öğrenmeyi etkiler. Uyarılmışlık düzeyinin çok düşük ya da çok yüksek olması öğrenmeyi zorlaştırır. En iyi öğrenme orta düzey uyarılmışlık seviyesinde gerçekleşir.
Motivasyon	Motivasyon kişiyi harekete geçiren bir etkendir. İlgi duyma, önem ve öncelik verme, ihtiyacı karşılama, ne işine yarayacağını anlama, istekli olma gibi içsel ya da yüksek not alma, takdir kazanma, statü elde etme gibi dışsal motivasyon kaynakları mevcuttur.
Geçmiş Tecrübelerin Olumlu-Olumsuz Transferi	Öğrencinin önceden kazanmış olduğu bilgiler yeni bilgilerin öğrenilmesini kolaylaştırabilir ya da zorlaştırabilir. Yeni bilgiler ile eski bilgiler arasında anlamlı bir bağlantı kurduğunda yeni bilgiyi öğrenmek kolay olmaktadır.
Dikkat	Dikkat, bilincin belirli bir noktaya odaklanmasıdır. Öğrenme sürecinde dikkatin öğrenilen bilgiye odaklanması oldukça önemlidir. Öğretmenin ve öğrenme yollarının dikkatin toplanmasında etkisi büyüktür.
Öğrenme Yöntemine Yönelik Faktörler	
Öğrenilen Konunun Yapısı	Öğrenilen konu, yapısına göre parçalar halinde veya bir bütün halinde ele alınmaktadır. Hangi yöntemin daha yararlı olacağı konu yapısına göre yapılan araştırmalarla belirlenmektedir. Okullarda konular parçalara ayrılarak öğretilir. Burada önemli olan konunun en uygun şekilde parçalara ayrılmasıdır.
Öğrenmeye Ayrılan Zaman	Öğrenme için ayrılan zaman yine öğrenme yöntemlerinin öğrenenin yaş, zeka ve hazır oluşluğu ile alakalıdır. Sistematik olarak zamanlara ayrılan öğrenme örneğin okullarda işlenen müfredatın konulara ve ders saatlerine bölünmesi şeklindedir.
Geri Bildirim	Öğrencinin öğrenip öğrenmediğine dair geri bildirim almak öğrenme sürecinin yöntemini sağlamak açısından oldukça önemlidir. Okullarda en çok uygulanan geri bildirim yöntemi sınavlardır.
Öğrencinin Aktif Katılımı	Öğrencinin aktif veya pasif olarak öğrenme yöntemine katılması öğrenme üzerinde etkilidir. Öğrencinin okuma, yazma veya cevap verme şeklinde derse aktif katılımı sağlanmalıdır.
Öğrenme Materyallerine Yönelik Faktörler	
	Materyalin öğrencinin algısını çekebilecek

Algısal Ayırt Edilebilirlik	nitelikte olması öğrenmeyi olumlu yönde etkilemektedir. Materyal, öğrencinin çevresindeki uyaranlardan ayırt edilebilir nitelikte olmalıdır. Uyaranları beyaz olarak düşünürsek materyalin siyah olması algıda ayırt edilebilir bir özellik kazandırır.
Anlamsal Çağrışım	Materyalin, önceki bilgi birikimlerini çağrıştıracak nitelikte olması hem yeni bilginin öğrenilmesinde hem de eski bilginin hatırlanmasında etkilidir. Örneğin dil öğreniminde bir sözcük başka sözcüklerin hatırlanması için bir aracı olabilmektedir. Anlamsal çağrışım dizileri arttıkça öğrenme de artmaktadır. Çağrışımlar kişiden kişiye değişen öznel yapıdadır. Kişinin geçmişte yaşadığı olaylar ve çevresi çağrışımların kaynağı olabilmektedir. Okullarda her öğrenci için ayrı çağrışım materyalleri kullanılamayabilir ancak bireysel öğretimlerde bu faktör etkili bir şekilde kullanılabilir.
Kavramsal Gruplandırma	Birbirleriyle ilişkili kavramların gruplanmasıyla çok yönlü olarak oluşturulan öğretim materyalleri öğrenmede etkili olabilmektedir. Soyut ve somut kavramları bünyesinde barındıran bir materyal aracılığıyla aktarılan bilgi, öğrencinin zihninde sistematik bir şekilde algılanır. Bu tarz materyaller kişinin analitik düşünme yeteneğini de geliştirmektedir.

Seven ve Engin (2008), çalışmalarında inceledikleri öğrenme üzerinde etkili faktörlere Dale'nin öğrenme sürecinde kişinin öğrenme karakterinin belirgin bir etmen olduğu bulgusunu da ekleyebiliriz. Dale'nin 1969'da yapmış olduğu çalışma ile öğrenme karakteri ile öğretme faktörleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Edgar Dale'nin Yaşantı Konisi'e göre zaman etkeni sabit tutulduğunda akılda kalma oranlarının okuma, duyma, görme, anlatma ve uygulama faktörlerine bağlı olarak farklılık gösterdiğini göstermiştir. Dale'ye göre insanlar okuduklarının %10'unu, duyduklarının %20'sini, gördüklerinin %30'unu, hem duyup hem gördüklerinin %50' sini, anlattıklarının %70' ini, uyguladıklarının %90'ını akıllarında tutmaktadır. Dale bu koninin "çeşitli görsel-işitsel materyal türleri ile öğrenme sürecindeki

bireysel konumları arasındaki ilişkileri açıkladığını" vurgulayarak, yüzdeliklerin mutlak kabul edilmesinin bir hata olacağını da belirtmiştir (Dale,1969, 108).

Şekil 1. Edgar Dale'nin yaşam konisi

Bu koniye göre öğrenmede duyu organlarının aktiflik sayısı arttıkça öğrenmenin ve akılda kalmanın birbiri ile doğru orantılı olarak artacağı gösterilmiştir. Zihinsel yetenekler, öğrenme sırasında kullanıldığında aktif öğrenme gerçekleşmektedir (Açıkgöz, 2003, 17). Yabancı dil öğretiminde aktif halin sağlanabilmesi için öğrencinin duyusal ilgisini üst seviyeye getirecek materyallerin kullanımı ve buna yönelik aktivitelerin yapılması önem kazanmıştır.

Geleneksel öğretimde kullanılan ders kitabı ve yazı tahtası dil öğrenmede yetersiz kalabilmektedir. Öğretmen merkezli eğitim sürecinde öğrencilerin öğrenmede baskın duyusuna değinilmediğinden öğrenci ikinci planda kalmaktadır. Bu da öğrencinin ilgisini dağıtarak motivasyonunu düşürmektedir. Geleneksel öğretimde öğrencilerin algısal farklılıkları göz ardı edilmektedir (Kim, 2013, Özpolat, 2013, Sürücü, 2018). Yukarıda açıklanan öğrenme üzerindeki faktörler Gardner 1980'li yıllarda yapmış olduğu çalışmalarda ortaya koyduğu Çoklu Zeka

Kuramı'yla da yakından ilişkilidir. İnsan aklının, dil bilimsel, sayısal, görsel, jestsel ve diğer sembolik sistemlerle ilgilenen modüler bir yapıya sahiptir. Bireyler herhangi bir işleme tabi tutulmaksızın sembol kullanımlarıyla serebral korteksin farklı bölümlerini uyarabilmektedir. İnsanın bilişsel kapasitesini, kültürel ve tarihsel bakımdan becerileri de dahil eden birçok türde sembolün bilincinde olan bir sistemin olduğunu ortaya koyan Gardner bilginin, eğitim psikolojisindeki geleneksel uygulamaların ötesinde olduğunu ileri sürmüştür. Zekayı, problemleri çözme ya da bir ya da daha fazla kültürel ortamda değer yargılarını bir araya getirme kapasitesi olarak tanımlamış ve bir insan zekası olarak sayılan faktörler için bir dizi kriteri detaylandırmıştır (Bkz. Tablo 2.) (Gardner ve Hatch, 1989). Her ne kadar tüm insanlar bu zeka çeşitlerine sahip olsalar da hem kalıtsal hem de çevresel nedenlerden dolayı, şu anki durumları farklılık gösterebilmektedir.

Tablo 2. Gardner'in yedi zeka ve karakteristik özellikleri

YEDİ ZEKA		
Zeka	Meslek Yönelimi	Karakteristik Özellikleri
Mantıksal-matematiksel	Bilim adamı, matematikçi, mühendis, bilgisayar programcısı, istatistikçiler	Mantıksal veya sayısal sembollere duyarlılıkları sayesinde zihinden işlemleri kolaylıkla yapar, kategorileri, ilişkileri fark eder ve açıklar, bilgiler arasında bağlantı kurar, doğal olaylara meraklıdır.
Sözel-Dilsel	Şair, yazar, gazeteci, dil bilimci	Kelimelere duyarlılıkları sayesinde diğer insanların konuşmasını taklit edebilir, cümleleri yorumlar ve farklı bir tarzda ifade eder, okuduklarını kolaylıkla anlar, kelime dağarcığı zengindir, farklı dilleri öğrenme becerisine sahiptir.
Müzikal-	Besteci, müzisyen	Sesler, notalar ve ritimlere duyarlı olmalarıyla

İşitsel		müzik, dans ve enstrümanlara karşı ilgilidirler.
Görsel-Uzamsal	Ressam, heykeltıraş, fotoğrafçı	Gördüklerine olan duyarlılığı sayesinde her türlü şekil, desen, tasarımlar, somut ya da soyut görüntüleri görselleştirme becerisine sahiptir, hayal güçleri yüksektir.
Bedensel-kinestetik	Dansçı, atlet	Kişinin vücudunu ve hareketlerini kullanma, kontrol etme becerileri yüksektir.
Sosyal-Kişilerarası	Terapist, pazarlamacı, halkla ilişkiler, politikacı	İnsan ilişkileri kuvvetli olmasıyla çok farklı karakterlerle kolaylıkla iletişim kurabilmektedir. İnsanları yönetme, ikna etme ve grup çalışmalarında beceriklidirler
İçsel	Filozof, yazar, ressam	Kendi hakkında duygu ve düşüncelerinin farkında olma, hayat felsefesi oluşturma, bireysel çalışmalara yatkınlık gibi özelliklere sahiptir.

Bu tabloya göre; görsel hafızaya sahip öğrenciler, renkler, şekiller ve görüntülere olan duyarlılığı ile öğrenme arasında güçlü bir ilişki vardır (Yılmaz ve Eren, 2015). Resimlere, görüntülere, sembollere daha duyarlı olan bu tip insanlar için öğretimde görsel materyallerin kullanımı öğrenmeyi ve akılda kalıcılığı kolaylaştırmaktadır. Müzikal-işitsel zekaya sahip öğrenciler ise seslere, notalara ve ritimlere duyarlıdırlar. Bu da onların müzik ve ritim ağırlıklı materyaller ile öğrenme başarısının seviyesinin artacağını göstermektedir.

Piaget, geleneksel zeka anlayışının zeka testinden alınan puanla ölçülmesi anlayışını yıkarak zekayı, zihnin değişim ve yenilenme gücü olarak tanımlamıştır (Piaget, 1963, 21). Besinleri sindiren bir sindirim sistemi gibi zihnin de bilgileri sindirdiğini söylemiştir. Zihnin sistemine giren bilgiler bilişsel fonksiyonları değiştirir ve geliştirir. Böylece yeni ve bilinmeyen durumlarla karşılaşan birey, eski tecrübelerinden faydalanarak daha etkili kararlar verir; karşılaştığı problemleri daha kolay çözümler (Selçuk, 1999)

Kişinin doğumuyla başlayan bilişsel gelişimi, çevresiyle olan uyumu olarak tanımlanmaktadır (Bkz. Ahioğlu-.Lindberg, 2011). Çevrenin değişim, gelişim ve yenilenme süreçlerinde büyük etkisi vardır. Zamanla elde edilen bilgiler ile çevrede karşılaşılan her şey değerlendirilir, yorumlanır. Bunun sonucunda da davranışlar ortaya çıkar (Ahioğlu-Lindberg, 2011).

Piaget öğrenmeyi özümseme, uyum ve bilişsel denge kavramları ile açıklamaktadır. Kişinin eski ve yeni bilgileri arasında uyumsuzluk var ise yeni bilgi özümsenemediği için dengesizlik yaşanır. Bilişsel gelişim dengenin var olduğunda oluşur. Özümsenmiş bilgi dengeyi, denge de bilişsel gelişimi sağlar. Bu da yaşam boyu devem eder (Nicolopoulou, 2004). Piaget'in Teorisine göre bilişsel gelişim dört temel evreye ayrılmıştır ve Hanfstingl yapmış olduğu çalışmada bu evreleri incelemiştir (Hanfstingl, 2019). Bunlar;

0-2 Yaş Duyusal Motor Dönem: Doğumdan itibaren iki yaşına kadarki süre bebeklerin duyusal deneyimler sayesinde motor becerilerinin geliştiği dönemdir. Bu dönemde, çocuklar ilk önce basit reflekslere, ilk alışkanlıklara, ilk deneme yanılma eylemlerine ve aynı zamanda nesnelere yönelik problemleri çözmeye yönelik kasıtlı eylemlerde bulunurlar. Bu dönemim sonunda çocuklar merak etmeye başlar, nesneleri ve çevreyi keşfedebilirler.

2-7 Yaş İşlem Öncesi Dönem: İki yaşından yedi yaşına kadar süren bu dönemde çocuklar sözcükler, semboller ve çizimlerle dünyayı algılamaya başlarlar. Sembolik düşünce, bilgi ve eylemin bağlantısının kolaylıkla kurulmasının önüne geçer. Benmerkezci düşünme, animizm, yapaycılık, sembolik oyun, tek yönlü düşünme, odaktan uzaklaşamama, paralel oyun bu dönemde önemli kavramlardır. Bu dönem, çocukların düşünme ve iletişim için dili kullanmaya başladığı yaştır. Bununla birlikte, bu aşamadaki çocuklar henüz içeriği mantıklı bir şekilde düşünememekte veya sonuçlandıramamaktadır. Düşünceleri hala perspektif bakış açısı olmadan somut olarak görebilecek şekilde algılamalarına bağlıdır. 2 ila 7 yaş arasındaki süre çok uzun olduğu için Piaget bu aşamayı iki faza bölmüştür. İlk faz, 2 ila 4 yaş arasını kapsamaktadır ve Piaget ona sembolik işlevsel dönem adını vermiştir. Çocuklar bu yaş aralığında sembollerle oyun evresindedir. İkinci faz olan 4 ila 7 yaş arasında ise

sezgisel düşünce merkezi aktiftir. Çocuklar, merak duyguları ile her şeyin nedenini sorgulama dönemindedirler.

7-11 Yaş Somut İşlemler Dönemi: 7-11 yaş aralığı akıl yürütme ve mantıklı akıl yürütme dönemidir. Sahip olunan bilgiler, yeni bilgiler kullanılarak ve somut örnekler kullanılarak işlemler yapılabilir. Nesneleri özellikleriyle birlikte sınıflandırabilirler.

11 Yaş ve Üzeri Dönem: 11 yaştan sonra somut kavramların yanı sıra soyut kavramlar algılanabilir. Bilişsel ve sosyal zeka gelişir. Ergenlik dönemiyle gelen benmerkezci tutum hakimdir. Hayali ve varsayımlara dayalı düşünebilme yetenekleri gelişmektedir.

Lo'nun Varyasyon Teorisi ise Piaget'in bilişsel gelişim teorisinin aksine, en iyi şekilde doğrudan öğretime yönelik uygulamalar içeren bir öğrenme teorisi olarak tanımlanabilir. İlk kez 1990'ların sonunda Marton ve ekibi tarafından analiz edilen bu teori Hong Kong'da derslerde uygulandı ve daha sonra 2000 yılından sonra (Zhang 2014) ve 2003'ten sonra İsveç'te (Marton ve Runesson 2015) Pedagojik Teori olarak tanıtılmış ve yayılmıştır. Varyasyon teorisi, iki prensipten oluşmaktadır. Birincisi, öğretmenin öğrencileri hakkında güçlü bir görüş elde etmelerine yardımcı olacak kritik özellikleri ve bu özellikler arasındaki ilişkileri tanımlaması gerekir. İkincisi, bu anlayışı temel alarak öğretmenin öğrencilerin kritik özellikleri ayırt etmelerini sağlamak için varyans ve değişmezlik şablonları tasarlamaları gerekir (Marton ve Pang, 2014). Varyasyon teorisinin savunucuları yaklaşımlarında Piaget'in bilişsel gelişim sınıflandırmasını çocukların kritik özelliklerini belirlemek için faydalanmışlardır. Piaget'in çoklu zeka kuramı gelişim ve öğrenme psikolojisinde yararlanılan çok sayda kavramın da temelini oluşturmaktadır. Eğitim bilimlerinde de dersin işlenişinde kullanılan yöntem ve materyallere ışık tutmuştur. Piaget'in yaş dönemleri incelendiğinde 2-7 yaş aralığı sözcüler, semboller, çizimler dönemidir. Bu da erken yaşta yabancı dil öğrenimi için bu yaş aralığının uygun olabileceğini göstermektedir. Seçilen yöntem ve materyaller yaş dönemine uygun düzenlendiğinde etkili bir öğretim gerçekleşebilecektir (Piaget, 1952, 29). Piaget'in yaş dönemleri dikkate alındığında erken yaşta yabancı dil eğitimi 2-7 yaş aralığında etkin bir

şekilde gerçekleşebileceği görülmektedir. Bu konu üzerine birçok çalışma yapılmış ve aşağıda erken yaşta yabancı dil eğitimi irdelenirken yapılan çalışmalara da değinilecektir.

2.2. Erken Yaşta Yabancı Dil Eğitimi ve Öğrenimi

Gelişen dünya ile birlikte eğitimden sanata, ticaretten bilime, turizmden sağlığa kadar birçok alanda küreselleşme iletişimin gerekliliğini arttırmıştır. Sınırların haritalarda kaldığı ülkeler arası bağlantıların kuvvetlendiği son yıllarda anadil dışında başka dillerin öğrenilmesi de bu noktada önem kazanmıştır. Kültürler arası paylaşımlar dünya genelinde huzur ve barışı destekler nitelikte katkı sağlamaktadır. Ülkelerin birbirleri ile etkili iletişimi ilk önce aynı dili konuşabilmekten geçmektedir. Günümüzde yabancı dilin gerekliliğini kavrayan devlet politikaları da bu anlamda çalışmalarını arttırmış ve geliştirmiştir. En etkin dil öğrenimi hakkında yapılan çalışmalar erken yaşta dil öğrenimine dikkat çekmektedir. Bir dil ne kadar erken yaşta öğrenilirse o derece olumlu katkıları olacaktır (Genesee et al 2006; Cummins 2010). Erken yaşta yabancı dil eğitimi ve öğrenimi üzerine yapılan güncel çalışmalar incelendiğinde, çok çeşitli görüşler ve farklı açılardan yaklaşımlarla erken yaşta yabancı dil eğitiminin desteklendiği görülmektedir.

Kara, erken yaşta yabancı dil öğrenimini destekler nitelikte çalışmalar yapmıştır. 1999 yılındaki çalışmasında erken yaşta dil eğitimi ile çocuğun bireysel gelişimi ve dış dünya ile iletişiminde olumlu katkıları olduğunu ileri sürmüştür (Kara, 1999). Akdoğan, çocuğun beyin gelişiminin 2-5 yaş arasında olduğunu ve 6 yaşında bu süreci tamamladığını belirtmiştir. Bu yaş aralığında çocuktaki dilsel bilincin yoğun olduğunu ve doğal ortamda yabancı dil öğretimi çocuk psikolojisine ve gelişimine uygun hazırlanabilirse kolaylıkla dil öğrenebileceklerini savunmuştur. Ayrıca doğru yapılandırılmış bir dil eğitiminin çocuğun zihinsel gelişimine olumlu katkılar sağlayabileceğini söylemiştir (Akdoğan, 2004). Bir çocuğun çevresiyle etkileşime girmesi ve algılarının gelişiminde dilin önemli bir faktör olduğunu vurgulayan Anşin erken yaşta başlanan yabancı dil eğitiminin çocuğun anadilini anlama kabiliyetini de arttırdığını savunmuştur (Anşin, 2006). Lietti; erken yaştaki

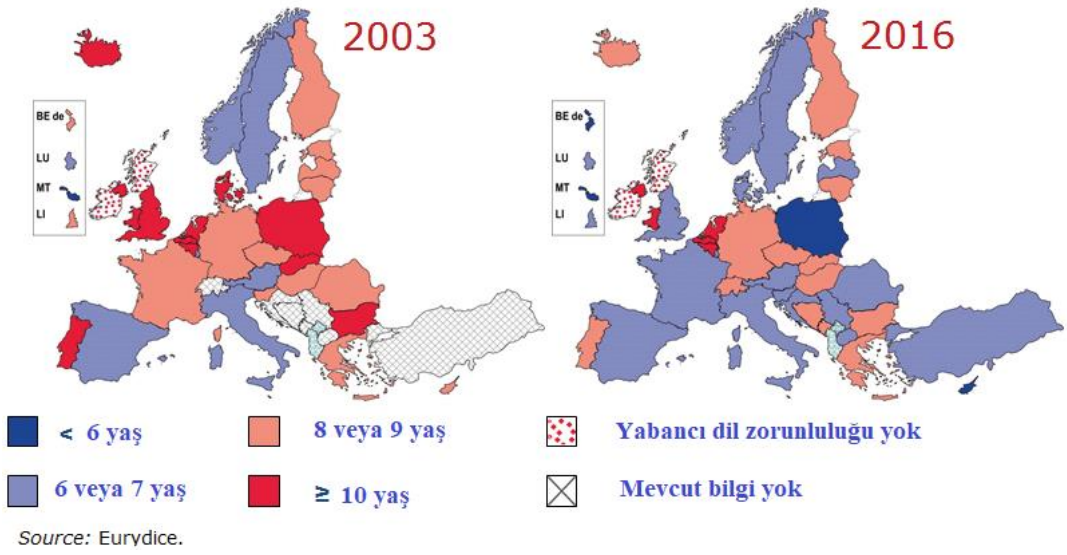
bir çocuğun duyduğu sesleri taklit edebildiğini ve gülünç duruma düşmekten korkmadığını belirtmiştir. Lietti, 2 yaşında kolayca iki dilli olunabileceğini hatta çocuğun iki dilde de "anne-gitti'' diyebilmesi bile çift dillilik için yeterli olabileceğini söylemiştir (Lietti, 2006). İlter ise erken yaşta yabancı dil öğretiminde veli ve öğretmen görüşleri ile yapmış olduğu çalışmada, çocuklara temel dil eğitiminin sadece bir dil öğretmekle kalmayıp çocuğun bilişsel gelişimine de katkısı olacağı sonucuna varmıştır (İlter, 2007). Widlok'a göre çocukların erken yaşta yabancı dil eğitimini etkili bir şekilde gerçekleştirmek için, çocukların öğrenme başarıları, önbilgileri, ilgileri ve istekleri göz önünde bulundurarak içerikler ve yöntemler düzenlenmelidir (Widlok, 2013). Yücel, Widlok'un çalışmasını destekler nitelikte erken yaşta eğitim veren yabancı dil öğretmenlerinin yaş aralıklarına göre çocukların ilgi ve merakını nelerin uyarabileceği ve içeriklerin hangi etkinlik, aktivite ve materyal ile desteklenebileceği konusunda bilinçli olmaları gerektiğini söylemiştir (Seyhan Yücel, 2014). Delal, erken yaşta yabancı dil eğitimini sosyal açıdan ele alarak çocuğun küçük yaşta başka diller ile karşılaşması onun farklı kültürlere karşı önyargısız yaklaşacağını belirtmiştir (Delal, 2015).

Bu görüşler ışığında erken yaşta yabancı dil öğrenmenin, çocuğa dil öğrenmenin yanı sıra birçok katkısı olduğu ve yabancı dil eğitiminin erken yaşta başlatılmasının birçok yönden avantajlı olduğu ortaya konmuştur. Erken yaşta öğrenilen dil ile birlikte çocuklarda soyut düşünme yeteneği geliştiği, dil sanatı, matematik, mantık ve sosyal bilgiler alanlarındaki derslerde de daha başarılı olduğu gözlenmiş aynı zamanda çocuğun sosyo-kültürel gelişimlerine bakıldığında yabancı dil eğitimini almayan yaşıtlarından daha ileri seviyede olduğu da anlaşılmıştır (Bot, 2014). Algı alanları geniş, farklılıklara anlayışlı, saygı ve hoşgörülü yaklaşan bireyler olma yolunda yabancı dil eğitiminin olumlu katkılar sağlayacağı da ileri sürülmüştür (Seker, 2012).

2.2.1. Dünyada Erken Yaşta Yabancı Dil Öğrenmenin Önemi

Dünyada erken yaşta yabancı dil öğrenimi üzerine çok kapsamlı araştırmalar yapılmıştır. Gelişmiş dünya ülkelerinde erken yaşta ana dil dışında yabancı dil

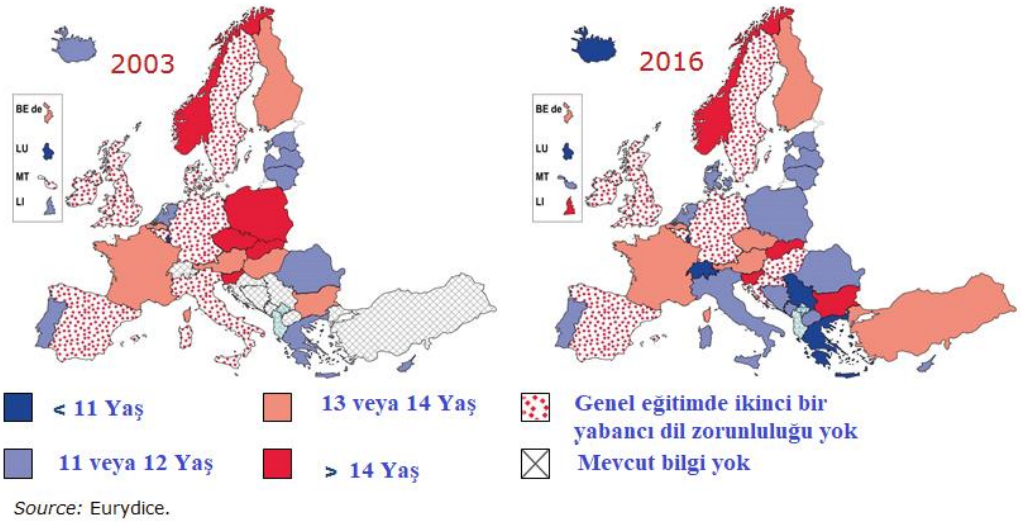
öğrenimi zorunlu veya isteğe bağlı olarak uzun süredir yapılmakta ve etkileri de görülmektedir. Küreselleşmeyle beraber siyasi, sosyo-kültürel, ekonomik ve psikolojik sebeplerle birçok ülkede erken yaşta yabancı dil öğrenimi zorunlu hale gelmiştir (Eurydice/Eurostat, 2012). Bilim, sanat, ticaret gibi ülkeler arası birçok iletişim ihtiyacı sebebiyle sınırları ortadan kaldırıp çok dilliliğin ve çok kültürlülüğün yolu açılmıştır. Bir ya da birden fazla dil bilmek zaruri bir ihtiyaç haline gelmiştir (De Houwer, 2014). Özellikle Avrupa Birliği ülkeleri bu konuda önemli adımlar atmışlardır. Avrupa'da Avrupa Konseyi kurularak hem kendi dil ve kültürlerini korumak hem de yabancı dil ve kültürlere vakıf olabilmek adına çalışmalar yürütmüşlerdir (Demirel, 2007). 14 Aralık 2017 tarihinde toplanan Avrupa Konseyi'nde Devlet ve Hükümet Başkanları, anadile ek en az iki Avrupa dilinin bilinmesi gerekliliğini yinelemişlerdir. Dilde yeterlik, sınırlar arası hareketlilik, işbirliği ve karşılıklı anlayış için vazgeçilmez bir unsurdur. Dil, Avrupa Birliği'nin Avrupa ülkelerinin birleşme arzusunun güçlü bir sembolüdür (Europan Commission, 2018). 2002 yılında Barselona Avrupa Konseyi'nde "bilgiye dayalı rekabetçi bir ekonomi" yaratma ihtiyacı ve "temel becerilerin ustalığını geliştirmek" için özellikle erken yaşta en az iki yabancı dilin öğretilmesinin gerekliliği açıklanmıştır (Barcelona European Council, 2002). Eurydice Key Data 2017 verilerine göre birçok Avrupa ülkesinde ilk yabancı dilin 8 yaşından önce öğretilmeye başlandığı ancak ikinci yabancı dilin müfredat içinde hala çok zayıf olduğu açıklanmıştır (European Commission/Eurydice, 2017).

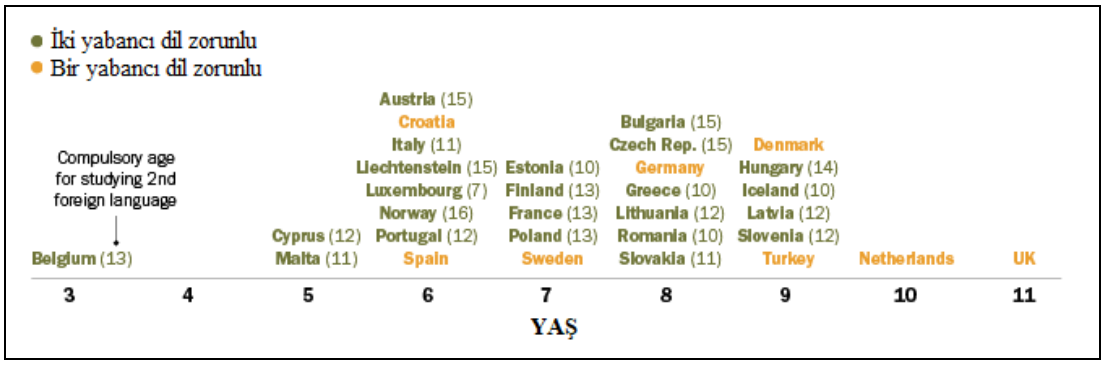
Şekil 2. Avrupa'da 15 yıl içinde ilk yabancı dil öğrenimine başlama yaşındaki değişim

Şekil 2'de Avrupa'da 2003'te ve 2016'da anadil dışında bir yabancı dil eğitimine başlama yaşları gösterilmiştir. Bu verilere göre 15 yıl içinde yabancı dil eğitimine başlama yaşı yaygın olarak düşmüştür. Örneğin Belçika'da 2003 yılında yabancı dil eğitimine başlama yaşı 8-9 yaş iken 2016 yılında 6 yaşın altına düşmüştür. Yine Liechtenstein'de 8-9 yaş iken 6-7 yaş aralığına düştüğü görülmektedir. 2016 verilerinde Türkiye'de yabancı dil eğitimine başlama yaşı 6-7 olarak verilmiştir (European Commission/Eurydice, 2017).

Bazı Avrupa ülkeleri okullarda ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde ikinci bir yabancı dil eğitimini de zorunlu tutmuştur. Bu zorunluluk, İspanya, Hırvatistan, Slovenya, İsveç ve Norveç'teki okullarda sürdürülmektedir. İstatistikler, İspanya, Hırvatistan ve Slovenya'da, ilköğretim öğrencilerin yaklaşık yarısının iki yabancı dil öğrendiğini göstermektedir. İsveç ve Norveç'te bu oran sırasıyla % 77,9 ve % 71,9'dur. **Şekil 3**'te Avrupa'da 2003'te ve 2016'da ikinci bir yabancı dil eğitimine başlama yaşları gösterilmiştir (European Commission/Eurydice, 2017).

Şekil 3. Avrupa'da 15 yıl içinde ikinci yabancı dil öğrenimine başlama yaşındaki değişim

Şekil 4. Ülkelerin zorunlu yabancı dil eğitimine başlama yaşı

Şekil 4'de ülkelerin yabancı dile başlama yaşları verilmiştir. Turuncu ile yazılan ülkelerin zorunlu bir yabancı dili varken yeşil ile yazılan ülkelerin zorunlu iki

yabancı dili vardır. Parantez içinde gösterilen rakamlar ikinci dilin öğrenmeye başlama yaşıdır. Örneğin Belçika'da birinci yabancı dil 3 yaşında ikinci yabancı dil ise 13 yaşında başlamaktadır (Eurostat, 2012).

Avrupa Birliği'nin de teşvikiyle Avrupa ülkelerinde anadil dışında en az bir yabancı dilin öğrenilmesi zorunlu tutularak müfredat programlarına dahil edilmiştir. Örneğin, Lüksemburg çok dilli ülkelerden biridir. İlk yabancı dil olarak Almanca'yı 6 yaşında, ikinci yabancı dil olarak ise Fransızca'yı 7 yaşında öğrenmeye başlamaktadırlar. Bunun yanı sıra İngilizce de yaygın olarak bilinmektedir. Dünyada İngilizce ayrıcalıklı bir dil olarak bulunmakta ve özellikle Avrupa'da %90 oranında bilinmektedir (Haznedar, 2010)

2.2.2. Türkiye'de Erken Yaşta Yabancı Dil Öğrenmenin Önemi

Türkiye'de yabancı dil eğitiminin önemi Cumhuriyet öncesine dayanmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla beraber Mustafa Kemal Atatürk'ün önderlik ettiği yabancı dil eğitimi üzerine bilhassa durulmuştur. Teknolojinin, bilimin, kültürün, sanatın yakından takip edilebilmesi için yabancı dilin öğrenilmesi gerekliliğini Atatürk tarafından sık sık dile getirilmiş Türk okullarında yabancı dil eğitimi verilmesi için adımlar atılmıştır. İlk Türk koleji olan Türk Eğitim Derneği Koleji'nde (TED) ikinci dil olarak İngilizce, daha sonra kurulan Galatasaray Lisesi'nde ise Fransızca eğitimi verilmeye başlanmıştır. Hızla gelişen ve değişen dünyaya ayak uydurmanın zorunluluğunu kavrayan ülkemiz yabancı dille eğitim verilen okul sayılarını arttırmıştır. Daha çok İngilizce, Fransızca ve Almanca dilleri ikinci dil olarak okul müfredatında yerini almıştır (Demirel, 2007). İmam Hatip liselerinde ise Arapça ikinci dil olarak öğretilmektedir (Din Öğretimi Genel Müdürlüğü, 2016). Takviyeli yabancı dil eğitimi veren okullarda yabancı dil dersleri ile birlikte seçmeli olarak ikinci bir yabancı dil dersi seçilebilmektedir. Ayrıca

yabancı dille eğitim verilen okullarda ise derslerin tamamı yabancı dille işlenmektedir.

Eğitim alanında da dünya standartlarına ulaşma hedefinde olan Türkiye gelişmeleri yakından takip etmekte ve yeni düzenlemeler getirmektedir. Ülkemizde 1997 yılında zorunlu eğitim 8 yıla çıkarılmış yabancı dil eğitimi ise 3. sınıftan itibaren zorunlu hale getirilmiştir. Sonrasında Avrupa Birliği uyum sürecinde 2012 yılında 4+4+4 eğitim sistemi uygulanmaya başlanmıştır. Bu sistemde 2. Sınıf itibariyle yabancı dil eğitimine kademeli olarak başlanmıştır (Baykurt, 2013, MEB, 2013, ii).

Baykurt'un 2010 yılında yapmış olduğu çalışmada yabancı dilin erken yaş çocuklarında bilişsel düzeylerine uygun içerikte sunulması gerekliliğini dile getirmiştir. "İçerik temelli öğretimin Türkçe derslerde işlenen konuların yabancı dil öğretim içeriğinde de işlenmesi öğrencilerin kavramlara vakıf olması sebebiyle dil öğrenmeye odaklanacaktır" demiştir (Baykurt, 2010). İçerik temelli yabancı dil öğretiminde, dil ve içerik arasında bağlantı sağlanarak yabancı dil öğrenciye daha anlamlı bir şekilde sunulmaktadır (Wesche & Skehan, 2002).

Türkiye'de AB uyum süreciyle başlayan erken yaşta yabancı dil eğitimine verilen önem gittikçe artmıştır. Uluslararası kültürel ve ticari etkileşimler dil bilmenin gerekliliğinin anlanması için en büyük etkenlerden biri olmuştur. Bu yüzden de erken yaşta yabancı dil öğretimi okul programlarında zorunlu hale getirilmiştir (Demirel, 2007). Daha iyi ve daha etkili bir öğretim için erken yaşta yabancı dil eğitimine etki eden faktörlerin belirlenmesi, bu faktörlere bağlı olarak uygun içerik, yöntem ve materyallerin seçilmesi üzerine yapılan Dünya geneli çalışmalar yakından takip edilmektedir. Son yıllarda bu konuda gerek teorik gerekse uygulamalı olarak birçok bilimsel çalışmalar yapılmıştır. 2002 yılındaki Barselona Avrupa Konseyi toplantısında Avrupa Birliği Devletleri Başkanları en az iki yabancı dil öğrenilmesi ve çok erken yaşta dil öğrenimine başlanması için eylem çağrısında bulunmuşlardır. Avrupa ülkelerinin çoğunda en az iki yabancı dilin öğretildiği okullar mevcuttur. Avrupa Konseyi bazı Avrupa ülkelerinde Avrupa Okullarını kurmuştur. Almanya'da Münih ve Frankfurt'ta Avrupa Okulları faaliyet

göstermektedir. Bu okullarda İngilizce, Almanca, Fransızca, İtalyanca ve Portekizce dillerinde eğitim-öğretim verilmektedir (Akdoğan, 2004).

2.3. Erken Yaşta Yabancı Dil Eğitimindeki Etmenler

Ülkeler arası sınırların yavaş yavaş kalktığı ve ülkeler arası iletişimin daha da kuvvetlendiği bu dönemde çok dilli olmanın avantajları daha iyi anlaşılmaktadır. Bireylerin anadilleri dışında birden fazla dil bilmeleri çok kültürlü bir coğrafyanın parçası olmak için oldukça önemlidir. Çocuklarda her yaş grubunun nörofizyolojik mekanizması farklı olarak işlemekte ve algıları değişmektedir. Beyinde dil gelişimi ile ilgili sol lobtaki bölge çocuğun doğumundan itibaren 10-14 yaşa kadar aktif olarak çalışmakta olduğuna dair bulgular mevcuttur (Robertson, 2002; Zhao ve Morgan, 2004). Okul öncesi dönemden başlayarak yabancı dil öğrenen bireylerde yeni bir dilin öğrenilmesinin yanı sıra düşünsel becerilerin de geliştiği gözlenmektedir (Canbulat, 2005). Bu sebeple son yıllarda okul öncesi dönemde yabancı dil eğitimi Avrupa'da olduğu gibi ülkemizde de önem kazanmıştır. Erken yaşta yabancı dil eğitimi çok boyutlu bir süreçtir. Bu süreci etkileyen etmenler;

- Yabancı Dil Eğitimine Başlama Yaşı
- Yabancı Dil Eğitiminde Çocuk Etmeni
- Yabancı Dil Eğitiminde Aile Etmeni
- Yabancı Dil Eğitiminde Öğretmen Etmeni

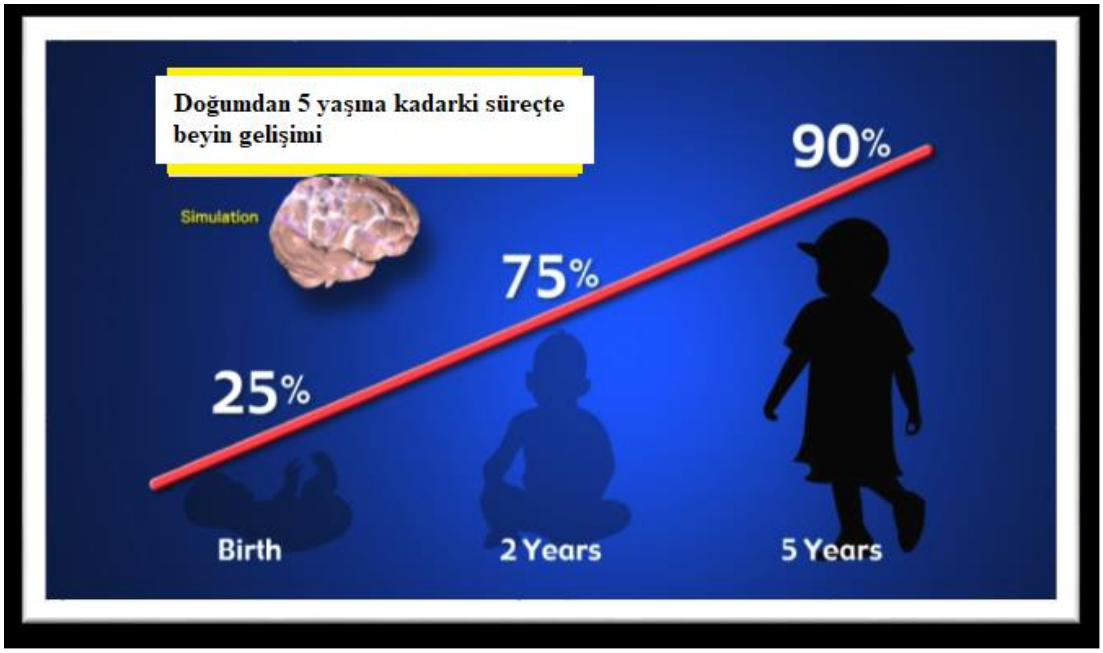
başlıkları altında incelenmiştir.

2.3.1. Yabancı Dil Öğretimine Başlama Yaşı

Birçok dilbilimci, eğitim bilimci ve uzman yabancı dil öğrenme yaşı konusunda çalışmalar yapmıştır (Bikçentayev, 2004, Cuevas, 2014, Espinosa, 2014).

Bu konuda tam bir ortak görüşte buluşulmuş olmasa da genel olarak ergenlik öncesi yaşların daha uygun olduğu kanaati baskındır. Bu konuda yapılmış çalışmalar aşağıda incelenmiştir.

Bikçentayev, bir çocuğun dil edinim özellikleri doğuştan vardır ve anadilin öğrenilmesi bilinçli değildir demiştir (Bkz. Sığıtmaç, 2009). Yani çocuğun doğduğunda tüm dilleri öğrenmeye kabiliyeti mevcuttur ve erken yaşta çocuğa sunulan başka bir dili de aynı bilinçsizlikle öğrenebilir ve konuşabilir. Bu bakımdan 0-5 yaş arası çocuklara yeni bir dilin sunulmasının hızlı bir öğrenme sağlayacağını savunmaktadır. Çocuklarda nörofizyolojik mekanizma aktif olarak çalışmakta ve bu sayede her şey beyne kaydedilmektedir. Yaş ilerledikçe bu sistem yavaşlamakta ve kaydetme özelliği azalmaktadır. Bu da dil öğrenme hızında düşme olarak yansıyacaktır (Sığırtmaç, 2009). 0-5 yaş arası doğal öğrenme için etkin bir dönemdir. Bu dönemin avantajlarını dil öğrenmede kullanmak açısından okul öncesi eğitim sistemine yabancı dil öğreniminin eklenmesi önemli bir adımdır. Halliwell çalışmasında okul öncesi dönemde çocukların yabancı dil öğrenmek için yeterli bilişsel seviyede olduğunu; ancak doğrudan dil öğrenimi ile değil oyun, şarkı gibi dolaylı öğrenme materyalleri kullanılmalıdır demiştir (Halliwell, 1993, 6). İlter de çalışmasında Halliwell'in görüşünü destekler nitelikte 5-6 yaş grubu çocuklara dil öğretiminde dramatizasyon tekniğinin kullanılması öğrencilerin kinestetik, müzikal, görsel ve dilbilimsel zekalarını aynı anda kullanma imkanı sağladığı sonucuna varmıştır (İlter, 2007). Yazıcı ise 5-6 yaş dönemini çevre koşullarından en çok etkilenilen dönem olarak tanımlamıştır. Olumlu çevre koşullarına sahip çocukların dil öğrenme ve konuşma becerilerinin daha iyi olduğunu söylemiştir (Yazıcı, 2003). Akdoğan, bir çocuğun 2-5 yaş arasında beyin gelişiminin sürdüğünü 6 yaşına gelince de bu süreci tamamladığını belirtmiştir. Dolayısıyla bu yaş aralığında dilsel gelişimin de yüksek olduğunu dile getirmiştir (Akdoğan, 2004).

Şekil 5. 0-5 Yaş aralığında çocuğun beyin gelişimi

Yeni doğmuş bebeklerin 3 yaşındakilere göre daha fazla nöroplastisiteye ve 3 yaşında bir çocuk ise 5 yaşındaki çocuğa göre daha fazla nöroplastisiteye sahiptir. Bu da küçük çocukların beyninde sağlanan değişiklikler daha büyük çocuklarınkinden daha kolay oluşabileceği anlamına gelmektedir. Beyin gelişiminin yaklaşık % 90'ı 5 yaşına geldiğinde tamamlanır (Mundkur, 2005, 856, Kolb ve Gibb, 2011). Çocuğun hayatının ilk yıllarında öğrendiği bilgiler kalıcı bir etkiye sahiptir (Cuevas, 2014).

Erken yaşta yabancı dil kazanımında çocuğun dış çevreden alacağı beslenme çok önemlidir. Aile içinde anne baba tek bir dil biliyorsa ve çocuğa yeni bir dil kazandırılmak isteniyorsa bunun için uygun çevre şartlarının oluşturulması gerekmektedir. Tamis-LeMonda, gelişim sürecinin başlarından itibaren hassas, bilişsel olarak teşvik edici ev ortamlarında yaşayan çocuklar öğrenme sürecinde avantajlıdır demiştir (Tamis-LeMonda, 2009). Yabancı dili etkin bir şekilde konuşan bir bakıcı, dil eğitimini de müfredatında barındıran kreş, anaokulu gibi eğitim kurumlarında öğretmenler ya da anadili dışında farklı bir dil konuşan çevre çocuğun

dil öğrenmesinde rehberlik edebilir. Erken yaşta dil öğrenmede çocuk için o dilin ortamı oluşturulabiliyorsa öğrenme çok daha hızlı ve kolay olacaktır (Espinosa, 2014).

2.3.2. Yabancı Dil Eğitiminde Çocuk Etmeni

Dil yeteneği insanda doğuştan gelen bir yetenektir ve içinde bulunduğu ortamın dilini bilinçsizce kolaylıkla öğrenebilmektedir (Aamodt, 2011, 192). Aamodt çalışmasında, bebeklerin dil öğrenmeye konuşmadan çok daha önce başladığını ve doğuştan itibaren, hatta işitme duyusunun işlev kazandığı hamileliğin son üç aylık döneminden itibaren dikkatlerini konuşmalar üzerine odakladıklarını söylemiştir (Aamodt, 2011, 78). Çocuk, anadilini etrafında konuşulduğu haliyle duyarak, duyduklarını taklit ederek öğrenir. Gördükleri ile duydukları arasında ilişkiyi gözlemleyerek kurar ve zamanla dil bilinci kazanır (Yavuzer, 2013, 69). Çocuk eğitilmeden sahip olduğu dil yeteneği ile konuşmaya başlar ve zamanla yeteneğinin ve gelişiminin bilincine varır. (Nuremberg Önerileri, 1997). Bir çocuk doğumundan 6 yaşına kadar bir kayıt cihazı gibi her şeyi kaydeder. Bu yaş aralığındaki bir çocuğun nörofizyolojik yapısının etkin bir şekilde çalışıyor olması ona sunulan her dili öğrenebileceğini anlamına gelmektedir. Yani anadili dışında da ikinci bir dil öğretildiği zaman çocuk bu dili de öğrenebilir ve konuşabilir. 9 yaşından sonraki dönemde öğrenme esnekliği düşmeye başlar. 0-6 yaş aralığındaki çocuklar doğal bir öğrenme süreci yaşarken ergenlikten sonra yeni bir dil öğrenmek için ekstra çaba ve düzenli çalışma gerekebilir. 0-6 yaş arasında ikinci bir dil öğrenmeye başlayan çocuk ile bu yaş arasında öğrenmeye başlayan çocuk arasında öğrenebilme farklılıkları oluşur. 6 yaş sonrasında ikinci bir dil öğrenmeye başlayan çocuk zorlularla karşılaşabilir. Ergenlikten sonra bunun zorluğu daha da artabilir (Gaonac'h, 2006, 9-14). Çocuk ergenliğe kadarki yaş döneminde çok meraklı olduğu için hızlı öğrenmekte ve çevresel kaygıları olmadığı için rahatlıkla konuşabilmektedir. Dilin telaffuz ve cümle yapısını kolaylıkla öğrenebilmektedir. Erken yaşta başlanan dil eğitimi ile hem yeni dillerin öğrenilmesinde hem de diğer derslerde başarı

sağlayacağına dair görüşler de mevcuttur (Darancık, 2014). Anadille beraber ikinci hatta üçüncü bir dilin çocuğa tanıtılmasıyla çocuğun üç dili de anadili gibi konuşması mümkündür (Snow, 1978).

2.3.3. Yabancı Dil Eğitiminde Aile Etmeni

Anadil eğitimi öncelikle aile içinde başlar ve çevrenin çoğalmasıyla birlikte dil gelişimi devam eder. Guardado, anne ve babanın dil öğrenimi sürecinde çocuğun gelişimi, değişimi ve ilerleyişini yakından takip etme imkanına sahip olduğunu dile getirmiştir. Bu süreçte herkesten çok anne babanın katkısı olduğunu savunan Guardado anadil ile birlikte yabancı bir dilin çocuğa öğretilmesi çocuğun gelişimine ve geleceğine büyük etkisi olacağını söylemiştir. Alınan eğitimin çocuğun üzerindeki etkilerini anne babanın fark edebilmesi ilerleyişin doğru devam etmesi ve kritik değere sahip olması açısından ailenin desteği önemlidir (Guardado, 2002).

Eğitim ve çocuk gelişimi konularında bilgisi ve bakış açısı geniş aileler çocuklarını yabancı dil öğrenimine yönlendirmektedirler. Yabancı dilde eğitim veren okullar, anaokulları ve kreşler tercih edilmekte ya da çocuk bakıcısının ikinci bir dili olmasına özen göstermektedir (Ofsted Erken Yaş Yıllık Rapor, Temmuz 2015). Küçük yaşlarda anne babanın çocuk üzerinde etkisi fazladır. Anne babayı rol model alan çocuklar onlar gibi konuşur onlar gibi tepki verir. Anne babanın desteğiyle yabancı dil eğitimi daha kolay ve daha hızlı olabilmektedir. Bunun için de anne-babalara önemli görevler düşmektedir. Topaloğlu (2011) tezinde, Anne-babaların erken yaşta yabancı dil öğretimi sürecinde üzerinde düşen görevleri özetlemiştir (Topaloğlu, 2011).

- Öncelikle uygun ortam ve koşulları sağlamalıdır.
- Yabancı dil öğrenimi sürecinde çocuğu yönlendirmeli, istek uyandırmalı ve yüreklendirmelidir.
- Yine eğitim sürecinin hızlı ve etkili ilerleyebilmesi için aile içi etkinlikler düzenlenmelidir.

- Anne-babanın çocukla oyunlarında öğrenilen dil ile ilişkili oyunlar oynamalıdır. Örneğin resimli kartlar ile kelime oyunu ya da sorulan sorulara cevap verme gibi oyunlar oynatılabilir.

- Çocukların erken yaşlarda yabancı dil öğrenebilmesi için hazırlanan kelime, hikâye, masal gibi resimli kitaplardan ya da boyama kitaplarından yararlanılabilir. Bu tür kitaplar sayesinde öğrenim görsel ve işitsel olacağından çocukların ilgisi daha fazla çekilebilecek ve öğrenmenin daha hızlı olabilmesi sağlanabilecektir.

- Anne-babalar, çocukla yaptıkları yabancı dil etkinliklerinde ondan duydukları memnuniyeti yansıtmalı, onu kutlamalı zaman zaman ödüllendirmelidir.

- Anne-babaların, çocuklarının ilgilerinin ve isteklerinin ne olduğunu bilmeleri ve bu ilgilerin ve isteklerin yabancı dil öğretimi yararına çevirmeleri gerekmektedir.

- Anne-babanın erken yaşta yabancı dil öğretimiyle ilgili daha iyi bir sonuca varabilmesi için çocuğun okul hayatına etkin olarak katılması ve düzenli bir şekilde yabancı dil öğreniminin değerlendirilmesi ile ilgili okuldan ya da yabancı dil öğretmenlerinden bilgi alması gerekmektedir.

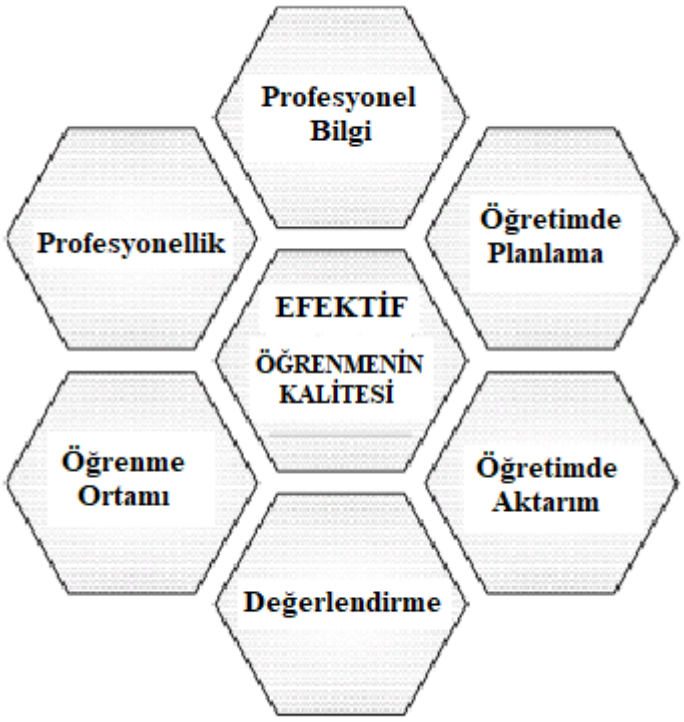
- Anne-babaların, erken yaşta yabancı dil öğretimi sürecinde çocukların yaptığı yanlışları görmezden gelmeleri ve bu yanlışların çocuğu incitmeden düzeltmeleri önerilmektedir.

2.3.4. Yabancı Dil Eğitiminde Öğretmen Etmeni

Etkili bir yabancı dil öğretiminde öğrenci ve anne-baba kadar öğretmenin de önemli rolleri vardır. James H. Stronge kitabında erken yaşta yabancı dil öğretiminde öğretmenlerin sahip olması gereken niteliklerine değinmiştir. Etkili bir öğretime yönelik araştırmalara dayanan bu kitapta öğretmen;

- Profesyonel bilgi sahibi olmalı,
- Öğretim planlamasında yer almalı,
- Öğretimsel aktarımda yetkin olmalı,
- Öğrenci öğretmen tarafından değerlendirilmeli,
- Öğrenme ortamı hazırlamalı
- Alanında profesyonel olmalı

Stronge, öğrenci ve öğretmenlerinin özelliklerini incelemiştir. Araştırmalar ve uygulamalar arasındaki önemli bir köprü gören öğretmenlerin niteliklerinin yanı sıra öğrenme sürecinde potansiyellerini uygun bir şekilde yansıtmalarının son derece önemli olduğu belirtilmiştir (Stronge, Etkili Öğretmen Nitelikleri, 3. Baskı).

Şekil 6. Efektif Öğrenmenin Gereklilikleri

Bu etmenler göz önüne alındığında, erken yaşta yabancı dil öğretimi sürecinin etkili olabilmesi için anne-babaların yabancı dil öğretimine katkısı olan herkesle işbirliği içinde olması önemli etkilere sahip olduğu görülmektedir. Anne-babanın, bu süreçte düzenli olarak çocuklarının gelişmelerinden ve ilerlemelerinden haberdar olması, bu süreci doğru olarak anlayıp öğrenmesi ve sürdürmesi, bu sürecin hızlı gerçekleşmesine büyük katkılar sağlayabilmektedir (www.goethe.de). Öğretmenlerin de anne baba desteğini alması çocuğun öğrenme sürecinde önemli katkıları olacağı söylenebilir. Yabancı dil öğretimi sırasında çocukla ilgili her türlü gelişimi, ilerlemeyi ve değişimi tartışıp değerlendirmeleri çocuğa büyük yararlar sağlayacağı gibi erken yaşta yabancı dil öğretimindeki yanlış uygulamalar ve eksiklikler çok aza indirilebilecek ve yabancı dil öğrenimi sırasında çocuğun kendini güvende hissedebilmesi ve güdülenmesi sağlanabilecektir.

Çocukların beyin gelişimleri ve öğrenme yatkınlıkları eğitimciler tarafından iyi bilmelidir. Etkili bir eğitimde her yaş döneminin beyin gelişim yapısı değerlendirilmelidir (Seyhan Yücel, 2017). Çocuklara yönelik eğitimlerde içerik çocukların ilgi düzeylerinde sunulduğunda başarılı sonuçlar alma oranı yükselmektedir. Örneğin deneyerek, yaşayarak, hareket ederek öğrenilen bilgi daha kalıcı olacağını belirten Widlok çocukların öğrenme başarılarını artıran en büyük etkinin eğitim içeriğinin ve yöntemlerin daha önce edinilmiş ön bilgi, ilgi ve istekler değerlendirilerek düzenlenmesi olduğunu söylemiştir (Widlok, 2013: 13). Seyhan Yücel'in çalışmasında da değindiği gibi çocuklarda erken yaşlarda öğretilen yabancı bir dilin etkin ve kalıcı olabilmesi onların gelişim yapısına bağlı olarak düzenlenen içerik, etkinlik ve materyallerle desteklenmesi gerekmektedir. Öğretmenler bu yönden bilinçli olmalı, çocuğa uygunluk yaklaşımı ile öğrenime önem vermelidir (Seyhan Yücel, 2014). Diğer bir ifade ile çocuklara uygun ve etkili bir öğrenmenin gerçekleşmesi ve çocuğun çok yönlü olarak gelişebilmesi için sınıf ortamlarında eylem odaklı yaklaşımların benimsenmesi ve uygulanması son derece önemlidir (Starter, 2006). Çocuklar yapısı gereği hareketli ve enerji dolu olmaları dikkatlerinin

çok çabuk dağılmasına sebebiyet verir. Dikkatlerini uzun süre bir noktada sabit tutamamalarını onlara uygun içerik yöntem ve materyaller kullanarak kontrol altına almak mümkündür (BIG-Kreis, 2008). Oyun, drama, şarkı, dans, tekerleme, resim ve bunlar gibi ders araçları aktif öğrenmede çok büyük katkılar sağlamaktadır. Bu araçlar onların duyusal ve bilişsel becerilerini de geliştirerek sadece dil öğrenmede değil diğer alanlarda da başarı getirebilmektedir (Ulutaş ve Macun, 2016). Çocuk ders ortamına ve öğretmenine karşı olumlu duygular hissederse öğrenme eğilimi ve derse olan ilgisi artacaktır (Widlok, Petravić, Org, & Romcea, 2010).

Son yıllarda erken yaşta yabancı dil eğitimi üzerine yapılan çalışmalar gösteriyor ki çocukların çok erken yaşlarda dil öğrenmesi hem beyin gelişimi hem de kişisel gelişimleri için gereklidir. Bunun için eğitim koşulları ve öğretmenler sürekli güncel tutulmalı farklı uygulamalar ve yaklaşımlardan faydalanılmalıdır.

Avrupa Komisyonu yabancı dil öğrenimi üzerine birçok çalışma yürütmüştür. 2000 yılında komisyonun sunmuş olduğu çalışma raporunda erken yaşta yabancı dil öğretimini destekleyen faktörler belirtilmiştir. UNESCO ile ilişkili Uluslararası Eğitim Bürosu 2000 yılı eğitim paketinde eğitimde etkili faktörler sıralanmıştır.

1. Destekleyici bir sınıf iklimi
2. Öğrenme için elverişli zaman
3. Müfredat düzenlemesi
4. Öğrenme yönelimlerinin oluşturulması
5. Tutarlı içerik
6. Düşünce dili
7. Uygulama ve uygulama etkinlikleri
8. Hedef öğrencinin görevleri
9. Strateji öğretimi
10. Kooperatif öğrenme

11. Hedefe yönelik değerlendirme

12. Başarı beklentileri

Bu faktörlere ek olarak;

- Öğretim materyallerinin kalitesi,
- Tanısal yeterlilik,
- Bireysel destek,
- Öğrencilere öğrendiği bilginin neden öğrenmeye değer olduğunun açıklanması,
- Öğrenenlerin algı kalitesi ve iyi öğretmenler
- Öğretmene olan güven

Bütün bu koşullar ideal bir eğitimi temsil etmektedir (Edelenbos vd., 2006, 32).

Efektif öğrenme sürecinde yabancı dil eğitiminde etmenler incelenmiştir. Çocuk, aile, öğretmen ile kritik yaş dönemi üzerinde durulmuştur. Eğitim sürecinde bir diğer etmen ise ders materyalleridir. 3. Bölüm okul öncesi dönem ve materyal seçimi üzerine araştırmaları içermektedir.

BÖLÜM 3

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE YABANCI DİL EĞİTİMİ VE ÖĞRETİMİ

3.1. Okul Öncesi Yabancı Dil Eğitim ve Öğretimi Sürecindeki Güncel Yönelimler ve Araştırmalar

Anadil dışında yabancı bir dilin öğrenilmesi için okul öncesi dönem, oldukça önemli bir dönemdir. Bu konu üzerine yapılan çalışmalar, çocuğun ergenlik dönemine kadar dil öğrenmede doğal bir gelişim seyrettiği, ergenlik döneminden sonra ise dilin ancak öğrenme mekanizmaları ile öğrenilebileceğine dair sonuçlar içermektedir (Arslan, 2009). Bu araştırmalara dayanarak, yabancı dil öğreniminin başlanmasında okul öncesi dönem kaçırılmaması geren bir dönemdir ve çok iyi planlanmalıdır. İlkokula başlamamış 3-6 yaş arası çocuklar okul öncesi yaş dönemini oluşturmaktadır (Reilly & Ward, 1997). Bu sürecin iyi bir şekilde yürütülmesi ileriki yaşlarda olumlu katkılar sağlayabilecekken aksi durumda dil öğrenmeye karşı ön yargıların oluşabileceği ve yeni bir dilin öğrenilmesinde zorluk yaşanabileceği görüşleri de mevcuttur (Aktaş ve İşigüzel, 2014). Okul öncesi dönemde dil en yalın haliyle çocuğa sunulmakta, okul, aile, çevre ve çeşitli öğrenme materyalleri ile desteklenmektedir. Doğal bir öğrenim ortamı yaratılması ile çocuk, zaten bilişsel olarak yeterli olduğu bu dönemde yeni bir dilin öğrenilmesine hazırlanılmaktadır. (Aktaş ve İşigüzel, 2014). Kara, 0-5 yaş arası dönemin çocukta dil gelişimini hızla gerçekleştirdiğini, anadil öğrenilirken aynı zamanda yabancı bir dilin de öğrenilmesi

için yeterli yetkinliğin olduğunu söylemiştir. Çocuğun okul öncesi dönemde, anadilini öğrenirken bilinçsiz olarak kullandığı stratejilerin aynısını yabancı dil öğrenirken kullandığını dile getirmiştir. Bu dönemde, öğretim materyallerinin şarkılar, tekerlemeler, drama etkinlikleri gibi oyun olarak sunulması çocuk ile iletişim kanalı oluşturmaktadır. İlk aşamada dil kullanımı, iletişim kurma seviyesinde temel kullanım ile sınırlı kalmaktadır (Kara, 2004).

Yabancı dil öğretimi her yaşta verilebilir ancak dil öğrenmenin etkin olduğu kritik yaş aralıklarının olduğu bilinmektedir. Bu kritik yaş aralığı ergenlik dönemi öncesine denk geldiğinden bu süreçte aile ve çevre koşullarının önemi öne çıkmaktadır (Demirezen, 2003). Okul öncesi dönemde çocuğun çok yönlü olarak becerilerinin geliştiği bir dönem olmasından dolayı yeni bir dil edinimi için de önemlidir. Güven ve Bal'a göre çocuklar karşısındaki kişilere duygu ve düşüncelerini aktarabilmek için dil edinim becerisini okul öncesi dönemde geliştirmektedir ve dili doğal yaşantıları sonucu öğrenmektedirler (Güven ve Bal, 2000). Anşin (2006), okul öncesi dönemde verilen yabancı dil öğretiminin anadil gelişiminde de etkili olduğunu aynı zamanda da çocukta analitik zeka seviyesini geliştirdiğini söylemiştir (Anşin, 2006). Daha ilerleyen yıllarda ise çocuklar dili kendilerine özgü bir biçimde kullanarak iletişim kurabilmektedirler. Bu iletişimin sağlıklı olması da okul öncesi dönemde geçirilecek olan yaşantılara bağlı olabilmekte ve çocukların dili kullanmaları sayesinde iletişim becerileri artabilmektedir (Cömertpay, 2006).

Aslan ve Adem 2010 yılında yaptıkları çalışmada okul öncesi dönemde yabancı dil eğitiminde görsel ve işitsel materyallerin aktif olarak yararlanıldığında çocuğun duyu organlarını etkin bir şekilde kullandığını söylemişlerdir. Bunun sebebini de duyu organlarına hitap eden materyallerin öğrenilen bilgide kalıcılığın artması olarak açıklamışlardır (Aslan ve Adem, 2010). Yine bu çalışmada görsel ve işitsel materyaller incelenmiş ve bu materyallerin etkinliği ve önemi ortaya konmuştur.

Aslan ve Adem yapmış oldukları çalışmada yabancı dil öğretiminde kullanılabilecek temel materyalleri **Tablo 3**'deki gibi belirlemiştir. Görme ve işitme

duyusuna hitap eden bu materyallerin yabancı dil eğitiminde etkili olabileceğini savunmuşlardır.

Tablo 3. Görsel-İşitsel ve Görsel Materyaller

Görsel-İşitsel Materyaller	**Görsel Materyaller**
Video	Ders Kitapları
Televizyon	Resimler, Flaş Kartlar
Bilgisayar	Posterler
DVD-VCD Oynatıcı	Yazı Tahtaları
Projeksiyon Oynatıcısı	
Diğer İşitsel Araçlar (MP3, Müzik Çalar)	

Bu çalışmanın sonucunda Grander'in de sınıflandırmış olduğu farklı zeka türlerine sahip çocukların bireysel farklılıkları da göz önüne alınarak seçilen materyallerin yabancı dil öğreniminde etkisinin oldukça fazla olduğu sonucuna varmışlardır (Aslan ve Adem, 2010)

Günümüzde Piaget ve Vygotsky birçok ülkede okul öncesi dönemde çocuk ve dil gelişimi ile ilgili görüşleri etkilemiştir (Brodin, Hollerer, Renblad ve Stancheva Popkostadinova, 2015). Piaget bilişsel modellere ve kalıtsal bir kapasitenin yönlendirdiği zihinsel yapılara odaklanan duygular ve deneyimlerin önemini vurgularken, Vygotsky öğrenmeye ve proksimal gelişimin zonuna odaklanmış, sosyal-kültürel bağlamların önemini vurgulamış ve yetişkinlerin sosyal etkileşimde destekleyici bir rol oynadıklarını dile getirmiştir. Brodin ve Renblad, okul öncesi çocuklarda iletişim gelişimini açıklamak için her iki modele de ihtiyaç duyulduğunu göstermiştir (Brodin ve Renblad, 2019). Birçok araştırmada da bu yaklaşımların

desteklendiği anlaşılmaktadır (Evans ve Jones, 2007; Håland Anveden, 2017; Lennox, 2013; Saracho ve Spodek, 2007). Ancak bu, yeni araştırmalara dayanan daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulan da bir konudur (Evans ve Jones 2007). İngiltere'deki okul öncesi müfredat hem teorik hem de pedagojik yönleri ile stres dili kazanımını, farklı kültürel ortamlarda dil öğrenimini ve ikinci dil öğreniminin yönlerini de kapsamaktadır. İngiltere'den yapılan çalışmalar, okul temelli çocukların (5–6 yaş) ve ayrıca (7–8 yaş) eğitimine atıfta bulunmaktadır. İsveç'teki okul öncesi, dönem 1-5 yaş arasındaki çocukları kapsamaktadır. İsveç okul öncesi eğitim programında iletişim hayati ve dolayısıyla öncelikli bir hedef alanıdır (Lpfö, 1998 / rev. 2010). Etraftaki insanlarla konuşabilmenin, neyi ifade etmek istediklerini anlama ve kendi deneyimlerini paylaşmanın önemi vurgulanmaktadır. İletişim, etkileşime dayalı bir sosyal aktivitedir ve deneyimleri, duyguları ve faaliyetleri paylaşma araçlarını ifade eder (Honig, 2007; Saracho, 2004). Ebeveynler ve çocuk arasındaki etkileşim (anne-çocuk ve baba-çocuk) çocuğun doğumundan itibaren başlar ve devam eder (Brodin, 2018; Sommer, 2012). Sonuç olarak, erken etkileşim çocuk gelişimi için belirleyicidir (Bruce, 2014; Horowitz, 2005; Renblad ve Brodin, 2013). Bunun temel nedeni, çocuklukta, yaşamda ilk beş yıl kadar öğrenmenin en fazla etkin olduğu başka bir dönem olmamasıdır. Bununla birlikte, birçok çocuğun iletişimini, kimliğini ve yaratıcılığını geliştirmek için desteğe ihtiyacı vardır ve yönelim, çocukların "konuşulan ve yazılı dil arasındaki ilişkiyi öğrenip anlamalarına yardımcı olacak" sözlü dil deneyimleri üzerinde olmalıdır (Saracho ve Spodek, 2007).

Konuşma ve dil gelişimi içinde var olan okuryazarlık kavramı okuma ve yazma kabiliyeti anlamına gelir, ancak bu kavramda, insanların söylediklerini anlama ve yorumlama gibi iletişimin diğer yönleri de dahil edilmiştir ve okuryazarlık, iletişimde daha geniş bir perspektif içinde yer alan bir kavram olarak ele alınmıştır (Brodin ve Renblad, 2015). ABD Ulusal Müfredatında konuşma ve dinleme hakkında konuşurken okuryazarlık kavramı kullanılır ve bu kavram hem söylem faaliyetlerini hem de konuşma etkinliklerini içerir (Saracho ve Spodek, 2007). Bugün, duygularını, düşüncelerini ve tercihlerini ifade edebilmek için gereklidir ve sonuç olarak herkesin gelişmiş bir iletişime ve dil çeşitliliğine ihtiyacı vardır.

Çocuklar sosyo-kültürel bağlamda, yani okul öncesi gruptaki sosyal oyun sırasında akranlarını dinleyerek ve kendilerini ifade ederek dil öğrenirler (Brodin, 2018). Pek çok ülkedeki misyon, çocukların öğrenmelerini ve gelişimlerini bütüncül bir bakış açısıyla teşvik etmek ve yaşam boyu öğrenmenin temelini oluşturmaktır. Bu nedenle okul öncesi pedagojik faaliyetler tüm çocuklara uyacak şekilde uyarlanmalı ve okul öncesi öğretmenleri tüm çocukların farklı ihtiyaçlara sahip farklı ortamlardan geldiğini gözönünde bulundurmalıdır (Brodin ve Renblad, 2019). Okul öncesi öğretmenleri, çeşitli küresel çalışmalarda, birçok çocuğun zayıf bir konuşma ve dil gelişimine sahip olduğunu ve bu nedenle desteğe ihtiyaç duyduklarını bildirmiştir (Wilson, 2011). Okul öncesi dönem, çocuk gelişiminde önemli bir dönemdir ve hem kreş hem de anaokulunu içermektedir. Bu dönemde okul öncesi öğretmenlerinin bir rolü, çocukların her çocuğun yeteneklerine göre iletişim becerilerini gözlemlemektir. Okul öncesi birçok ülkede, yakın çevrelerinden yani ailelerinden destek alamayan çocuklar için telafi edici bir rol oynadığı kabul edilmektedir (Brodin ve diğerleri, 2015). Ziolkowski ve Goldstein (2008) gibi araştırmacılar, okul öncesi eğitim kurumlarında dil gelişimi gecikmiş çocukların akranlarını yakalayabildiklerini, iletişim becerilerini geliştirdiklerini göstermişlerdir.

Bir çocuk ve bir yetişkinin yabancı dil öğrenme süreçleri farklı ilerlemektedir. Çocukların yetişkinlere göre algıları daha açık, motivasyonları daha yüksek, ilgileri daha aktiftir. Bu da yetişkinlere göre çocukların hazır bulunuşluklarını farklı kılar. Çocukların bu dönemdeki beyin gelişimleri, nörolojik yapısı öğrenmeye çok açıktır. Erken yaşta yabancı dil öğrenimi üzerine yapılmış birçok çalışmada 2 yaş ile ergenlik dönemi arasındaki yaş aralığında en etkin öğrenmenin olduğu dönem olarak belirtilmiştir. İnsan beyninin nöron yapısı daha anne karnında gelişmeye başlar ve 14 yaşına kadar nöronlar arası iletimi sağlayan sinapslar hızla çoğalır. 14 yaşından sonra ise bu hız gitgide yavaşlar. Beyine gelen bilgilerin işlenmesi yani öğrenme nöronlar arası iletimin sağlanmasıyla meydana gelmektedir. Beynin yeni uyaranları algılaması ve bunlardan yaşamsal bilgi üretmesi bu anlamda nöronlar arası bağlantılar ve ağlar ile gerçekleşmektedir (Turhan ve Özbay, 2016).

Bütün bu araştırmalar gösteriyor ki okul öncesinden başlanarak ergenlik dönemine kadar ana dil dışında yeni bir dilin öğrenilme süreci yetişkinlerin yabancı

dil öğrenilmesi sürecine göre avantajlıdır. Çünkü çocuğun beyin plastisitesi özellikle dil birimlerini edinmede üstün yetenek sağlayabilmektedir (Zhao ve Morgan, 2004, 2). Ek olarak, Roth, çocukların dilsel öğelere maruz kaldıklarında en iyi şekilde öğrendiklerini, bunun yanı sıra öğretmen ve öğrenmede kullanılan materyallerin yabancı dil öğreniminde destek ve motivasyon sağladığını dile getirmiştir (Roth, 1998).

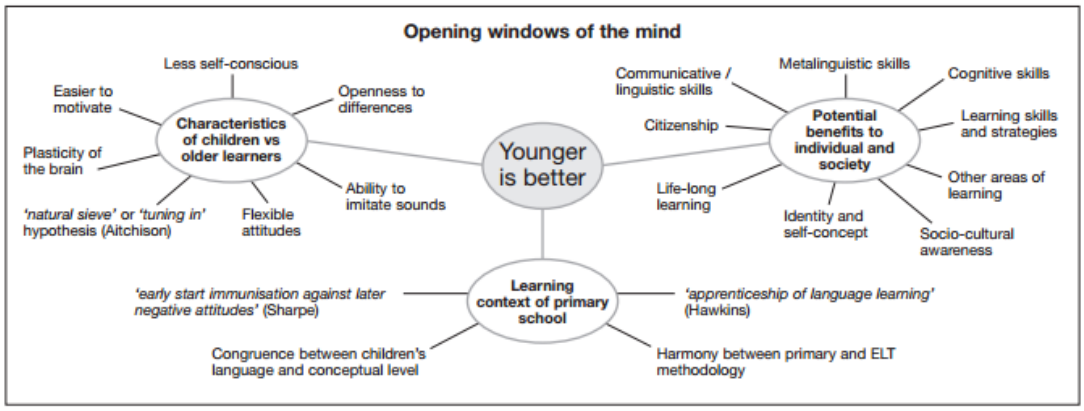
Okul öncesi dönem, çocukların kısıtlı ev ortamından daha geniş bir sosyal ağa yavaş yavaş katıldığı kritik bir dönemdir. Bu dönemde kaliteli bir eğitim ile çocuğun entelektüel, sosyal, fiziksel ve duygusal gelişimine katkıda bulunmak mümkündür (Cirhinlioğlu, 2001). 0-6 yaş arasındaki bu süreç, hem fiziksel hem de bilişsel açıdan oldukça aktif bir dönemdir. Motor beceriler ve duyu gelişimleri ile birlikte duyarlılık ve yaratıcılığın şekillenmesi sayesinde öğrenme yeteneğinin %60-70 gibi büyük bir oranının bu dönemde kazanıldığına dair görüşler mevcuttur (Berk, 2003; Bilgin, 2006; Poyraz ve Dere, 2001).

Okul öncesi dönem, 3-6 yaş aralığını kapsamaktadır. Genel gelişim özellikleri aynı yaş grubunda bulunan çocuklarda benzerdir. Okul öncesi eğitim kurumları, çocukların yaş gruplarına uygun olarak düzenlenmiş örgün eğitimin başladığı ilk okullardır ve çocukların bundan sonraki okul ve sosyal yaşamlarını etkileyecek değerde önemlidir (Claes, 2010). Bu kurumlarda okul öncesi eğitim çocukların, yaş gruplarına göre gereksinimleri, bilişsel düzeyleri, farklılıkları esas alınarak yürütülmektedir. Böylelikle, çocukların motor becerileri, duyusal gelişimleri, dil ve bilişsel özelliklerini geliştirmeye yönelik eğitim verilmektedir. Bu süreçte öğretmen, aile ve çocuk etmenleri göz önünde bulundurularak bu kurumlarda gerçekleştirilen programa katılımı sağlanmaktadır (MEB, 2013).

En basit haliyle, okul öncesi eğitimi, zorunlu eğitime başlamadan önce bir çocuğun eğitimine, öğrenme deneyimlerini ve gelişimine işaret eder. Genellikle bu eğitim faaliyetleri, deneyimler ve ortaya çıkan gelişim, çocuğun kendi evinden başka bir ortamda gerçekleşir. Bununla birlikte, bazı durumlarda, ebeveynler çocuklarını kendileri eğitmeye karar verebilirler; bu durumda, eğitim faaliyetleri, deneyimler ve sonuçta ortaya çıkan gelişim çocuğun evinde veya yakın çevresinde

gerçekleşmektedir. Avrupa komisyonuna göre, okul öncesi eğitim, ilkokul çağındaki çocuklar için planlanan kamu, özel veya gönüllü faaliyetler ve öğrenme deneyimleri olarak kabul edilir. Okul öncesi eğitim olarak sınıflandırılabilmesi için, bu faaliyetlerin ve öğrenme deneyimlerinin okul öncesi eğitim ile ilgili ulusal yasalara uygun olarak planlanması gerekmektedir (Avrupa Komisyonu / EACEA / Eurydice, 2016, 7).

Yabancı dil öğretiminin tüm özellik ve faydalarını erken çocukluk yıllarında destekleyen "Ne kadar erken o kadar iyi" fikri Şekil 7'de özetlenmiştir.

Şekil 7. Erken çocukluk döneminde yabancı dil öğretiminin faydaları

Şekil 7, Erken yaş özellikleri nedeniyle çocukların yabancı dil öğrenmede daha iyi olduğunu göstermektedir. Kolayca motive olurlar, beyinleri plastisiteye sahip, daha esnek ve farklılıklara açık, daha az öz bilinçli ve sesleri daha kolay taklit edebilir durumdadırlar. Benzer şekilde, okul öncesi öğrenciler, öğrenmeye yönelik yeniliklere daha açık olduklarından yetişkinlere göre daha sonra öğrenmeye karşı olumsuz tutum geliştirir ve öğrenmeye oldukça kolay bir şekilde giriş yaparlar. Tüm bu özelliklere ek olarak, yabancı dil eğitimi okul öncesi öğrenciler için de faydalıdır çünkü yaşam boyu öğrenmeye erken katılmış olurlar, böylece kültürler, kimlikler hakkında daha fazla bilgi sahibi olurlar. Ayrıca kalıcı, dilsel, bilişsel, meta-dilbilimsel ve öğrenme becerilerini geliştirebilirler (Read, 2003).

Vygotsky, bir çocuğun öğrenmesinin, çocuğun aşina olduğu şeyden başlanması gerektiğine ve yetişkinlerin sahip oldukları bilgi ve becerilere dayanan öğretimin eşit derecede önemli olduğuna inanmaktadır. Buradaki temel düşünce, bir faaliyetin seviyesinin, çocuğun yardımsız bir görevi yerine getirmeye yetkin olduğu seviyenin hemen üstüne getirilmesidir. Çocuğun biraz destekle belirli bir görevi başarabildiği bu öğrenme seviyesi, proksimal gelişim bölgesi olarak bilinir ve Vygotsky'nin gelişim teorisinin bel kemiğini oluşturmaktadır. Bir çocuğun öğrenmesini desteklemek için daha yetenekli veya bilgili kişilere ihtiyacın olduğunu göstermektedir (Penn 2008, 43-44). Bruner, Vygotsky ve Piaget'ten ilham alarak bu teorilerin farklı yönlerini araştırmıştır. Özellikle çocukların öğrenmelerinde Vygotsky'nin proksimal gelişim alanını iskele etme fikri ile ilgilenmiştir. Bruner, çocuğun yeni bilgi ya da beceriyi sağlayacak beceri ve kavramları anlama kabiliyetine uygun bir şekilde yaklaşılması halinde her yaştan çocuğa bir şey öğretilebileceğini savunmuştur (Penn 2008, 45).

1996 yılında Goethe Enstitüsü'nde dünya çapında 22 ülkeden çok sayıda uzman işbirliği ile erken yaşta dil öğrenmenin evrensel müfredata dahil edilerek erken yaşta dil öğrenmeyi desteklemek amacıyla Nürnberg Önerileri yayınlanmıştır. Bugün, Nürnberg Önerileri hala geçerliliğini korumaktadır. Bu öneriler, erken yaş çocuklarının yabancı dil öğrenmede çocukların ihtiyaçları ve potansiyelleri doğrultusunda belirli bir perspektiften erken yabancı dil öğrenmenin yapısını açıklamaktadır. Nürnberg Önerileri, yabancı dil eğitiminde belirli bir eğitim sisteminin bakış açısından bakılmaması yani belirli bir kurumun bakış açısından değil, mümkün olduğu kadar evrensel olarak geçerli bir perspektiften bakılması gerekliliğini vurgulamaktadır. Bu öneriler, erken dil öğretimi, karar vericiler, okul yöneticileri, eğitmenler, mevcut ve gelecekteki öğretmenler, eğitimciler ve öğrenciler alanında çalışan herkese yöneliktir. Bununla birlikte, çocukların eğitim sürecine dolaylı olarak dahil olan, çocuk gelişimi üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olan ebeveynleri ve diğer edimcileri de içermektedir (Widlok, 2010,4).

Sosyo-politik, ekonomik ve sosyal değişimler, teknolojik gelişmeler ve ilgili çeşitli medya deneyimleri ve çocukların beklentileri erken öğrenme üzerinde bir etkiye sahiptir. Çocuklar bugün geniş bir network ortamında yaşıyorlar. Küresel süreçler ve yeni iletişim teknolojileri, çocuklar da dahil olmak üzere dilin kullanılma şeklini değiştirmektedir. Çok küçük çocuklar için yaşamın birçok alanı çok kültürlü ve çok dilli bir hal almıştır. Dünyamızın kültürel ve dilsel çeşitliliği sadece anaokulunda ve okulda değil, aynı zamanda ailede ve çocuğun yakın çevresinde de belirgindir. Çocuklar artık çok dilliliği normal karşılamakta ve dil öğrenmenin yararlı olduğunu hissetmektedirler. Avrupa'daki dil ve kültürel çeşitliliğin, karşılıklı anlayışı kolaylaştırması için Avrupa Birliği, tüm vatandaşların anadillerine ek olarak başka diller hakkında da bilgi sahibi olmalarını talep etmektedir. Bu zorunluluk, Avrupa Birliği'ndeki tüm öğrencilerin zorunlu eğitim sırasında en az iki modern yabancı dil öğrenmesine imkan sağlanarak uygulanmaktadır. Böylece, Avrupa Birliği'nin birçok ülkesinde, yabancı dil öğrenimi ilkokulda zorunlu hale gelmiştir. Yabancı dillerin erken öğrenimi, çocukların kendi kişisel ortamlarına ve bireysel gelişimlerine göre bölgesel ve yerel özelliklerden bağımsız olarak öğrenme fırsatlarının sunulması amaçlanmıştır. Dünya genelinde yabancı dilleri öğrenmeye 15 yaşın öncesinde başlanmaktadır. Müfredatın korunması ve uygulanması için gerekli personelin eğitilmesinin yanı sıra, erken öğrenim fırsatlarının ve diğer kurumlarla birlikte sistematik olarak planlanması ve uygulanması için çalışmalar gözlenmektedir. Ulusal ve uluslararası çalışmalar, erken yabancı dil öğretiminin beklentilere cevap verebileceğini kanıtlamaktadır (Bkz 3.1). Çocuklar yeni bir dili coşkuyla öğrenirler. İyi koşullar altında temel iletişim becerileri ve dil farkındalığı geliştirirler. Bu başarılar, pek çok yerde yeterince dikkate alınmayan, dil-politik, pedagojik ve didaktik yabancı dil koşullarına bağlıdır.

Erken yabancı dil öğreniminin çerçeveleri, anaokulu, okul öncesi ve ilkokul dışında alınan eğitim ve dil politikası kararlarından önemli ölçüde etkilenmiştir. İlk veya ikinci bir yabancı dili öğrenmeye başlama zamanı ve böyle bir öğrenmenin nasıl olacağı ülkeye özgü çok sayıda kurum ve ilgili gruplar belirlemektedir. AB gibi uluslararası bir konfederasyonda, bu konuya özel uzmanlık siyasi aktörleri, yabancı dil öğretmen dernekleri gibi öğrenme destekleyici kuruluşlar, bilimsel topluluk ve

kurumların yanı sıra uluslararası düzeyde faaliyet gösteren aracı kuruluşlar da etkindir. Hem politik hem de konuyla ilgili kuruluşlar, dil topluluklarının ve dil ile ilgili meslek gruplarının çıkarlarını temsil etmelidir. Bu nedenle, erken yabancı dil öğrenme alanında eğitimcilerin, öğretmenlerin ve diğer uzmanların çıkarlarını açıkça formüle etmeleri ve dil ile ilgili konulara aktif olarak katılmaları özellikle önemlidir. Bu amaçla, örneğin, mesleki derneklere üyelik, dil öğrenme etkinliklerine katılım ve eğitim fırsatlarının kullanımı gerekmektedir (Nürnberger Önerileri, 2010).

Her ülkede erken yabancı dil şartlarının durumu değişmesine rağmen, bazı temel öneriler formüle edilebilmektedir. Nürnberger Önerileri aşağıda sıralanmıştır.

Karar vericiler şunları sağlamalıdır:

• Ulusal ve bölgesel eğitimi kapsayan açık ve tutarlı bir dil eğitimi planı geliştirilmelidir.

• Dil politikası ve tanıtımını uygulamak için açık yönergeler oluşturulmalıdır.

• Öğretmenlerin eğitimi için koşullar ve finansman sağlanmalıdır.

• Reform önlemlerinin hedefleri kamuoyuna şeffaflaştırılmalıdır.

• Dil ve dil öğrenim organizasyonları karar verme süreçlerine dahil edilmelidir.

• Erken dil öğrenme teknikleri tüm çocuklar için mümkün olduğunca kolay olmalıdır.

Dil ve dil tanıtıcı kuruluşlar şunları yapmalıdır:

• Eğitim politikasına ilişkin kararlara aktif katılımlarını talep etmelidir.

Uzman öğretmenler, dil öğretmenleri ve diğer dil öğretimi ve öğrenme uzmanları şunları yapmalıdır:

• Mesleki ve mesleki çıkarlarını şekillendirin ve paydaş dernekleri ve dil politikaları tartışmalarında profesyonel temsilciler hakkında uzmanlıklarına katkıda bulunmalıdır (Nürnberger Önerileri, 2010).

Küçük çocuklar için dil öğrenme programları, hedef dilin farkındalığının arttırılmasında ve yeni yabancı dilde iletişim kurmaya teşvik edilmesinde etkili olmalıdır. Başlangıçta, çocuklar günlük hayatlarından gelen ve anadillerinde anlamlarını bildikleri kelimeleri ve cümleleri tercih ederler. Röber, "yabancı dille erken karşılaşmaları sırasında, gramer yapılarını henüz kavramayacaklar, fakat başlangıçta bunları sabit bir yapı veya olayların dönüşümü olarak kabul edecekler" demiştir (Röber, 2008). Yine Röber'in çalışmasına göre, içeriğin yaşa uygun olması ve bireysel çıkarlara göre yabancı diller arasında olması gerekmektedir. Çocuk ne kadar küçükse, öğrenme nesnesine duygusal bir bağ ve eğitimci veya öğretmen ile özdeşleşme o kadar önemli olmaktadır. Bir çocuk kendi öğrenme ortamında rahat ve korkusuz ise ve baskı hissetmiyorsa, çocuksu merakına göre öğrenme sürecine aktif olarak katılmaktadır.

Röber "*bu düşünceye dayanan eylem odaklı öğrenme tekliflerinin tümü mantıklıdır, ilginç gerçekleri şakacı bir şekilde aktarır, denemeye izin verir, harekete ve yaratıcılığa davet eder, kısaca: çocuğa gelişim için çeşitli fırsatlar sunar. Yine de, "tanımlanmış unsurlar arasında düzenli ilişkiler kurmak" için çocukların "çevrelerinin karmaşıklığını analiz yoluyla azaltmaya ve yapılandırmaya çalıştıkları" gözlenmektedir*" demiştir (Bkz. Röber, 2008).

Röber'in önerileri;

• Yabancı dil öğrenme fırsatları, öğrenme grubunun hedefleri, içerikleri ve yöntemleri açısından deneyimleri ve önkoşullarına göre uyarlanmalıdır.

• Öğretim konsepti her çocuğun gereksinimlerini, fırsatlarını ve ihtiyaçlarını karşılamalıdır.

• Yabancı dil öğrenme programı, dünya genelindeki çocuk bilgisi üzerine kurulmalı ve kendileriyle ilgili önemli konularla ilgilenerek, dilsel olmayan alanlardaki yeterliliklerini de arttırmalıdır.

Avrupa Ortak Dil Referans Çerçevesinin geliştirilmesiyle, belirli bir dilin dil öğrenme düzeyi derecelendirilmiştir. Yetkinlik seviyesi tanımları için, ilk olarak öğrenicilere, eğitim türlerine ve derecelerine bakılmaksızın, öğrencilerin hem bir

eğitim sistemi içinde hem de uluslararası olarak karşılaştırılmasını sağlayan standartlar geliştirmiştir. Ancak, bu standartlar dört ila on yaş çocuklar için yabancı dil öğrenimi ile ilgili değildir. İlkokul dil öğrenimi için eğitim standartlarının böyle bir tanımı, öğrenme yolunun nasıl gerçekleştiğini ve her bir çocuğa ne kadar öğrenme süresi sağladığını dikkate almaz. Öğretimin kalitesini belirlemek ve iyileştirmek için, örneğin, eğitim sürecindeki katılımcıların mümkün olduğunca çoğunu içeren test prosedürleri geliştirilir ve uygulanır. Anaokulundan ilkokula geçen küçük çocuklar, gelecek dil eğitimini nasıl izleyebilecekleri hakkında bir fikir edinmek için dilsel olarak test edilir.

BIG-Kreis, 1999 yılında Prof. Dr. Hans-Eberhard Piepho, Alman ilköğretim okullarında yabancı dil öğretiminin sistemini kurmuştur. Bu sistemin üyeleri, bakanlıklar, öğretici ve araştırmacıların yanı sıra devlet ve devlet kurumlarının uzmanlarından oluşmaktadır (BIG-Kreis, 2005).

BIG-Kreis'e göre öneriler;

• İlkokul dil öğrenimi için eğitim standartları, öğretmenlere dil öğrenmeleri için bir temel ve çerçeve sağlayarak müfredata dahil edilmelidir.

• Öğrenme seviyesi belirlemesinin içeriği ve formları çocuk dostu olacak şekilde tasarlanmalı ve yabancı dil öğreniminin hem içerik hem de yöntem açısından ilkelerini göz önünde bulundurmalıdır.

• Erken dil öğretiminde ölçülebilir dil sonuçlarına ulaşma çabası, çocuğun kişiliğini çeşitlendirme ve yabancı dil öğrenmek için motivasyon oluşturma ve sürdürme amacının ötesinde olmalıdır.

• Dış ve öz değerlendirmeler daha uzun bir süre için planlanmalı ve sürekli devam etmelidir.

Çocuğun dil öğrenme sürecinde ebeveynler, aile ve eğitimciler gibi yakın çevre ve çocuğun zorlukla algılanabileceği okul yönetimi, yetkililer ve dernekler gibi faktörler veya kurumlar etkilidir. Ancak odak her zaman yabancı dil yetkinliğini kişisel imkanlarına göre geliştiren çocukta olmalıdır. Çocuğun öğrenmesine göre

düzenlenmiş yabancı dil çeşitleri, çocuğun gelişimine genel olarak hitap etmeyi amaçlar. Yabancı dilde iletişimsel eylem için eşit, duygusal, yaratıcı, sosyal, bilişsel ve dil becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bunun başarılı olması için her çocuğun kişisel gelişimine göre desteklenmesi gerekmektedir (Widlok, 2010).

3.2. Okul Öncesi Yabancı Dil Eğitim Sürecinde Materyal Kullanımı

Yabancı dil öğretiminde müfredat, öğretim tasarımı, öğretim materyalleri ve dil öğretiminde değerlendirme olmak üzere üç eksende düzenlenmiştir. Erken yaşta yabancı dil öğretiminde materyallerin rolü oldukça büyüktür (Damar, 2013). Öğretim sisteminde ders materyallerinden sıklıkla yararlanılmaktadır. Yabancı dil öğretiminde de etkili, anlaşılır ve kalıcı bir eğitim için çok çeşitli materyaller kullanılmaktadır (Şahin, 2013, 42). Yabancı dil öğretiminde kullanılan materyaller yaş gruplarına göre değişiklik göstermektedir. Özellikle okul öncesi dönemde o yaş grubu çocukların bilişsel seviyesine uygun, duyularına hitap eder nitelikte materyallerin seçimi iyi bir öğrenim için oldukça önemlidir. Materyaller çocukların kinesitetik, görsel ve işitsel öğrenme stillerine uyum sağlar nitelikte ve öğrencinin bilişsel gelişimiyle ilişkili olmalıdır (Çakır, 2004).

Ders etkinliklerinde renkli resimler, maketler ve kendi yaşamlarında karşılaşabilecekleri eşyaların kullanılması dilin daha kolay algılanmasını ve hayatın bir parçası olduğunun fark edilmesini sağlar. Yürüme, koşma, atlama, dans etme ve tırmanma gibi fiziksel aktiviteler, dil ile koordine edildiğinde öğrenmeye olumlu katkıda bulunur (Uysal ve Yavuz, 2015). Sınıf etkinliklerinde çizim, renklendirme, boyama, kesme ve yapıştırma gibi hassas motor aktivitelerden de yararlanmak mümkündür (Uysal ve Yavuz, 2015).

Okul öncesi dönemde çocuklar, anadilleri dışında başka bir dili öğrenmek için yeterli donanıma sahiptir. Hazırlanacak ders içeriği, kullanılacak materyaller ve dersin içeriği çocuğun öğrenme psikolojisine, gelişimi ve değişiminde doğrudan etkilidir (Subaşı ve Kara, 2010). Derse ilgisini ve katılımını sağlayacak bir yol ile birlikte uygun aracılar kullanımı da oldukça önemlidir. Ders işleyişinde kullanılacak materyaller, Grander'in Yedi Zeka kuramı baz alınarak seçilmelidir. Her çocuğun farklı bir karakter ve farklı bir zekaya sahip olduğu düşünüldüğünde her öğrenci için

ayrı materyal kullanılması mümkün olmasa bile seçilen bir materyalin birden fazla zeka tipine hitap etmesi gereklidir. Bu da öğrencinin bilginin somutlaştırılmasında, kullanılmasında ve akılda kalmasında olumlu katkılar sağlayabilmektedir. Bu katkıların bazılarını şöyle özetlemek mümkündür. Materyaller:

- Zamandan ve ifadeden tasarruf edilmesini
- Fikirlerin zihinde canlanmasını, karmaşık bilgilerin daha kolay algılanmasını,
- Öğretimin canlı ve açık hale gelmesini, öğrencide ilgi uyandırılmasını,
- Öğrencilerin konu ile alakalı uygulama yapabilmesini sağlar

Öğrencilerin yabancı dili öğrenebilmesi için o dili içselleştirilmesi, bu içselleştirmenin gerçekleşmesi için de öğrencilerin bireysel özelliklerini içeren materyaller hazırlanması gerekliliği, dile getirilen diğer görüşler arasındadır. Bu doğrultuda, erken yaşta yabancı dil eğitiminde "her öğrencinin doğum gününü belirten takvim ya da afiş tasarlanabilir, doğum günleri yabancı dilde kutlanabilir." önerileri materyal olarak sunulabilir (Scott ve Ytreberg, 1990).

Yabancı dil öğretiminde teknolojik araç gereçlerin kullanımı başarı için olmazsa olmaz bir öğe olarak kabul edilmekte ve bu materyaller sayesinde zaman ve mekân kısıtlamasının ortadan kalkabileceği de dile getirilmektedir (Doğan, 2012). Okul öncesi dönemde duyu organlarını aktif hale getiren materyallerin seçimi öğrenmeyi kolaylaştırmaktadır. Arslan ve Adem bunu aktif duyu sayısı arttıkça öğrenme etkin ve kalıcı olur diyerek açıklamıştır (Arslan ve Adem, 2010). Kinestetik, görsel, işitsel ve dokunsal çeşitlilikten özellikle görselliğin sağlanması öğretimde önem arz etmektedir zira öğrenciler gördüklerine olumlu tepki verdiklerine dair görüşler mevcuttur (Edelenbos vd., 2006, 126, Atlı, 2008, Seyhan Yücel ve Yılmaz, 2016). Ders içi etkinliklerde, büyük ve renkli resimler, posterler, fotoğraflar, fişler, kuklalar, objeler ve hayatın içinde sıklıkla kullanılan eşyalar görsel materyaller olarak kullanılabilmektedir (Seyhan Yücel ve Yılmaz, 2016).

Piaget'in bilişsel gelişim teorisine göre, okul öncesi dönem ilkel farkındalığın ilk aşamasındadır, bu nedenle nesneler, resimler, hikayeler ve videolar gibi somut malzemelerle deneyimlemelerine yardımcı olarak öğrenme arttırılabilmektedir (Morrison, 2003). Preoperasyon aşamasının öğretime etkileri, öğrenmeyi teşvik etmek için profesyoneller tarafından titizlikle ele alınmalıdır. Hughes'un çocuklar ve sayılar üzerine yaptığı araştırma, çocukların öğrenme biçimlerini açıklayan en iyi örneklerinden biridir:

Hughes: İki ve bir tane daha kaç tane?

Patrick (4): Dört

H: İki lolipop ve bir tane daha kaç tane?

P: Üç

H: İki fil ve bir tane daha kaç tane?

P: Üç

H: Ve iki zürafa ve bir tane daha?

P: Üç

H: Peki, iki ve bir tane daha kaç?

P: (Doğrudan Hughes gözlerine bakar) Altı

Hughes'in bu çalışmasında çocuklar bildikleri ya da gördükleri nesnelerle soruların cevaplarını daha kolay verebildiği görülmektedir (Hughes, 1986, 47)

Ders kitapları bütün disiplinlerde kullanılan en temel ders materyallerindendir. Kitabın seçiminde, içerik açısından öğretim sürecinin yönetimini sağlaması, öğretmen-öğrenci iletişimini desteklemesi, görsel öğelerle zenginleştirilmiş olması, öğrencilerin yapmasına teşvik eden etkinliklerin bulunması gibi özelliklere dikkat edilmesi denetlenebilir bir ders işleyişine imkan vermektedir (Genç, 2002). Ülkemizde de Avrupa Konseyi' nin ön gördüğü çok dilli eğitim anlayışının yaygınlaşabilmesi için yabancı dil düzenlemeleri, ders kitabı oluşturulması ya da uyarlanmasında, Avrupa Yabancı Diller Ortak Kriterleri gözetilmelidir (Sakarya Maden 2003, 75). Bu doğrultuda hazırlanan ders kitapları tercih edilmelidir. Çocuk kitapları, öğrenme girdileri açısından çok verimli kaynak

olarak görülmektedir çünkü kitaplar, çocuğa dilsel yapıları daha kolay ve anlamlı öğretebilir (Sopata, 2011). Günümüzde, yabancı dil öğretiminde teknolojik araç ve gereçlerin kullanımı oldukça yaygındır. Bu materyaller sayesinde çocuklara zaman ve mekân kısıtlamasının ortadan kalkabileceği imkanlar sunulabilmektedir (Doğan, 2012).

Uysal ve Yavuz, yapmış oldukları çalışmada, çocukların kendi öğrenmelerine katılmak için uygulamalı etkinliklere ihtiyaç duydukları sonucuna varmışlardır ve bunu şöyle açıklamışlardır:

> "*Materyaller, çocukların anlamalarını ve bilgiyi işlemelerine yardımcı olmaktadır. Ders materyalleri, öğretmenlerin dikkati ve ilgiyi uyandırmak için en önemli yardımcılarıdır. Yürüme, koşma, atlama, dans etme ve tırmanma gibi fiziksel aktiviteler, dil ile koordine edildiğinde öğrenmeye olumlu katkıda bulunmaktadır. Sınıf içi etkinliklerde çizim, renklendirme, boyama, kesme ve yapıştırma gibi ince motor aktivitelerinden de yararlanılabilir*" (Uysal ve Yavuz, 2015).

> "*Oyun, belli bir amaca yönelik olarak, fiziksel ve zihinsel yeteneklerle belirli bir yer ve zaman içerisinde, kendine özgü kurallarla yapılan, sosyal uyumu, zekâ ve beceriyi geliştiren, aynı zamanda eğlendiren etkinliklerdir*"[1]

Oyunlar, eğitim ve öğretim alanlarında sıklıkla kullanılan aracılardır. Dil öğretiminde de özellikle okul öncesi dönemde başarıyı desteklediğine dair birçok çalışma mevcuttur (Coşkun, 2008, Bektaş, 2010, Özdemir, 2006). Kavak çalışmasında, eğitsel oyunların yabancı dil öğretiminde ilgi çekici ve eğlenceli yöntemler olduğunu söylemiştir. Bu etkinliklerin, çocuklar arasındaki iletişimi güçlendireceği, çekingen çocukların kendilerini ifade etme imkanı sağlayarak aktif olarak etkinliğe katılabileceği, rol yapma yeteneklerini geliştireceğini belirtmiştir. Çalışmasında incelediği kukla oynatma etkinliği ile **Tablo 4**'de resimler ile gösterilen 24 farklı hayvanın Türkçe, Almanca ve İngilizce söylenişleri öğretilerek, bu dillerde cümle kurulması sağlanmıştır (Coşkun, 2015, 197).

[1] Bilal Çoban, Orta Öğretimde ve Üniversitelerde Eğitsel Oyunlar, Nobel Yayınları, Ankara 2006, s.7.

Tablo 4. Sözcük listesi

Nr.	Resim / Bild / Picture	Türkçe	Deutsch	English
1		Arı	die Biene	Bee
2		Aslan	der Löwe	Lion
3		At	das Pferd	Horse
4		Balık	der Fisch	Fish
5		Çekirge	die Heuschrecke	Grasshopper
6		Eşek	der Esel	Donkey
7		Fare	die Maus	Mouse
8		Fil	der Elefant	Elephant
9		Horoz	der Hahn	Rooster (Cock)
10		İnek	die Kuh	Cow
11		Karınca	die Ameise	Ant
12		Keçi	die Ziege	Goat

Nr.	Resim / Bild / Picture	Türkçe	Deutsch	English
13		Kedi	die Katze	Cat
14		Kelebek	der Schmetterling	Butterfly
15		Koyun	das Schaf	Sheep
16		Köpek	der Hund	Dog
17		Kurt	der Wolf	Wolf
18		Kuş	der Vogel	Bird
19		Maymun	der Affe	Monkey
20		Tavşan	der Hase	Rabbit
21		Tavuk	das Huhn	Chicken
22		Timsah	das Krokodil	Crocodile
23		Yılan	die Schlange	Snake
24		Zürafa	die Giraffe	Giraffe

Oyunlar, aktif ve katılımlı öğrenme için kullanılan etkili eğitim araçlarındandır. Çocukların zihinsel, beceri ve dilsel gelişimlerine olumlu katkı sağlamaktadır (Aral, 2000). Grander'in çoklu zekâ kuramında yer alan zeka türlerine yönelik materyallerin kullanılmasıyla birlikte oyunlar eğitim-öğretim sürecinde önemli bir yere sahip olmuştur (Okay, 2006). Çoklu zeka kuramı esas alınarak geliştirilen oyunlar farklı zeka türlerine sahip öğrencilerin tümüne hitap edebilmektedir (Aydın, 2014).

Erken yaşta yabancı dil öğreniminde özellikle henüz yazıp okuyamayan çocuklar için odak noktasının başlangıçta duyma ve konuşma becerilerinin olduğu açıktır. Çocuğun gelişim düzeyine göre duyma ve anlama yeteneği okumadan önce durur ve yazmadan önce konuşmanın üretkenliğini gösterir (Goethe Enstitüsü, 2010, 30).

Dinlemek, ikinci bir dili veya yabancı dili öğrenmek için temel bir gerekliliktir. Yeni terimler veya kelimeler gibi temel bilgiler genellikle ilk önce sözlü olarak iletilir ve öğrenciler tarafından kaydedilir. Burada koşul dikkatli ve konsantre şekilde sesli bilgileri almaları ve sindirmeleri yani dinlemeliler (Widlok, 2015, 40)

Okul öncesi dönemde yabancı dil öğretiminde hedeflenen başarının elde edilebilmesi için ders materyallerinin rolü büyüktür. Modern ve etkili materyallerin tasarlanması için disiplinler arası çalışmalar yürütülmelidir. Hem konforlu, hem ergonomik hem de etkili ders materyallerin ortaya çıkarılmasında çok yönlü düşünülmelidir.

3.3. Okul Öncesi Yabancı Dil Eğitiminde Eğitsel Materyal Kullanımının önemi

Okul öncesi dönem, çocukların oyun oynadığı, hareket ettiği, keşfettiği ve deneyimlediği bir dönemdir. Duyuların öne çıkmasıyla sembollerin ve cisimlerin önemi de artmaktadır. Sembolleştirilerek öğretim yapıldığında daha kalıcı öğrenme sağlanabilmektedir (Kuzu, 2008). Bu yüzden yabancı dil eğitiminde çocuklara mümkün olduğunca kaliteli ve yaşlarına uygun materyaller sunulmalıdır. İyi

tasarlanmış eğitimsel materyaller öğretim sürecinin zenginleştirilmesinde ve öğrenmeyi arttırmada önemli bir yere sahiptir (Yalın, 2005). Çocukların özellikleri, gereksinimleri, işlenecek konunun içeriği ve öğretim yaklaşımı materyal seçiminde dikkate alınmalıdır. Doğru seçilmiş bir materyal, çocukta ders başarısının yanı sıra derse karşı ilgi, katılım ve motivasyon sağlayabilmektedir (Erişti, 2008). Öğretmenler, daha önce tasarlanmış materyaller direkt, amaçları doğrultusunda değiştirerek ya da kendi geliştirdikleri materyalleri derslerini desteklemek amacıyla kullanabilmektedirler. Eğitsel süreçlerin zenginleştirilmesiyle ya da soyut kavramların materyallerin kullanımıyla somutlaştırılmasıyla öğrenilen bilgilerin daha kalıcı olmaları sağlanabilmektedir.

Genel olarak materyal seçiminde dikkat edilmesi gereken temel özellikler (Çelebi Öncü, 2018, 110-112):

- Çocuk merkezli olmalı
- Konuyu destekler nitelikte olmalı
- Sade ve anlaşılır olmalı
- Birden çok duyuya hitap etmeli
- Çocukların gelişimsel özelliklerine uygun olmalı
- Gerçek hayattan parçalar içermeli
- Kullanımı rahat, ders akışını bozmayacak nitelikte olmalı
- Eğitim ortamına uygun olmalı
- Tasarımda, yapısal/biçimsel, eğitimsel ve gelişimsel özelliklerin hepsi ayrı ayrı ele alınmalıdır.

BÖLÜM 4

YÖNTEM

Bu bölümde, tez konusunun araştırmanın modeli, incelenecek grup, verilerin toplanmasında kullanılacak araçlar, araştırma uygulaması, toplanan veriler hakkında analiz ve yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada, Milli Eğitim Bakanlığı denetiminde faaliyet gösteren özel bir kreşin 4-5 yaş ve 6 yaş çocuk gruplarında yabancı dil (İngilizce) derslerinde kullanılan ders materyallerinin çocukların yabancı dil öğretiminde katkısını belirlemek amacıyla nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma, sosyoloji, antropoloji, psikoloji, felsefe ve dilbilimi gibi çeşitli disiplinlerin kuramsal temellerine dayanmaktadır. Bu sayede insan davranışını içeren olguların araştırılmasında çok geniş bir perspektiften bakılmasına imkan sağlanmış olmaktadır (Yıldırım, Şimşek, 2000, 17). Nitel araştırma ile çevresel veriler, süreçle ilgili veriler ve algılara ilişkin veriler olmak üzere üç çeşit veri toplanmıştır. Bu veriler görüşme, gözlem ve yazılı doküman olarak derlenerek görüşme notları, kayıtlar, resimler ve tablolar olarak ortaya çıkmaktadır. Nitel araştırmanın özellikleri **Tablo 4**'te özetlenmiştir (Yıldırım, Şimşek, 2000, 19-28).

Tablo 5. Nitel araştırmanın özellikleri

Özellikler	**Açıklamalar**
Doğal ortama duyarlılık	Konu, doğal ortamı içinde, doğal ortamına müdahale etmeksizin incelenmelidir.
Araştırmacının katılımcı rolü	Araştırmacı, incelenen konunun var olduğu ortamda bizzat bulunmalıdır. Ortam içinde konuyu kendi de deneyimlemelidir. Bu sayede analizler yapılırken verilerin katılımcı tarafından anlamlandırılması kolaylaşacaktır.
Bütüncül yaklaşım	Birbiri ile çok yakından ilişkili değişkenler birbirinden ayrı incelenmemelidir.
Algıların ortaya konması	Araştırmaya dahil olan bireyler önemli veri kaynaklarıdır. Bu bireylerin, dış dünyayı nasıl algıladıklarıyla ve yorumladıklarıyla da ilgilenilmelidir.
Araştırma deseninde esneklik	Değişik yöntemlerin birlikte kullanılması, toplanan verilerin analizinde güvenirliğin ve geçerliliğin belirlenmesinde önemlidir.
Tümevarımcı analiz	Araştırmacı topladığı verilerin incelediği konuya yönelik ana temaları ortaya çıkarma ve topladığı verileri anlamlı bir yapıya kavuşturma yani bir kuram oluşturma çabası içindedir.
Nitel veri	Araştırmacı, araştırılan konu ile ilgili betimsel ve gerçekçi bir resim sunmalıdır.

Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yapılmış, görüşme, gözlem ve doküman ile veriler toplanmıştır. Bu konuda nitel araştırma özelliklerinden bütüncül yaklaşımı sağlaması açısından durum çalışmasının seçimi uygun görülmüştür. Konu, doğal ortamı içinde, doğal ortamına müdahale etmeksizin incelenmiştir.

4.2. Araştırma Grubu

Bu araştırma, 2018-2019 eğitim öğretim yılında Edirne ilinde Milli Eğitim Bakanlığı denetimindeki özel bir kreşin 4-5 yaş ve 6 yaş grubu çocukların yabancı dil derslerinde kullanılan materyalleri konu edinmiştir. Ayrıca yabancı dil öğretmenleriyle görüşme yapılarak öğretmen görüşleri değerlendirilmiştir.

4.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada, araştırma verileri, öğretmenle yapılan görüşme notları ve ders esnasında gözlemci olarak bulunulması şeklinde toplanmıştır. Gözlem notları alınırken dikkat edilecek hususlar tablolaştırılmış ve bu tabloya bağlı olarak notlar alınmıştır. Bu tabloların içeriği literatür baz alınarak derlenmiştir (Coşkun, Yılmaz, Aksoy, 2015, 202). Dersin süresi, kaç öğrencinin katıldığı, hangi materyallerin kullanıldığı, hangi kelimelerin öğrenildiği bu tabloların içeriğini oluşturmaktadır. Ayrıca dersin zamana bağlı olarak işleyiş uyumluluğu da incelenmiştir. 6 yaş grubunun yabancı dil dersleri 40dk sürerken 4-5 yaş grubunun ders süresi 30 dakikadan oluşmaktadır ve haftada beşer ders yapılmaktadır. 6 hafta boyunca bu derslere haftada ikişer ders saati gözlemci olarak bulunulmuştur.

4.4. Nitel Veri Toplama Araçlarının Uygulanması

Gözlem öncesi ders öğretmeni ile dersin işleyişi ve ders saatleri hakkında görüşme yapılmıştır. 6 hafta boyunca ders saatlerinde sınıfta gözlemci olarak bulunulmuştur. Gözlem süresinde takibin sistematik olarak yapılabilmesi için takip hazırlanan takip tablosu oluşturulmuştur. Gözlemci olarak bulunulması ve toplanan verilen kullanılabilmesi için etik kurul onayı alınmıştır. Ders içeriğinde kullanılan materyallerin fotoğrafları çekilmiştir.

4.5. Nitel Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Nitel araştırmalarda veri analizi araştırmacıların en fazla güçlük çektiği aşamalardan biridir. Bunun için betimsel analiz, içerik analizi, sayısal analiz olmak üzere üç yaklaşım önerilmiştir. Bu çalışmada verilerin tanımlanması, verilerin içinde saklı olabilecek gerçeklerin ortaya çıkarılabilmesi için içerik analizi yaklaşımı tercih edilmiştir.

BÖLÜM 5

BULGULAR VE YORUM

Çalışmanın bu bölümde öğretmen görüşmesi ve ders gözlemleri tablolar halinde derlenmiştir. Bu doğrultuda 4-5 yaş grubu ve 6 yaş grubu yabancı dil dersinin işleyişine ait bulgular analiz edilmiş ve yorumlanmıştır.

5.1. Öğretmen Görüşme Formu

Ders gözlemlerine başlamadan önce her iki yaş gruplarına giren öğretmenle okul önce dönemde yabancı dil eğitiminde kullanılan materyaller hakkında görüşme yapılmıştır.

Tablo 6. Öğretmen görüş formu

1) 4-5, 6 yaş grupları için yabancı dil dersi haftada kaç dakika verilmektedir?
- 4-5 yaş grubu haftada 5 gün 30'ar dakika, 6 yaş ise haftanın 5 günü 40'ar dakika olarak yabancı dil dersi verilmektedir.
2) Farklı yaş gruplarında yabancı dil dersi içerikleri nelerdir? Farklılık gösteriyor mu?
- Konular benzerlik gösterse de işleyiş değişiklik gösterebiliyor. Örneğin sayılar 4-5 yaş grubunda 10'a kadar veriliyorsa 6 yaş grubuna 20'ye kadar verilebiliyor. Çok tekrarlı şarkılar ve oyunlar ile dersin işleyişi destekleniyor.

3) Yabancı dil eğitiminde kurumun hedefi nedir?
- Kurumun hedefi çocukların temel kavramları öğrenmelerini sağlamaktır.
4) Yabancı dil eğitiminde iki yaş grubu için de aynı materyalleri mi kullanıyorsunuz?
- Bazı materyaller aynı olabiliyor özellikle flaş kartlar. Ancak 4-5 yaş grubuna öğretilen kelime sayısı ile 6 yaş grubuna öğretilen kelime sayısı aynı olmadığı için kart sayısı değişebiliyor. Boyama kağıtları verdiğimizde direkt olarak boyamaları istemiyoruz. Renklerle şekilleri eşleştirmelerini sağlayan sorular sorarak cevaplarını almaya çalışıyoruz. En son aşamada boyamalarına izin veriyoruz.
5) Kullanılan materyallerin etkinliği hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
- Kullanılan materyaller, hem çocukların derse olan ilgisini arttırıyor, eğlenerek öğreniyorlar hem de hafızalarında daha kalıcı bir etki sağlıyor.
6) Ders sırasında kullanılan materyaller neye göre seçilip güncelleniyor?
- Çocukların yaşları ile uyumuna ve işlenecek konulara göre seçim yapıyoruz.
7) Yabancı dil dersinin müfredatı neye göre belirlenmektedir?
- Dönem başında yapılan toplantılarda kurum ve öğretmen tarafından belirlenmektedir.
8) Materyaller için finansal anlamda destek kim tarafından karşılanmaktadır?
- Kurumun temel materyalleri dışında kendi imkanlarımızla ders materyalleri hazırlıyoruz.
9) Kullanılan materyaller ile öğrencilerin derse katılımı ve tepkileri konusunda düşünceleriniz nelerdir?
- Çocuklar sürekli aynı materyallerle ders işlemeyi sevmiyor. Farklı bir

materyal kullandığımız zaman derse karşı daha heyecanlı ve ilgili yaklaşıyor. Oyun oynamayı ve dans etmeyi çok seviyorlar. Bu yüzden derslerimizde sıklıkla video, şarkı ve oyunlara yer veriyoruz.
10) Materyallerin kullanılabilirliği hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
- Materyalleri çocukların yaşları ve kurumun fiziki şartları ile uyumuna dikkat ettiğimiz için rahatlıkla kullanabileceğimiz materyalleri seçiyoruz.
11) Yabancı dil dersinde teknolojiden faydalanıyor musunuz? Hangi teknolojik kaynaklar kullanılmaktadır?
- Evet sıklıkla bilgisayar, hoparlör, projeksiyon gibi teknolojik materyaller kullanmaktayız.
12) Okul öncesi dönemde verilen yabancı dil dersi hakkında görüşleriniz, önerileriniz nelerdir? Herhangi bir şikayetiniz var mıdır?
- 0-6 yaş arası çocukların zihinsel gelişimi için oldukça önemli bir yaş dönemidir. Bu yaş dönemi iyi değerlendirilmelidir. Yabancı dil öğrenimi de bu yaş aralığında başladığında olumlu sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Bazen ev ödevi veriyoruz, ebeveyn desteği gerekiyor böyle zamanlarda. Eğitimde, aile desteğini almak çok önemlidir.
13) Materyal seçimlerinde uzman görüşlerine başvuruyor musunuz?
- Materyal seçiminde tereddüt yaşadığım zamanlarda üniversitedeki hocalarımın görüşüne başvuruyorum.
14) Ders öncesi belirlediğiniz etkinliğin hedefi ders sonrası sonuçla uyumlu mu? (Ders işleyişi planlanan programda işleniyor mu?)
- Ders planlarımızı ders süresine uyumlu bir şekilde oluşturuyoruz. O yüzden ders planlandığı gibi işleniyor.

5.2. Ders Gözlemleri

4-5 yaş ve 6 yaş gruplarında derslere gözlemci olarak katılınmış ve daha önce hazırlanmış tablo ile gerekli notlar alınmıştır.

5.2.1. 4-5 Yaş Grubu Ders Gözlemleri

Hedef Kitle: 4-5 yaş grubu
Süre: 30 dk
Konu: Sayılar
Amaç: Sayıların İngilizce karşılıklarının öğretilmesi
Sınıf mevcudu: 10 öğrenci
Ders İngilizce Dersi için hazırlanmış konferans salonunda verilmektedir.

Aşama	Süre	Öğretmenin Yönlendirici Davranışları	Çocukların Davranışları	Yöntem/ Teknik	Materyal
1	15 dk.	Öğretmen flaş kartlar ile sayıları tanıtır. Daha sonra şarkı eşliğinde parmaklarını kullanarak sayıları tekrarlar ve çocukların da tekrar etmesini ister. Sınıf duvarında balık resimleri ve üzerlerinde sayılar yazmaktadır. Çocuklara bu balıkların üzerindeki sayıları söylemelerini ister.	Çocuklar öğretmenlerini dinleyerek söylediği kelimeleri tekrar ederler.	Gözlem Tekrar	Flaş Kartlar Şarkı Duvar resimleri
2.	15 dk.	Öğretmen ders öncesi hazırladığı kağıttan balonları masanın üzerine dizer ve balonların	Çocuklar balonlar üzerindeki sayıların İngilizce karşılıklarını	Oyun	Kağıttan balon Makarna taneleri

		iplerine balonların üzerinde yazan sayılar kadar delikli makarnaları geçirmeleri ister. Şarkı eşliğinde dans ederek sayılar tekrar edilir.	söyleyerek iplere makarnaları geçirir.		Şarkı
3	Öğretmen ders saatinin sona ermesiyle çocuklara dersin bittiğini söyler.				

Öğrenilen Kelimeler: One, two, three, four, five, six, seven, eight, nine, ten,

Flaş kartlar

Duvar Resmi

Oyun

Hedef Kitle: 4-5 yaş grubu

Süre: 40 dk

Konu: Renkler

Amaç: Renklerin İngilizce karşılıklarının öğretilmesi

Sınıf mevcudu: 9 öğrenci

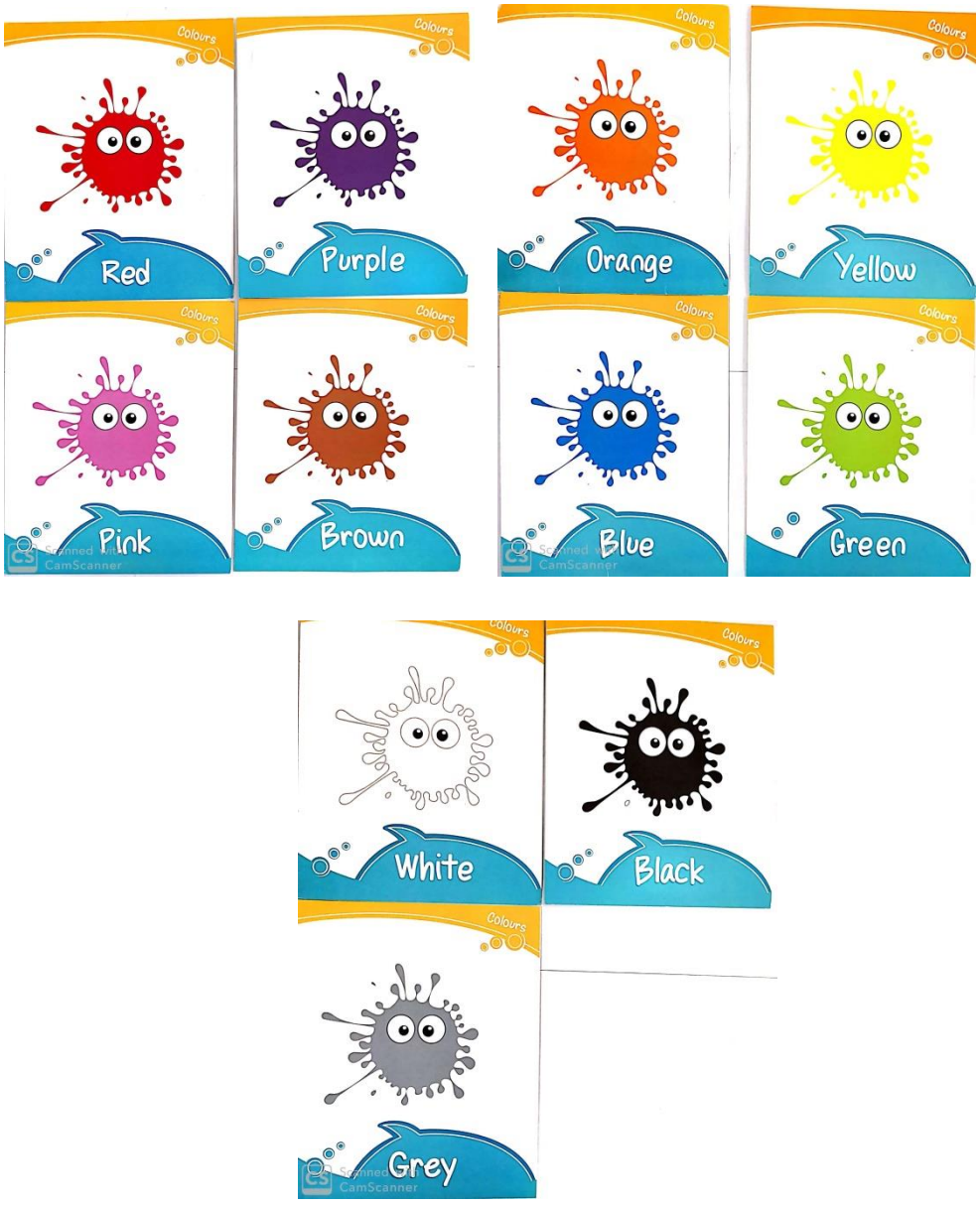
Ders İngilizce Dersi için hazırlanmış konferans salonunda verilmektedir.

Aşama	Süre	Öğretmenin Yönlendirici Davranışları	Çocukların Davranışları	Yöntem/ Teknik	Materyal
1	10 dk.	Öğretmen üzerinde renkler olan flaş kartları tek tek göstererek önce Türkçe sonra da İngilizce renkleri söyleyerek çocukların hep birlikte tekrar etmesini ister. Daha sonra kartları tek tek göstererek *What color is this cart?* Sorusuyla çocuklardan cevap bekler.	Çocuklar öğretmenin gösterdiği kartlara bakarak cevap verir.	Tekrar Soru/Cevap	Flaş kartlar
2.	5 dk.	Öğretmen yeşil, turuncu ve mor olmak üzere 3 farklı renkte sandalyeyi salonun ortasına koyarak renklerle ilgili oyun oynayacaklarını çocuklara söyler ve oyunun kurallarını Türkçe olarak çocuklara anlatır. Sandalyenin rengini doğru bilen sandalyenin altından sürünerek geçecek ve masanın üzerinde ters çevrilmiş	Çocuklar öğretmenlerini dinler.	Anlatım	Sandalyeler

		olarak bulunan kartlardan birini seçecek. Seçtiği kartın üzerindeki hayvanın sesini çıkartacaktır.			
3	10 dk.	*What color are chairs?* Sorusunu çocuklara yöneltir. Her bir sandalyeyi göstererek *purple, green and orange* der ve söylediği renklerin çocuklar tarafından tekrar edilmesini ister. Öğrencileri tek tek çağırıp seçtiği sandalyeyi göstererek rengini sorar. Çocuk doğru yanıtı bulduğunda o renk sandalyenin altından geçerek üzerinde hayvan kartlarının bulunduğu masaya ulaşır.	Çocuklar öğretmenin söylediği renkleri tekrar eder. Soruları cevaplar ve seçtikleri karta göre taklit yaparlar.	Tekrar Soru/cevap Taklit	Sandalyeler Flaş kartlar
4	5 dk.	Öğretmen dersin sonunda renklerle ilgili şarkı dinletir. Bu şarkı bir sonraki derste öğrenecekleri İngilizce şarkıdır.	Çocuklar şarkının ritmiyle el çırparak dans ederler.	Ritm ve dans	Şarkı
5	Öğretmen ders saatinin ve şarkının sona ermesiyle çocuklara dersin bittiğini söyler.				

Öğrenilen Kelimeler: White, red, black, purple, green, yellow, orange, blue, pink brown, grey

Flaş Kartlar

Sandalyeler

Hedef Kitle: 4-5 yaş grubu

Süre: 30 dk

Konu: Mevsimler

Amaç: Mevsimlerin İngilizce karşılıklarının ve doğa olaylarının öğretilmesi

Sınıf mevcudu: 8 öğrenci

Ders İngilizce Dersi için hazırlanmış konferans salonunda verilmektedir.

Aşama	Süre	Öğretmenin Yönlendirici Davranışları	Çocukların Davranışları	Yöntem/ Teknik	Materyal
1	10 dk.	Öğretmen derse atkı, bere, şemsiye, güneş gözlüğü, yelpaze ve çiçekler ile gelir. Şemsiyeyi açar ve *The weather is rainy* der. *Rains in the fall* diyerek sonbaharı çocuklara tanıtır. Atkı ve bere giyerek *The weather is snowy* der. *Snows in the winter* diyerek kış mevsimini tanıtır. Çiçekleri etrafına dağıtarak *Flowers bloom in the spring* diyerek ilkbaharı tanıtır. Güneş gözlüğü takıp ve yelpaze sallayarak *The weather is very hot in the summer* diyerek yaz mevsimini tanıtır.	Çocuklar öğretmenlerini dinleyerek söylediği kelimeleri tekrar ederler.	Gözlem Tekrar	Atkı, bere, şemsiye, güneş gözlüğü, yelpaze ve çiçekler
2.	10 dk.	Öğretmen mevsimler ile ilgili flaş kartları çocuklara sırayla göstererek İngilizce karşılıklarını söyler ve	Çocuklar öğretmenin söylediği sözcükleri hep birlikte tekrar eder.	Tekrar	Flaş Kartlar

		onlardan tekrar etmelerini ister.			
3	5 dk.	Öğretmen çocuklardan birini seçerek mevsimsel aksesuarları giydirip diğer çocukların hangi mevsim olduğunu bulmalarını ister.	Çocuklar öğretmenin sorularını cevaplar	Soru/Cevap Oyun	atkı, bere, şemsiye, güneş gözlüğü, yelpaze ve çiçekler
4	5 dk.	Öğretmen üzerinde mevsimler ile ilgili bir şarkı açar ve çocukların da eşlik etmesini ister.	Çocuklar şarkıya hep birlikte şarkıya eşlik ederler.	Şarkı söyleme	Şarkı
5	Öğretmen ders saatinin sona ermesiyle çocuklara dersin bittiğini söyler.				

Öğrenilen Kelimeler: Autumn, Winter, Spring, Summer, rainy, snow, flowers bloom, hot, weather

Flaş Kartlar

Hedef Kitle: 4-5 yaş grubu

Süre: 30 dk

Konu: Şekiller

Amaç: Şekillerin İngilizce karşılıklarının öğretilmesi

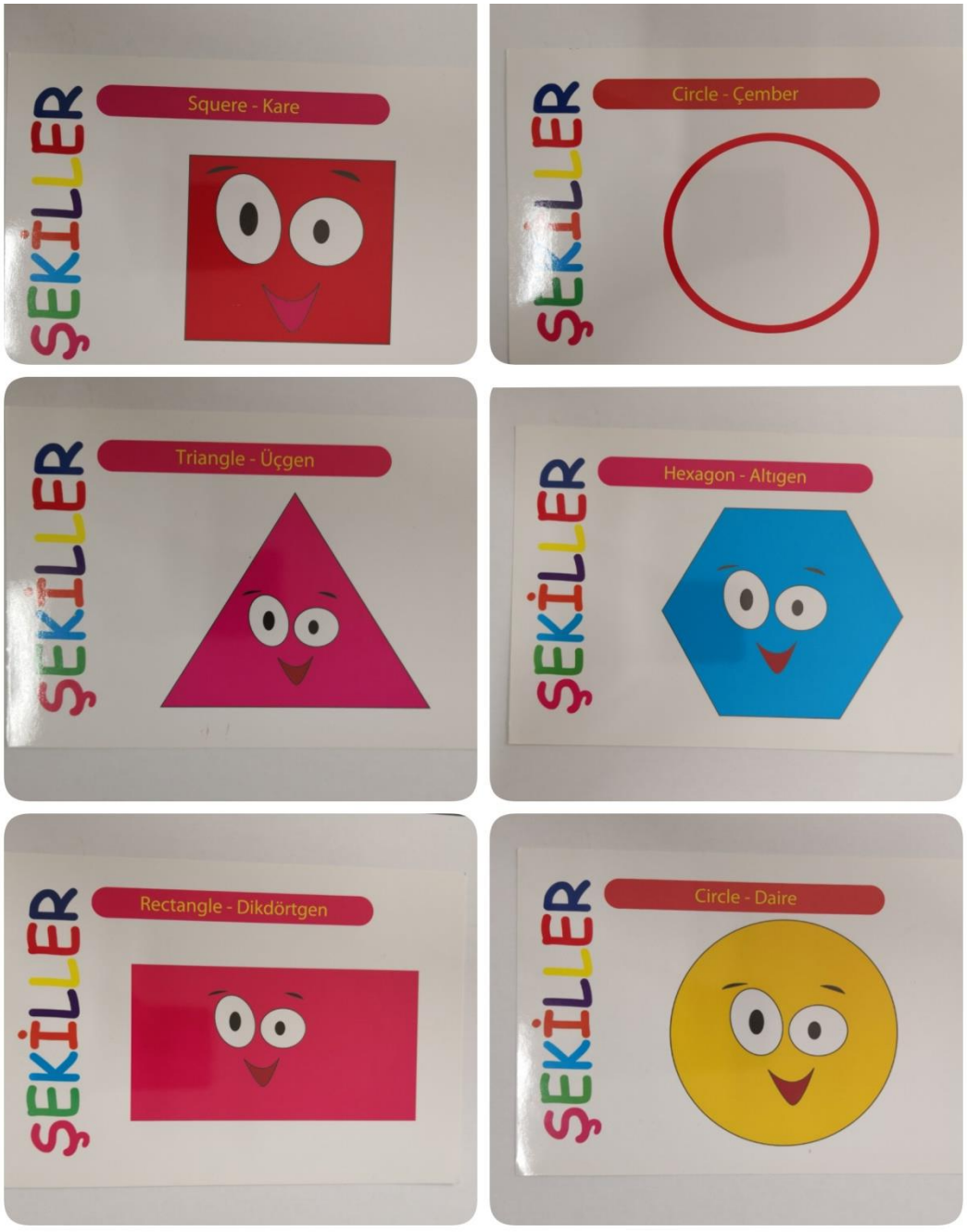
Sınıf mevcudu: 10 öğrenci

Ders İngilizce Dersi için hazırlanmış konferans salonunda verilmektedir.

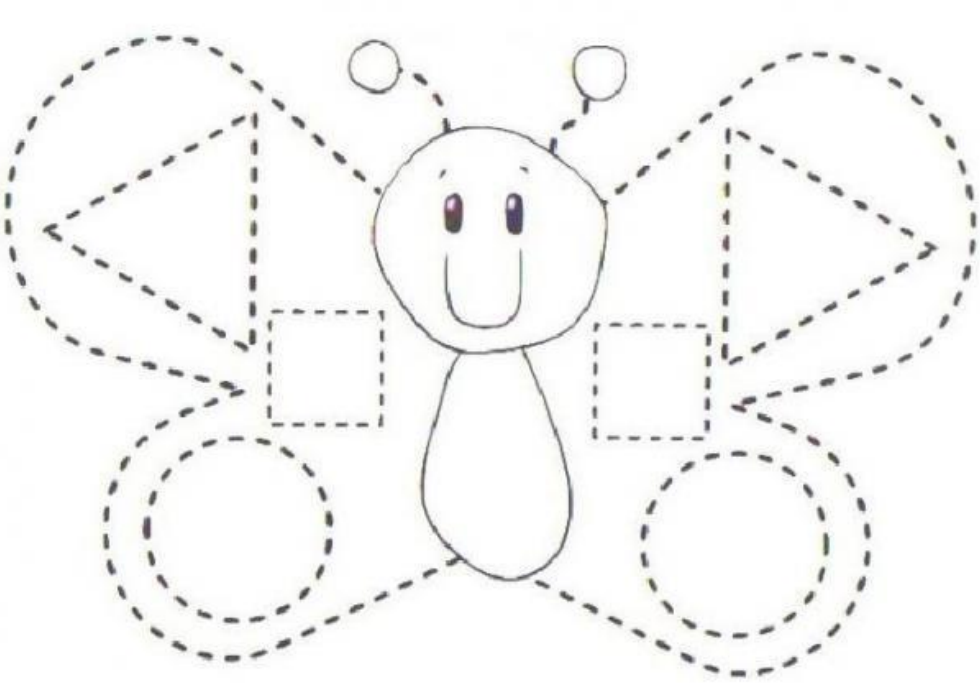
Aşama	Süre	Öğretmenin Yönlendirici Davranışları	Çocukların Davranışları	Yöntem/ Teknik	Materyal
1	10 dk.	Öğretmen şekiller ile ilgili bir video açar. Bu videoda şekiller sırayla ekrana gelir. Öğretmen o şekli söyledikten sonra çocukların tekrarlamasını ister.	Çocuklar öğretmenlerini dinleyerek söylediği kelimeleri tekrar ederler.	Gözlem Tekrar	Video
2.	10 dk.	Öğretmen flaş kartlardan şekilleri göstererek *What shape is it?* sorusunu çocuklara yöneltir. Örneğin cevap *circle* ise sınıftaki yuvarlak şekilleri bulmalarını ister.	Öğretmenin sorularını cevaplarlar.	Soru/Cevap	Flaş Kartlar
3	10 dk.	Öğretmen çocuklara üzerinde kelebek resmi olan boyama sayfası dağıtır. Flaş kartlarından *triangle*, *circle* ve *square* şekillerini sırayla göstererek kelebeğin üzerindeki o şekli bulup boyamalarını ister.	Çocuklar kelebeğin üzerindeki geometrik şekilleri boyar.	Boyama	Flaş kartlar Boyama kağıdı
4	Öğretmen ders saatinin sona ermesiyle çocuklara dersin bittiğini söyler.				

Öğrenilen Kelimeler: Shape, circle, triangle square, hexagon, rectangle

Flaş Kartlar

Boyama Kağıdı

Hedef Kitle: 4-5 yaş grubu

Süre: 30 dk

Konu: Taşıtlar

Amaç: Taşıtların İngilizce karşılıklarının öğretilmesi

Sınıf mevcudu: 8 öğrenci

Ders İngilizce Dersi için hazırlanmış konferans salonunda verilmektedir.

Aşama	Süre	Öğretmenin Yönlendirici Davranışları	Çocukların Davranışları	Yöntem/ Teknik	Materyal
1	10 dk.	Öğretmen taşıtlar ilgili bir video açar ve video ile birlikte hem taşıtları tanıtır hem de İngilizce karşılıklarını çocuklara yöneltir. Çocukların tekrar etmesini ister.	Çocuklar öğretmenlerini dinleyerek söylediği kelimeleri tekrar ederler.	Gözlem Tekrar	Video
2.	20 dk.	Öğretmen flaş kartları masanın üzerine dizerek çocuklara oyunun kuralarını anlatır. Öğretmen, bu masadaki taşıtlardan birini seçerek rengini ve diğer özelliklerini sıralayıp hangi taşıtı anlattığını çocukların bulmalarını ister. Diğer masada ise bu taşıtların yap-bozları vardır. Hangi taşıt olduğunu bilen çocuk diğer masaya geçip o taşıtın parçalarını birleştirir. Öğretmen, sırayla çocuklardan birini yanına çağırarak oyunu	Öğretmenin anlatımıyla taşıtı bulur ve yap-bozun parçalarını birleştirir.	Soru/Cevap Yap-boz	Flaş Kartlar Yap-Boz

		başlatır.			
3	Öğretmen ders saatinin sona ermesiyle çocuklara dersin bittiğini söyler.				

Öğrenilen Kelimeler: Bus, Ship, Plane, Bicyle, Train, Car

Flaş Kartlar

Yap-Boz

Hedef Kitle: 4-5 yaş grubu

Süre: 30 dk

Konu: Vücudumuz

Amaç: Vücudumuzun bölümlerinin İngilizce karşılıklarının öğretilmesi

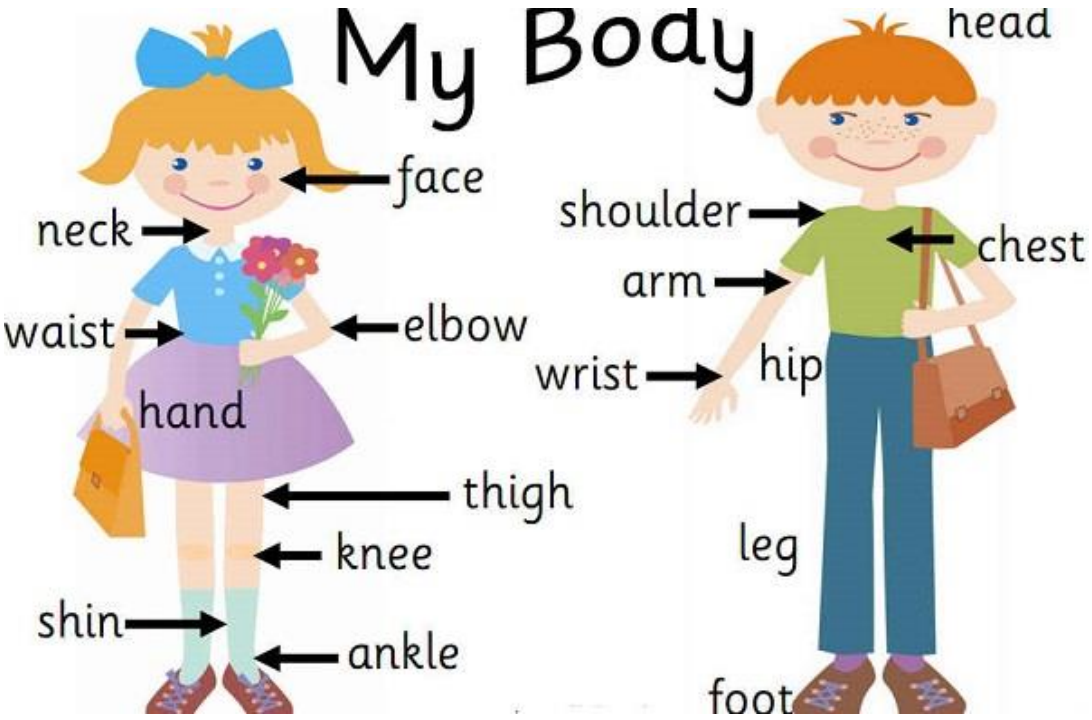
Sınıf mevcudu: 8 öğrenci

Ders İngilizce Dersi için hazırlanmış konferans salonunda verilmektedir.

Aşama	Süre	Öğretmenin Yönlendirici Davranışları	Çocukların Davranışları	Yöntem/ Teknik	Materyal
1	10 dk.	Öğretmen derse vücudumuzu tanıtan bir video ile başlar. Bu video hangi bölgeyi söylüyorsa öğretmen de o bölgeyi işaret ederek İngilizce karşılığını söyler ve çocukların tekrar etmesini ister.	Çocuklar öğretmenlerini dinleyerek söylediği kelimeleri tekrar ederler.	Gözlem Tekrar	Video
2.	20 dk.	Öğretmen şarkı açar ve şarkının *hands up, shake your head* gibi vücudun bölümlerine yönelik komutlarıyla hareket eder. Başka bir şarkılı videoda ise vücudun bölümlerini sorar ve çocukların cevap vermesi için duraksar.	Öğretmenin yaptığı hareketleri taklit ederek, söylediklerini tekrar ederler. Çocuklar videoda sorulan sorulara cevap verir.	Taklit Tekrar Soru/ cevap	Şarkı Video
3	Öğretmen ders saatinin sona ermesiyle çocuklara dersin bittiğini söyler.				

Öğrenilen Kelimeler: Face, head, chest, leg, foot, neck, elbow, waist, hand, thigh, knee

Flaş Kartlar

5.2.2. 6 Yaş Grubu Ders Gözlemleri

Hedef Kitle: 6 yaş grubu

Süre: 40 dk

Konu: Hayvanlar

Amaç: Hayvanların İngilizce karşılıklarının öğretilmesi

Sınıf mevcudu:7 öğrenci

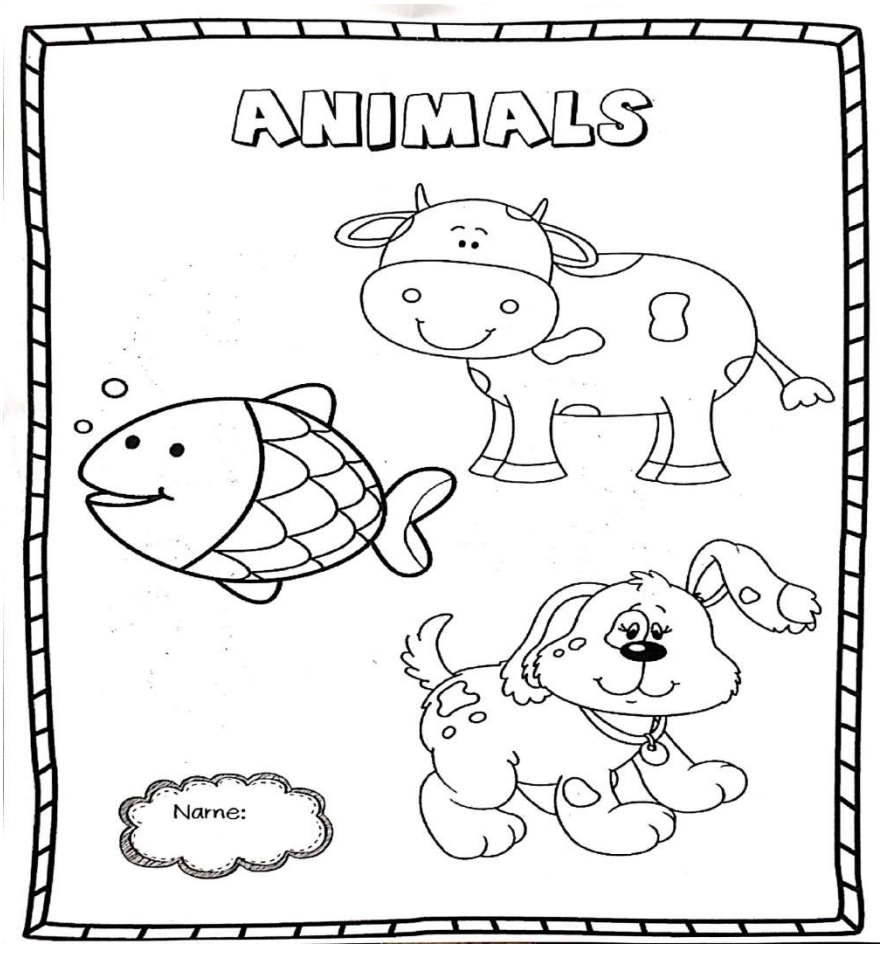
Ders İngilizce Dersi için hazırlanmış konferans salonunda verilmektedir.

Aşama	Süre	Öğretmenin Yönlendirici Davranışları	Çocukların Davranışları	Yöntem/ Teknik	Materyal
1	5 dk.	Öğretmen A4 boyutlarında üzerinde hayvan resimleri olan bir kartı göstererek *what is this?* sorusu ile derse giriş yapar.	Çocuklar öğretmenlerine cevap verir.	Soru/Cevap	Flaş Kartlar
2.	10 dk.	*What is your favorite animal?* sorusunu tek tek çocuklara yöneltir. Cevapla beraber söyledikleri hayvanın çıkardığı sesi taklit etmelerini ister.	Çocuklar öğretmenlerine cevap verir ve söyledikleri hayvanın sesini çıkarır.	Soru/Cevap Taklit	
3	10 dk.	Öğretmen üzerinde hayvan resimleri olan flaş kartları tek tek göstererek önce Türkçe sonra da İngilizce isimlerini söyleyerek çocukların hep birlikte tekrar etmesini ister.	Çocuklar öğretmenin gösterdiği kartlara bakarak cevap verir.	Soru/Cevap Oyun	Flaş Kartlar
4	15 dk.	Öğretmen üzerinde balık, köpek ve inek olan	Ellerindeki kağıtlardan balık	Soru/Cevap Boyama	Boyama Kağıtları

		boyama sayfalarını çocuklara dağıtır ve *Where is fish?* sorusunu yöneltir. Balık resmini boyamalarını ister. Aynı şekilde inek ve köpek boyaması da yapılır.	resimli olanı herkes havaya kaldırır ve balık resmini boyamaya başlarlar.		
5	Öğretmen ders saatinin sona ermesiyle çocukların boya kalemlerini bırakmasını ister. 1'den 10'a kadar saydıktan sonra boyama kağıtlarını toplamaya başlar.				

Öğrenilen Kelimeler: Cat, fish, bird, tiger, lion, turtle, elephant, dog, rabbit, alligator

Boyama Kağıdı

Flaş Kartlar

Hedef Kitle: 6 yaş grubu

Süre: 40 dk

Konu: Meyve ve Sebzeler

Amaç: Meyve ve Sebzelerin İngilizce karşılıklarının öğretilmesi

Sınıf mevcudu: 10 öğrenci

Ders İngilizce Dersi için hazırlanmış konferans salonunda verilmektedir.

Aşama	Süre	Öğretmenin Yönlendirici Davranışları	Çocukların Davranışları	Yöntem/ Teknik	Materyal
1	10 dk.	Öğretmen ders gününden önce çocuklara evlerinden herhangi bir meyve getirmesini istemiştir. Öğretmen *What is your favorite fruit?*sorusunu tek tek sorar. Aldığı Türkçe cevapların İngilizce karşılığını söyleyerek onların tekrar etmesini ister.	Çocuklar öğretmenlerine cevap Türkçe cevap verir. Daha sonra öğretmenden duydukları İngilizce karşılıklarını söylerler.	Soru/Cevap Tekrar	Meyve
2.	10 dk.	Öğretmen meyve ve sebzeler ile ilgili flaş kartları çocuklara sırayla göstererek İngilizce karşılıklarını söyler ve onlardan tekrar etmelerini ister.	Çocuklar öğretmenin söylediği sözcükleri hep birlikte tekrar eder.	Tekrar	Flaş Kartlar
3	15 dk.	Öğretmen flaş kartları ters çevirerek masanın üzerine dizer ve çocukların sırayla bu kartlardan birini seçerek ne olduğunu söylemelerini ister. Doğru söyleyen	Çocuklar öğretmenin gösterdiği kartlara bakarak cevap verir ve yap-boz parçalarını birleştirir.	Soru/Cevap Oyun	Flaş Kartlar Yap-Boz

		çocuk diğer masadaki yap-boz parçaları arasından o sebze veya meyvenin parçalarını bularak birleştirmesini ister. Oyunun sonunda evlerinden getirdikleri meyveleri arkadaşlarıyla paylaşarak yerler.			
4	5 dk.	Öğretmen üzerinde meyve ve sebzeler ile ilgili bir şarkı açar ve çocukların da eşlik etmesini ister.	Çocuklar şarkıya hep birlikte şarkıya eşlik ederler.	Şarkı söyleme	Şarkı
5	Öğretmen ders saatinin sona ermesiyle çocuklara dersin bittiğini söyler.				

Öğrenilen Kelimeler: Banana, strawberry, watermelon, apple, orange, tomato, potato, carrot, cucumber

Flaş Kartlar

Yap-Boz

Hedef Kitle: 6 yaş grubu

Süre: 40 dk

Konu: Yüzün Bölümleri

Amaç: Yüzün bölümlerinin İngilizce karşılıklarının öğretilmesi

Sınıf mevcudu: 8 öğrenci

Ders İngilizce Dersi için hazırlanmış konferans salonunda verilmektedir.

Aşama	Süre	Öğretmenin Yönlendirici Davranışları	Çocukların Davranışları	Yöntem/ Teknik	Materyal
1	15 dk.	Öğretmen derse yüzün bölümlerini gösteren bir flaş kartla başlar. Her bir bölümün İngilizce karşılığını söylerek çocukların tekrar etmesini sağlar.	Çocuklar öğretmenlerini dinleyerek söylediği kelimeleri tekrar ederler.	Gözlem Tekrar	Flaş Kartlar
2.	15 dk.	Öğretmen keçeden yapılmış boş bir insan yüzü yapıştırır duvara. Yüzün bölümleri ise ayrı parçalar halinde masanın üzerinde bulunur. Yüzün bölümleri ile ilgili bir video şarkı açar ve hep birlikte dans ederek şarkıya eşlik ederler. Şarkı belirli aralıklarda duraksayarak yüzün bir bölümünü söyler. Söylenen bölümü doğru bilen çocuk masa üzerindeki o parça bulunup yüze yapıştırır.	Çocuklar öğretmenle birlikte şarkı söyleyerek dans eder. Şarkıda sözü geçen yüzün o bölümünü bularak duvarda asılı olan boş yüze yapıştırır.	Şarkı söyleme Yüzün bölümlerini doğru bir şekilde yerleştirme	Video Cırtcırtlı yüz ve yüzün parçaları
3	10 dk.	Öğretmen çocuklarla	Çocuklar	Şarkı	Şarkı

		birlikte yüzün bölümleri ile ilgili şarkılar söyleyerek şarkıda geçen kelimeleri yüzünde göstererek dans figürleri yapar ve çocukların eşlik etmesini ister.	öğretmenin söylediği şarkıya ve dansa eşlik eder.	söyleme Dans etme	
4	Öğretmen ders saatinin sona ermesiyle çocuklara dersin bittiğini söyler.				

Öğrenilen Kelimeler: Head, eyebrow, eye, nose, chin, mouth, ear, forehead, hair, neck

Flaş Kartlar

Oyun

Hedef Kitle: 6 yaş grubu

Süre: 40 dk

Konu: Duyular ve Duygular

Amaç: Duyular ve duyguların İngilizce karşılıklarının öğretilmesi

Sınıf mevcudu: 10 öğrenci

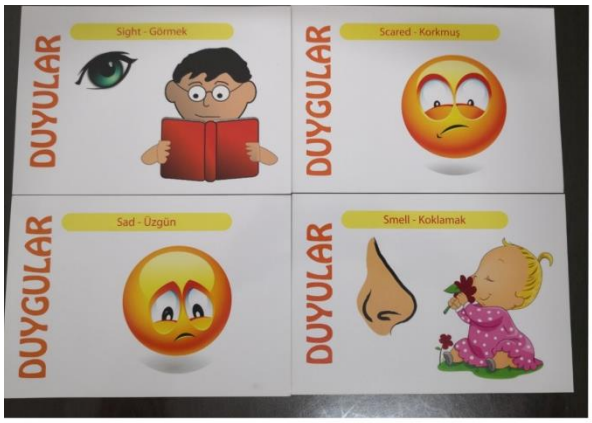
Ders İngilizce Dersi için hazırlanmış konferans salonunda verilmektedir.

Aşama	Süre	Öğretmenin Yönlendirici Davranışları	Çocukların Davranışları	Yöntem/ Teknik	Materyal
1	15 dk.	Öğretmen duyular ile ilgili videolu bir şarkı açar. Duyu organlarımızı çoklu olarak tekrar eden bu video ile duyu organları öğretmen tarafından da söylendikten sonra çocuklar tarafından tekrar edilmesi istenir. Videonun devamında videodaki çocuk duyu organlarını eliyle işaret ederek çocukların bilmesini ister. Daha sonra öğretmen flaş kartları göstererek çocukların cevap vermesini ister.	Çocuklar öğretmenlerini dinleyerek söylediği kelimeleri tekrar ederler.	Gözlem Tekrar	Video
2.	15 dk.	Öğretmen başka bir video ile duyguların İngilizce karşılıklarını tekrar etme yöntemiyle çocuklara öğretir. Daha sonra duygular ile ilgili flaş kartları göstererek *How is*	Çocuklar öğretmenlerinin sorduğu sorulara cevap verir.	Soru/Cevap	Flaş Kartlar Video

		she/he feel? sorusunu çocuklara yöneltir.			
3	10 dk.	Öğretmen çocuklara duygularla ilgili videolu bir şarkı açar. Birlikte şarkıya eşik ederken şarkının direktifleriyle el çırpma, ayak vurma gibi hareketler yaparlar.	Çocuklar öğretmenin söylediği şarkıya eşlik eder.	Şarkı söyleme Taklit	Şarkı
4	Öğretmen ders saatinin sona ermesiyle çocuklara dersin bittiğini söyler.				

Öğrenilen Kelimeler: Happy, sad, angry, scared, touche, taste, hearing, sight, smell

Flaş Kartlar

Hedef Kitle: 6 yaş grubu

Süre: 40 dk

Konu: Ailemiz

Amaç: Aile fertlerinin İngilizce karşılıklarının öğretilmesi

Sınıf mevcudu: 7 öğrenci

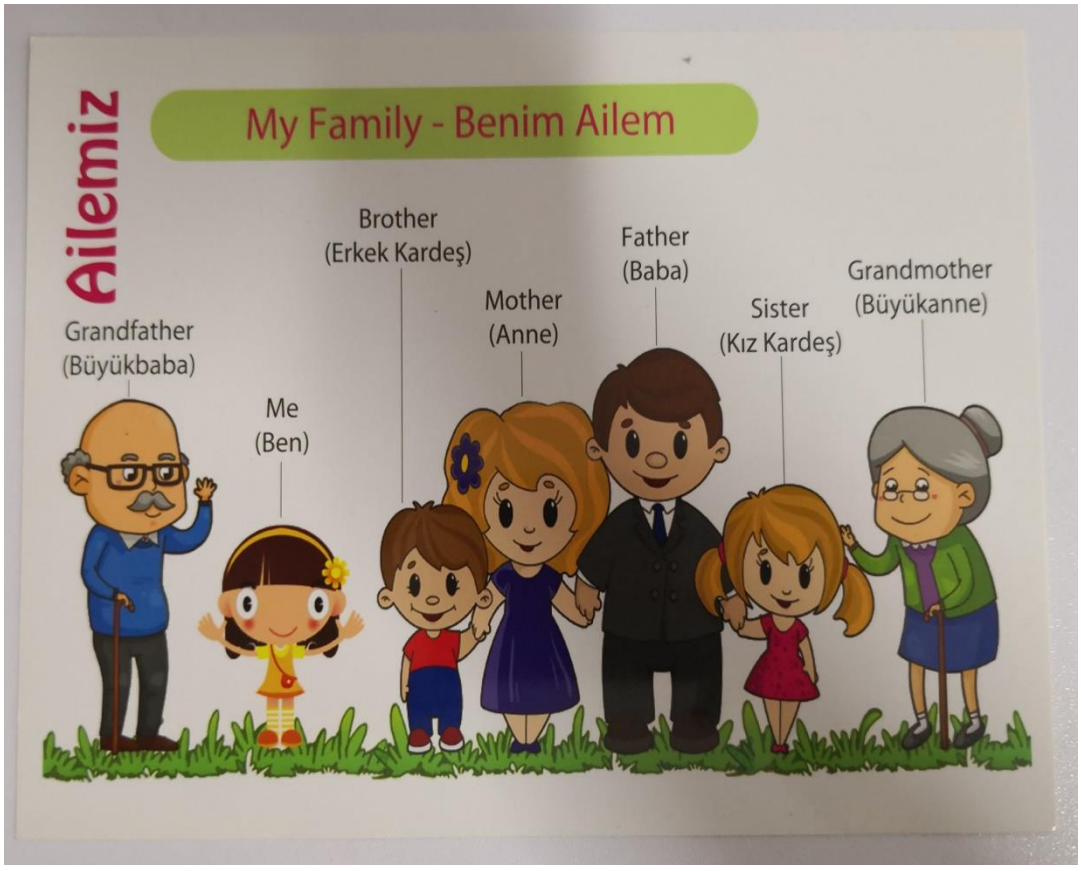
Ders İngilizce Dersi için hazırlanmış konferans salonunda verilmektedir.

Aşama	Süre	Öğretmenin Yönlendirici Davranışları	Çocukların Davranışları	Yöntem/ Teknik	Materyal
1	10 dk.	Öğretmen ders gününden önce çocuklardan ailelerinin ve aile büyüklerinin fotoğraflarını istemiştir. Öncelikle öğretmen elindeki flaş kartı göstererek aile fertlerinin İngilizce karşılıklarını söyler ve çocukların tekrar etmesini ister.	Çocuklar öğretmenlerini dinleyerek söylediği kelimeleri tekrar ederler.	Gözlem Tekrar	Flaş Kartlar
2.	15 dk.	Öğretmen çocukları tek tek yanına çağırarak ellerindeki resimleri sınıfın da göreceği şekilde tutarak çocuğa sorar *Who is she? Who is he?* Çocuk arkadaşlarına göstererek *She is my mother, he is my brother* diyerek ailesini arkadaşlarına tanıtır.	Çocuklar öğretmenlerinin sorduğu sorulara cevap verir.	Soru/Cevap	Fotoğraf
3	15 dk.	Öğretmen çocuklarla birlikte aile fertlerini	Çocuklar öğretmenin	Şarkı söyleme	Şarkı

		içeren şarkılar söyleyerek aile fertlerinin taklitlerini yaparak şarkıya eşlik ederler.	söylediği şarkıya eşlik eder. Aile fertlerinin taklidi yapar.	Taklit	
4	Öğretmen ders saatinin sona ermesiyle çocuklara dersin bittiğini söyler.				

Öğrenilen Kelimeler: Grandfather, me, brother, mother, father, sister, grandmother

Flaş Kartlar

Hedef Kitle: 6 yaş grubu

Süre: 40 dk

Konu: Meslekler

Amaç: Mesleklerin İngilizce karşılıklarının öğretilmesi

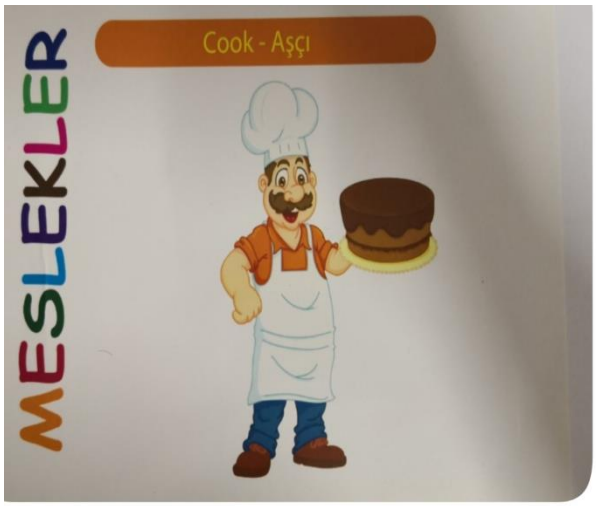
Sınıf mevcudu: 10 öğrenci

Ders İngilizce Dersi için hazırlanmış konferans salonunda verilmektedir.

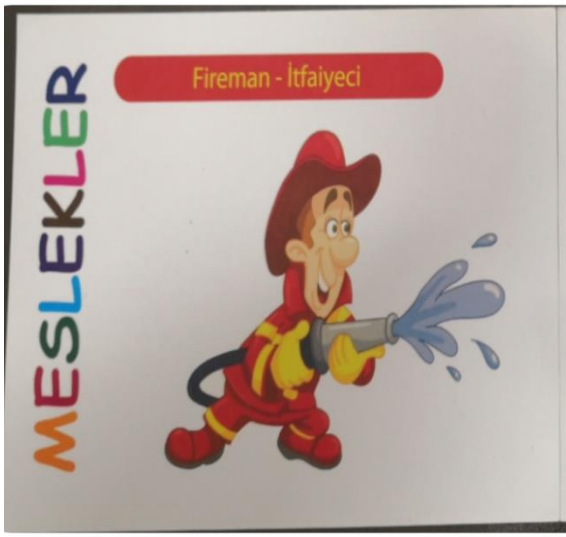
Aşama	Süre	Öğretmenin Yönlendirici Davranışları	Çocukların Davranışları	Yöntem/ Teknik	Materyal
1	15 dk.	Öğretmen derse meslekler ile ilgili çeşitli aksesuarlar ile gelir. Öğretmen öncelikle flaş kartlardan meslekleri tanıtır ve İngilizce karşılıklarını söyler. *What is your mother/father job?* Sorusuyla öğrenilmiş mesleklerin kullanılmasını sağlar	Çocuklar öğretmenlerini dinleyerek söylediği kelimeleri tekrar ederler ve öğretmenin sorularına cevap verirler.	Gözlem Tekrar Soru/Cevap	Flaş Kartlar
2.	15 dk.	Öğretmen sınıfa getirmiş olduğu meslek aksesuarlarını çocuklara giydirir ve onlara tek tek *What is your job?* Sorusunu sorar.	Çocuklar öğretmenlerinin sorduğu sorulara cevap verir.	Soru/Cevap	Beyaz önlük Polis şapkası Çiftçi şapkası Mühendis bareti Futfol topu Tamirci çantası Aşçı önlüğü
3	10 dk.	Öğretmen meslekler ile ilgili şarkılar eşliğinde çocuklarla beraber dans eder.	Çocuklar öğretmenin söylediği şarkıya eşlik eder.	Şarkı söyleme Taklit	Şarkı
4	Öğretmen ders saatinin sona ermesiyle çocuklara dersin bittiğini söyler.				

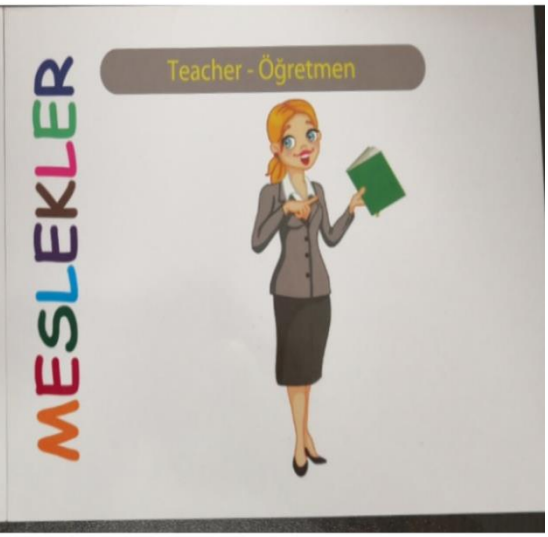
Öğrenilen Kelimeler: Cook, repairman, fireman, teacher, engineer, police

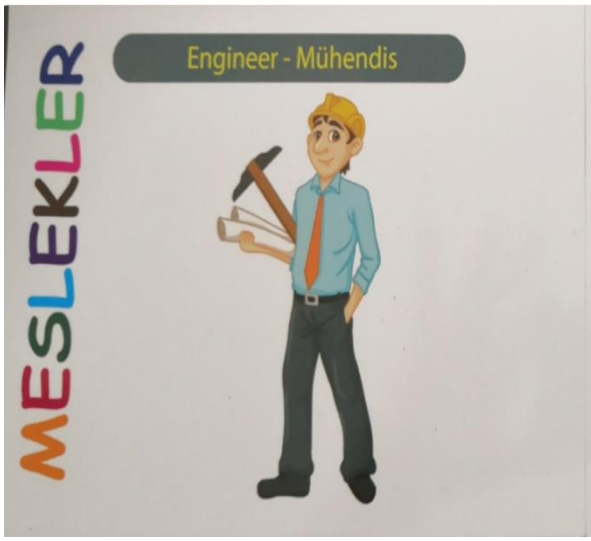
Flaş Kartlar

BÖLÜM 6

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde, erken yaşta yabancı dil eğitiminde kullanılan materyallerin çocukların dil öğrenmesindeki katkılarını inceleyen bu çalışmada yapılan gözlemlerin sonuçları değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda yorumlar yapılarak önerilere yer verilmiştir.

1. İncelenen kurumda 4-5 yaş grubunda 14, 6 yaş grubunda ise 11 çocuk bulunmaktadır. Haftanın 5 günü 4-5 yaş gruplarına 30dk., 6 yaş gruplarına 40 dk. olmak üzere İngilizce dersi verilmektedir.

2. Gözlenen yabancı dil derslerinin hepsinde materyal kullanılmıştır. Kullanılan materyaller;

a) Video

b) Şarkı

c) Flaş kartlar

d) Boyama kağıtları

e) Yap-Boz

f) Aksesuarlar

g) Oyun

h) Drama

a) Video

Gözlenen derslerde en sık kullanılan materyal videolardı. Videolar, hem ses hem de görüntüyü bir arada çocuğa sunmaktadır. Renkli ve basit figürlerle oluşturulmuş videolar çocukların dikkatini derse odaklamada oldukça etkili olduğu gözlenmiştir. Dersin konusuna uygun videolarla öğretilecek kavramların telaffuzları ile birlikte kelimelerin anlamları görsel olarak çocuğa gösterilmektedir. Öğretmenin videoyu destekler nitelikteki hareketleri çocukları taklit etmeye yönlendirmektedir.

Videoların ders materyali olarak kullanılması üzerine öğretmen görüşü de faydalı olduğu yönündedir. Öğretmenler, çocuklar için güçlü bir rol modeldirler. Çocukların, öğretmenlerinin söylediği kelimeleri tekrar etmesi ve yaptıklarını taklit etmesi onlara onaylanmış bir davranış sergilediği duygusu vermektedir. Böylelikle, sınıfta otorite olan öğretmenler, çocukları kolaylıkla yönlendirebilmektedir.

b) Şarkı

Ders içeriğine uygun seçilen şarkılar, duyusal zekaya hitap etmektedir. Ritmik olarak tekrar eden kelimeler, çocukların hafızasında ritmik olarak kaydolur. Şarkının melodisini duydukları anda şarkıda geçen kelimeler hafızalarında canlanabilmektedir. Bazen kelimeyi anlamasalar ya da hatırlayamasalar bile "nınının" gibi seslerle o kelimenin ritmini çıkarmaya çalışırlar. Ayrıca şarkının melodisi onları harekete yönlendirir. Bu da duyusal zeka ile birlikte kinestetik zekaya hitap ettiği anlamına gelmektedir.

Şarkıların ders materyali olarak kullanılması üzerine öğretmen görüşü, çocukların şarkılar ile eğlenerek öğrendiği yönündedir. Okul öncesi yaş grubu çocukların dikkatleri çok kolay dağılabilmektedir. Şarkılar ile çocuklar daha serbest hareket etme imkanı bulmaktadır. Dolayısıyla tek bir yöne odaklanmaları gerekmez. Bu da onlara davranışlarında özgürlük sağlar. Aynı zamanda arkadaşları ile beraber hareket etmek çocukların özgüvenini desteklemektedir. Bu sayede öğrenme için olumlu koşullar oluşmaktadır.

c) Flaş Kartlar

Yine dersin içeriğine uygun seçilen flaş kartlar, üzerindeki basit figürler ile görsel zekaya hitap etmektedir. Öğretmenin flaş kartları göstererek öğreteceği kelimeleri söylemesi o kelimenin Türkçe karşılığını söyleme gerekliliğini ortadan kaldırmaktadır. Flaş kartlar hem görsel hem de duyusal zekaya hitap etmektedir.

Flaş kartların yabancı dil eğitiminde kullanılması üzerine öğretmen görüşü, çocukların tek bir yöne dikkatlerinin toplanması açısından kullanışlı olduğu yönündedir. Ancak uzun süreli ya da tekrar tekrar kullanılması çocukların dikkatini dağıtmaktadır. Kartların üzerindeki resimler kolaylıkla akılda kalabildiği için aşina oldukları bir resme odaklanmakta güçlük çekebilirler, sıkılabilirler. Bu da öğrenme için hazır olunuşluğu negatif yönde etkilemektedir.

d) Boyama Kağıtları

Boyama kağıtları okul öncesi eğitimde sıklıkla kullanılan materyallerdendir. Yabancı dil eğitiminde ise kavramların öğrenilmesinde etkinlik olarak boyama kağıtlarından da yararlanılmaktadır. Öğretmenin soruları veya yönlendirmesiyle boyama yapılırken görsel olarak öğrenilen kavramın uzun süre görülmesini bu sayede de akılda kalmasına yardımcı olmaktadır.

Boyama kağıtlarının yabancı dil eğitiminde kullanılması yönündeki öğretmen görüşü, bir figür boyanırken o figür üzerinde belli bir süre çalışılması odak oluşturduğu yönündedir. Figürün karşılığı olan kelimenin boyama süresince tekrarlandığı düşünülmektedir.

e) Yap-Boz

Yap-boz'la görsel hafızaya hitap eden materyallerdendir. Okul öncesi kurumlarda yap-bozlar görsel hafızayı destekleyen materyaller olarak kullanılmaktadır. Görsel materyallerin yabancı dil eğitimindeki etkinliği bilinmektedir. Boyama kağıtları gibi yap-bozlar da çocuğu bir süre o kelimeyi düşünmeye sevkeder. Bu da kelimenin hafızaya yerleşmesine imkan sağlar.

f) Aksesuarlar

Aksesuarlar, okul öncesi dönemde öğrenmede kullanılan etkili materyaller arasındadır. Okul öncesi dönemde yabancı dil eğitimi "elma= apple" şeklinde ezberletmekten ziyade canlı görsellerle desteklendiğinde daha eğlenceli bir öğrenime dönüşmektedir. Çocuk bir beyaz önlük ve steteskop gördüğünde bunun bir doktora ait bir aksesuar olduğunu anlayabilir. Bunun için "doktor" denilmesine ihtiyaç yoktur. Direkt İngilizce karşılığı olan "doctor" kelimesini söylemek yeterli olmaktadır. Bu sayede ders esnasında Türkçe konuşulması gereği ortadan kalkmaktadır.

g) Oyun

Oyunlar okul öncesi eğitimin olmazsa olmazlarındandır. Çocukları eğlendirmesinin yanı sıra öğretici olması, içeriğine göre çoklu zeka tiplerine hitap etme imkanı sunar. Yabancı dil eğitiminde oyunlar, görsel, işitsel, kinestetik gibi çok yönlü zeka türlerine hitap edebilmektedir. Ayrıca oyunların eğlenceli olmasıyla çocukların derse olan adaptasyonları daha kolay olabilmektedir, ders öğrenciler için cazip hale gelebilmektedir.

Öğretmen görüşüne göre oyunlar, çocukları derse katılmaya teşvik etmektedir. Çocuklar, oyun oynarken öğrenme amacı taşımadıkları için doğal bir süreçte yabancı dili öğrenirler.

h) Drama

Yabancı dil eğitiminde, öğrenilenlerin günlük hayatta kullanılıyor olması akılda kalmasını sağlayan en önemli unsurlardandır. Yeni bir dili öğrenirken öğrenilen kavramların kullanılacağı ortam ve durumlar sahne oyunlarıyla canlandırıldığında adeta o anı yaşamışçasına hafızaya kazınır. Aynı zamanda bu etkinlik çocukların derse olan ilgisini de çekebilmektedir.

3. Materyal kullanımında kurumun herhangi bir yönlendirmesi bulunmamaktadır. Temel ders materyalleri dışındaki materyaller tamamen öğretmenin imkanları ve çabasıyla sağlanmaktadır. Bu durumda, kurumlardaki dil öğrenimi "öğretmenin kendini geliştirmesiyle alakalı olarak görecelidir" diyebiliriz.

Kullanılan materyallerin etkinlikleri birçok çalışmanın konusu olmuştur. Bu çalışmaların bazılarını incelediğimizde yukarıda değindiğimiz materyalleri destekleyen sonuçlarla karşılaşılmaktadır.

- Yabancı dil eğitimlerinde sıklıkla kullanılan videolar, internet kaynaklarından veya öğretmenin kendi kayıtlarından sağlanmaktadır. Roseberry ve arkadaşlarının okul öncesi dönemde yabancı dil eğitiminde kullanılan videoların öğrenme becerisine katkıda bulunduğu çalışmalarında belirtmişlerdir. Bu çalışmada, 3 yaş ve üstü çocuklara yönelik televizyon programlarının yaygınlığının son yıllarda artış göstermesi gerek dil gelişimi gerekse diğer okul öncesi eğitimde etkili bir materyal olduğunu desteklemişlerdir (Roseberry vd., 2009).

- Anşin, çocuklarda yabancı dil eğitimi üzerine yapmış olduğu çalışmada Bikçetayev'in şarkıların yabancı dil eğitiminde kullanılması üzerine yaptığı yoruma yer vermiştir. Bikçentayev yabancı dil öğretiminde şarkıların şiirlerden daha faydalı ve akılda kalıcı olduğunu belirtmiştir. Yabancı dil öğretiminde kullanılan şarkılar, akılda kolay kalan sözcükler bir araya getirilerek oluşturulmakta ve sözcüklerin öğrenimde kolaylık sağladığını öne sürmüştür. O'neil ise mizahın ve komik unsurların şarkılarda kullanılması yabancı dilin benimsenmesini desteklediğini söylemiştir. Anşin, çocuğun yabancı dili, öğretmeninin ona sunduğu çocuk şarkıları ile keşfettiğini öne sürerek diğer araştırmacıların yorumlarını desteklemiştir (Anşin, 2006).

- Azabdaftari ve Mozaheb, flaş kartları "bir sözcük, cümle veya üzerinde basit bir resim içeren bir karton" olarak tanımlamaktadır (Azabdaftari ve Mozaheb,

2012). Birçok araştırmacı (Heron, Heward, Cooke, & Hill, 1983; Houten ve Rolider, 1989; Maheady ve Sainato, 1985; Olenick ve Pear, 1980; Young, Hecimovic ve Salzberg, 1983) flaş kartları dil öğrenmede etkili bir materyal olduğunu savunmuşlardır. Taghizadeh, flaş kart kullanmanın öğrencileri aktif ve öğrenme aktivitelerine katılma konusunda istekli hale getirdiğini söylemiştir. Taghizadeh yaptığı çalışmada flaş kart kullanarak İngilizce kelime öğretiminin öğrencilerin kelime ustalıklarını geliştirdiği sonucuna varmışlardır (Taghizadeh, 2017).

- Bütün çocuklar oyunu ve yaratıcılığı destekleyen çeşitli faaliyetleri severler. Boyama faaliyeti de bunlardan biridir. Akdoğan, boyama faaliyeti, ikinci bir dili kabullenme olasılığını büyük ölçüde artırdığını söylemiştir (Akdoğan, 2004).

- Ghasemi, çocuklarda dil öğrenmenin, doğumdan itibaren dil olgunluğuna erişmede dış dünyayı algılama aracılarını kullandıklarını ifade etmiştir. Parçaların birleştirilmesi öğrenilen kavramların algılanmasında ve iletişim kodlarının keşfedilmesinde etkili yollardan biridir. Çocukların dil öğrenmesi için hazırlanmış yap-bozlar, kolaylıkla çözülürken seslerin kombinasyonu ile oluşan sözcüklerin algılanmasında yardımcı olmaktadır (Ghasemi, 2011).

- Meyer, oyunların resmi eğitime entegre edilmesi, oyun seven çocukların derse olan ilgisini sağlamak için oldukça faydalıdır demiştir. Oyun, öğretmenlerin çocuklara yönelik öğretim programları için materyal olarak kullanılmaktadır. Eğlenirken öğrenmeyi sağlayan oyunlar, farklı öğrenme alanları arasında bağlantılar kurabilir ve eğitim-öğrenimde üçüncü bir aktör olarak yer alabilir (Meyer, 2013).

- Tombak, çalışmasında okul öncesi çocuklar için drama ve drama temelli eğitimin önemine dikkat çekmeyi amaçlamıştır. Tombak, günümüz eğitim sisteminde ilk adım okul öncesi eğitiminde gelişimin fiziksel, duygusal, dilsel, sosyal ve zihinsel yönlerininin desteklenmesi amacıyla çocukların gelişim özellikleri, bireysel farklılıkları ve yetenekleri göz önünde bulundurularak hazırlanmış drama etkinliklerinin yabancı dil öğretiminde

etkili bir şekilde kullanılabileceğini söylemiştir. Dramanın dil eğitimi aşamasında kullanılması, çocuğun hayal gücünü geliştirmek, çocuğun düşünmesini ve bağımsız hareket etmesini sağlamak, çocuğun sosyal farkındalığını ve işbirliğine dayalı farkındalığını geliştirerek yabancı sözcüklerin kavranması ve akılda kalması için en önemli yollardan biri olduğunu yine bu çalışmada vurgulanmıştır. (Tombak, 2014).

Öneriler

- ✓ Erken yaşta yabancı dil eğitimi ülkemizde de önemsenmeye başlamıştır. Okul öncesi dönemde klasik tahta, kalem anlatımı ile sağlanamayacağı için eğitim materyalleri fazlasıyla önemlidir. Eğitim fakültelerinde gerek okul öncesi öğretmenliği gerekse yabancı dil eğitimi bölümlerinde verilen derslerde erken yaşta yabacı dil öğrenimi ile ilgili yaklaşımlar geleceğin öğretmenlerine benimsetilmelidir.

- ✓ Erken yaş yabancı dil eğitiminde görevli mevcut öğretmenlerin de materyaller ve güncel materyaller hakkında hizmet içi eğitimler veya kongrelere katılımları sağlanarak yeniliklerden haberdar olmaları sağlanmalıdır.

- ✓ Yabancı dil eğitiminde materyaller, belirli standartlarda ve uzmanlar tarafından tasarlanmalıdır. Materyal tasarımında yapısal/biçimsel, eğitimsel ve gelişimsel unsurlar göz önüne alınmalıdır.

- ✓ Kullanılacak materyaller çocuk merkezli olmalıdır. Çocukların yaş ve gelişimine uygun olmalıdır.

- ✓ Karmaşık olmamalı sade ve anlaşılır bir şekilde tasarlanmış, hedefe yönelik nitelikte olmalıdır.

- ✓ Kullanılan materyaller, birden fazla duyuya hitap ederek çok yönlü bir öğretime imkan sunmalıdır. Bir materyal ne kadar fazla duyuya hitap edebilirse akılda kalma olasılığı o derece artabilmektedir.

- ✓ M.E.B. alanında uzman akademisyenlerin de aralarında bulunduğu bir kurul ile erken yaşta yabancı dil eğitimi ve kullanılan materyaller standardize edilmelidir. Her kurumda farklı şekilde işlenmemelidir.

- ✓ Materyal çeşitliliği fazla olmalıdır. Tekrarlayan materyal kullanımı çocukta keşfetme ve merak duygusu uyandırmaz ve derse olan ilgisi azalabilir. Çocuklardaki en önemli motivasyon kaynağı keşfetme ve merak duygusudur.

- ✓ Çocuğa uygunluğu test edilmiş, uzmanlar tarafından onaylanmış materyaller kullanılmalı ve öğretmenlerin erişimine sunulmalıdır.
- ✓ Bu çalışma Edirne ili ile sınırlı olmuş olsa da ülke genelinde incelenmesi gereken bir konudur.

Materyaller, kısa ve etkili yoldan öğretilmek istenen şeyin çocuklara aktarılmasını sağlayan aracılardır. Okul öncesi dönemde materyal kullanımına hassasiyetle yaklaşmak oldukça önemlidir. Bu konuda MEB, eğitim fakülteleri, eğitim kurumları ve öğretmenlere büyük görevler düşmektedir.

REFERANSLAR

Aamodt, , W., Sandra, S. (2011). Çocuğunuzun Beynine Hoş Geldiniz, Çev. Cem Duran, İstanbul: NTV Yayınları.

Ahioğlu-Lindberg, E. N. (2011). Piaget ve ergenlikte bilişsel gelişim. Kastamonu Eğitim Dergisi, 19(1), 1-10.

Akdoğan, F. (2004). Yeni Projeler Işığında Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi. Sayı 2, 97 – 109. Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi. İstanbul.

Akpınar Dellal, N.& Kuru Atadere, Y. (2015). Erken Yaşta Yabancı Dil Eğitimine Yönelik Velilerin Bilinç ve Algı Düzeyleri, TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-, ISSN: 1308- 2140, Volume 10/11 Summer 2015,

Anşin, S. (2006). Çocuklarda Yabancı Dil Öğretimi. D.Ü. Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 6, 19.

Aral, N., (2000). "Çocuk gelişiminde oyunun önemi", Çağdaş Eğitim, Mayıs 2000, sayı: 265, s.15-17.

Aslan, M. ve Adem, E. (2010). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Görsel Ve İşitsel Araçların Etkin Kullanımı. Dil Dergisi. 147.

Aslan N. (2008), "Dünyada erken yaşta yabancı dil öğretimi uygulamaları ve Türkiye'deki durum", Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, cilt.3, ss.1-10

Atlı, I. (2008). Young Language Learners' Attitude Towards English Lessons İn Turkish Elementary Schools. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ondokuzmayıs Üniversitesi, Samsun.

Aydın, T., (2014), Dil Öğretimi ve Oyun –Çoklu Zeka Teorisi Işığında- Dilbilimleri Akademik Araştırma Dergisi Cilt 14, Sayı 1, 2014 ss. 71 -83

Barcelona European Council, Presidency conclusions, 15-16 March 2002

Baykurt, Y., (2013). 4+4+4 Eğitim Sisteminde Erken Yaşta Yabancı Dil Eğitimi, Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, s:97-107

Bayyurt, Y. (2010). Task based language learning and teaching. B. Haznedar, & H. Uysal (Haz.). Handbook for Teaching Foreign Languages to Young Learners in Primary Schools (ss. 89-118). Ankara: Anı Yayıncılık.

Bektaş, D., (2010). Çoklu Zeka Kuramı Bağlamında Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretiminde Oyunların İşlevi, (Yayımlanmamış yüksek lisan tezi), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2010.

Biggs, John (2001). Enhancing Learning: A Matter of Style or Approach. Ed.: Robert J. Sternberg ve Li - Fang Zhang. Perspectives on Thinking, Learning and Cognitive Styles. Lawrance Erlbaum Associates, Mahwah, ss.73 - 102.

BIG-Kreis (2008). Lernstandsermittlung, Förderung und Bewertung im Fremdsprachenunterricht der Grundschule. München.

BIG-Kreis (2005). Standards, Unterrichtsqualität, Lehrerbildung – Empfehlungen des BIG-Kreises. 2. Aufl. München.

Bot K., (2014). The effectiveness of early foreign language learning in the Netherlands, Studies in Second Language Learning and Teaching Department of English Studies, Faculty of Pedagogy and Fine Arts, Adam Mickiewicz University, Kalisz SSLLT 4 (3). 2014. 409-418

Brodin, J., Hollerer, L., Renblad, K., & Stancheva-Popkostadinova, V. (2015). Preschool teachers' understanding of quality in preschool: A comparative study in three European countries. Early Child Development and Care, 185(6), 968–981.

Brodin, J. and Renblad, K. (2019). Improvement of preschool children's speech and language skills, Early Child Development and Care, DOI: 10.1080/03004430.2018.1564917

Brodin, J. (2018). It takes two to play. ‘it takes two to play’: Reflections on play in children with multiple disabilities. Today’s Children – Tomorrow’s Parents, 47–48, 28–39.

Brodin, J., & Renblad, K. (2015). Perspektiv på kvalitet i förskolan [Perspectives on quality in preschool]. Lund: Studentlitteratur.

Brodin, J. (2018). It takes two to play. ‘it takes two to play’: Reflections on play in children with multiple disabilities. Today’s Children – Tomorrow’s Parents, 47–48, 28–39.

Bruce, B. (2014). Språkutveckling på olika villkor [Speech development on different conditions]. In A. Sandberg (Ed.), Med sikte på förskolan [With view on preschool] (pp. 63–81). Lund: Studentlitteratur.

Canbulat M., Çayıroğlu İşgören O., (2005), "Yabancı dil öğretimine başlamada en uygun yaşın ne olduğuna ilişkin dilbilimsel yaklaşımlar ve öğretmen görüşleri", Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, cilt.5, ss.123-140

Carroll, Aileen (1998). How to Study Better and Faster - Using Your Learning Styles and Strengths-. J. Weston Walch Publisher, Portland, Maine.

Coşkun, H., Yılmaz, F., Aksoy, M., E., (2015). Öğretimin Planlanması, J&D Dağyeli Verlag GmbH Kollwitzstr. 42, D-10405 Berlin www.dagyeli.com.

Coşkun, H. (2008). “Türkiye’de ikinci yabancı dilin oyun yoluyla etkili öğretimi”, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, sayı: 1, Güz 2008, ss. 73-89.

Cuevas, K., Deater-Deckard, K., Kim-Spoon, J., Watson, A. J., Morasch, K. C. and Bell, M. A. (2014). What’s mom got to do with it? Contributions of maternal executive function and caregiving to the development of executive function across early childhood. Dev Sci, 17: 224–238. doi:10.1111/desc.12073

Cummins, J., 2010. Language of Schooling: Exploring the Connections between Research, Theory, and Policy in an Ideologically Complex Environment. Paper presented at the Intergovernmental Policy Forum, Geneva, November 2010.

Çakır İ. (2004). Designing Activities for Young Learners in EFL Classrooms, İngilizcenin Yabancı Dil Olarak Öğretildiği Sınıflarda Çocuklara Yönelik Etkinlikler Geliştirmek, GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 24, Sayı 3 (2004) 101-112

Çelebi Öncü E., (2018).Okul Öncesinde Materyal Kullanımı ve Materyal Geliştirme, Zembat, R. (Ed.) Okul Öncesinde Özel Öğretim Yöntemleri, Anı Yayıncılık, 6. Baskı

Dale, E. (1969), Audio visual methods in teaching (third edition), Holt, Rinehart & Winston, New York.

Damar, E., A., Gürsoy, E., Korkmaz, Ş., Ç., (2013). Teaching English to Young Learners: Through the Eyes of EFL Teacher Trainers, International Association of Research in Foreign Language Education and Applied Linguistics ELT Research Journal 2013, 2(3), 95 - 110 ISSN: 2146-9814

Darancık, Y., (2014). Lük Eğitim Setinin Yabancı Dil Öğretiminde Önemi ve Derse Etkisi, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl:2, Sayı:8, Aralık 2014, s:102-113.

De Houwer, A., (2014). Early foreign language teaching: some critical remarks and some recommendations, Babylonia, 01/14: 14C21.

Değirmenci Uysal Nuriye ve Yavuz Fatih, (2015). Teaching English to Very Young Learners, Procedia - Social and Behavioral Sciences Volume 197, 25 July 2015, Pages 19-22

Demirel, Ö. (2007), Yabancı dil öğretimi, dil pasaportu, dil biyografisi, dil dosyası. Pegem Yayıncılık, Ankara.

Din Öğretimi Genel Müdürlüğü, (2016). Hazırlık Sınıfı Projesi Uygulayan Anadolu İmam Hatip Liseleri -Vizyon Belgesi-, Ankara, 2016.

Doğan, C. (2012). Sistematik yabancı dil öğretim yaklaşımı ve yöntemleri. İstanbul: Ensar Neşriyat.

Edelenbos, P. Johnstone, R. & Kubanek, A. (2006). Die wichtigsten pädagogischen Grundsätze für die fremdsprachliche Früherziehung. Sprachen für die Kinder

Europas. Forschungsveröffentlichungen, gute Praxis und zentrale Prinzipien. Endbericht der Studie EAC 89/04 (lot 1). Brüssel: Europäische Kommission.

Erişti, S. D. (2008). Ders Materyali Geliştirme Teknikleri, H.F. Odabaşı (Ed.), Okul Öncesi Öğretim Teknolojisi ve Materyal Tasarımı, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fak. Yayınları

Espinosa, L. (2014). Second language acquisition in early childhood, In New, R. & Cochran, M. (Eds.). Early Childhood Education. Westport,CT: Greenwood Publishing Group.

European Commission Brussels, 22.5.2018 SWD(2018) 174 final Part 1/2 Commission Staff Working Document Accompanying the document Proposal for a Council Recommendation on a comprehensive approach to the teaching and learning of languages

Eurydice/Eurostat (2012). Key Data on Teaching Languages at School in Europe 2012. Brussels, Belgium: Education, Audiovisual and Culture Executive Agency.

Evans, R., & Jones, D. (2007). Perspectives on oracy – Towards a theory of practice. Early Child Development and Care, 177 (6&7), 557–567.

Gaonac'h, D. (2006). L'Apprentissage Précoce D'Une Langue Etrangère: Le point de vue de la psycholinguistique. Hachette Education, Paris.

Gardner Howard, Hatch Thomas (1989), Multiple Intelligences Go to School Educational Implications of the Theory of Multiple Intelligences, Educational Researcher, Vol. 18, No. 8, pp. 4-10

Genç, A. (2002). İlk ve ortaöğretim okullarında yabancı dil ders kitabı seçimi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22(22).

Genesee, F., Lindholm-Leary, K., Saunders, W., and Christian, D., eds, 2006. Educating English Language Learners. New York: Cambridge University Press, pp. 176–222.

Ghasemi, B., Hashemi, M., (2011). Foreign language learning during childhood, Procedia - Social and Behavioral Sciences 28 (2011) 872 – 876.

Guardado, M., (2002), Loss and Maintenance of First Language Skills: Case Studies of Hispanic Families in Vancouver, Canadian Modern Language Review, Volume 58 Issue 3, March 2002, pp. 341-363

Güven, Meral (2004). Öğrenme Stilleri ile Öğrenme Stratejileri Arasındaki İlişki. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Eskişehir.

Håland Anveden, P. (2017). Den inkluderande förskolan – en handbok [The inclusive preschool – A handbook]. Stockholm: National Board of Education and Science.

Halliwel, S. (1993). Teaching English in the Primary Classroom. Longman. London.

Haznedar, B., (2010). Türkiye'de Yabancı Dil Eğitimi: Reformlar, Yönelimler ve Öğretmenlerimiz, International Conference on New Trends in Education and Their Implications 11-13 November, 2010 Antalya-Turkey ISBN: 978 605 364 104 9

Honig, A. S. (2007). Oral language development. Early Child Development and Care, 177(6&7), 581–613.

Horowitz, I. (2005). Concept resolution and development of communication competence in preschool boys with language impairment (Dissertation). Dept. of Woman and child health, The Karolinska Institute, Stockholm.

Hughes, M. (1986) Children and Number: Difficulties in Learning Mathematics Oxford: Basil Black.

İlter B., (2007), Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Üzerine Veli ve Öğretmen Görüşleri, Mart 2007 Cilt:15 No:1 Kastamonu Eğitim Dergisi 21-30

James H. Stronge, Qualities of Effective Teachers, 3rd Edition

Kara, Ş. (1999). 'Erken Yaşta Yabancı Dil Öğrenim ve Öğretimi'. Dil Dergisi, Sayı 79. TÖMER. Ankara Üniversitesi.

Kim, ChanMin; Kim, Min Kyu; Lee, Chiajung; SPECTOR, J. Michael; De MEESTERC, Karen (2013). "Teacher Beliefs and Technology Integration", Teaching and Teacher Education, V.29, pp.76-85 .

Knight, G. (1984). Primary Ideas. London: British Council ve TWP Services Ltd.

Kolb, B., & Gibb, R. (2011). Brain plasticity and behaviour in the developing brain. Journal of the Canadian Academy of Child and Adolescent Psychiatry = Journal de l'Academie canadienne de psychiatrie de l'enfant et de l'adolescent, 20(4), 265-76.

Kuzu, A. (2008). Okul Öncesinde Öğrencilerin Gelişim Alanlarına Göre Öğretim Materyali Geliştirme, S. D. Erişti (Ed.) Okul Öncesinde Materyal Geliştirme ve Görsel Sanatlar Eğitimi, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fak. Yayınları

Leffa (2002). Vilson Jose. Teaching English as a multinational language. The Linguistic Association Of Korea Journal, Seul, Coréia, v. 10, n. 1, p. 29- 53.

Lennox, S. (2013). Interactive read-alouds – An avenue for enhancing children's language for thinking and understanding: A review of recent research. Early Childhood Education Journal, 41(5), 381–389.

Lietti, A. (2006). Pour Une Education Bilingue: Guide de survie à l'usage des petits

Européens. Editions Payot&Rivages, Paris.

Lpfö. (1998/rev. 2010). Läroplan för förskolan [Curriculum for preschool]. Stockholm: Ministry of Education and Science.

Meyer, B. "Game-Based Language Learning for Pre-School Children: A Design Perspective" The Electronic Journal of e-Learning Volume 11 Issue 1 2013, (pp39-48), available online at

Morrison, G. S. (2003). Early childhood education today. 9th edition. Columbus, Ohio: Merrill Publishing Company.

Mundkur, N., (2005). Neuroplasticity in Children, İndian Journal of Pediatrics, Volume 72 (10): 855-857.

Nicolopoulou, A. (2004). Oyun, bilişsel gelişim ve toplumsal dünya: Piaget, Vygotsky ve sonrası. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 37(2), 137-169.

Ofsted Erken Yaşta Yıllık Rapor, July 2015. The report of Her Majesty's Chief Inspector of Education, Children's Services and Skills 2015.

Okay, C., (2006). Çoklu Zekâ Kuramına Göre Oyunla Eğitim, Nobel Yayınları, Ankara 2006, s.17.

Özdemir, E., S., (2006). Yabancı Dil Öğretiminde Yeni Yönelimler, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Çukurova Üniv. Sosyal Bil. Ens., Adana 2006.

Özgür H., Tosun N. (2012). Öğretmen Adaylarının Derin ve Yüzeysel Öğrenme Yaklaşımlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Yıl 12, Sayı 24, Aralık 2012, 113 – 125

Özpolat V., (2013). Öğretmenlerin Mesleki Önceliklerinde Öğrenci Merkezli Eğitim Yaklaşımının Yeri, Millî Eğitim, S.200, ss.5- 27.

Piaget, J., (1952). The Origins Of Intelligence In Children. New York: International University Press.

Piaget, J. (1963, 2001). The psychology of intelligence. New York: Routledge.

Read, C. (2003). Is younger better? English Teaching Professional, 28, 5-7

Reilly, V., & Ward, S. M. (1997). Very young learners. Hong Kong: Oxford University Press.

Renblad, K., & Brodin, J. (2013). Låt oss läsa en bok. Ett språkutvecklingsprojekt i förskolan i Habo Kommun. SCIRA Läsning, 38(2), 8–11.

Robertson, P. (2002). The critical age hypothesis. A critique of research methodology. The Asian EFL Journal, 4(1).

Roseberry, S., Pasek, K., H., Morris, J., P., Golinkoff, R., M., (2009). Live Action: Can Young Children Learn Verbs From Video?, Child Dev. 2009 ; 80(5): 1360–1375. doi:10.1111/j.1467-8624.2009.01338.x.

Röber, Christa & Müller, Claudia (2008). Der Aufbau von professionellem sprachlichem Wissen als Voraussetzung für eine kompetente Sprachförderung vorschulischer Kinder. Eine Expertise. Freiburg, S. 12.

Sakarya Maden, S. (2003), Avrupa yolunda Türkiye'de Almanca öğretiminde ders kitabı tartışması, 121.

Saracho, O. N., & Spodek, B. (2007). Oracy: Social facets of language learning. Early Child Development and Care, 177(6&7), 695–705.

Saracho, O. N. (2004). Supporting literacy-related play: Roles for teachers of young children. Early Childhood Education Journal, 31(3), 203–208.

Sarter, H, (2006). Einführung in die Fremdsprachendidaktik. Darmstadt (Kapitel: Mehrsprachigkeit und Fremdsprachenunterricht S.12-23).

Scott, W. & Ytreberg, L. (1990). Teaching English to children. Longman.

Selçuk, Z. (1999) Gelişim ve Öğrenme- Eğitim Psikolojisi, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 318s.

Seker, P.T., Girgin, G., Akamca, G. O., (2012). A study on the contributions of second language education to language development in pre-school period, Procedia - Social and Behavioral Sciences 47 (2012) 230 – 234

Seven ve Engin (2008). Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 12, Sayı 2 , Oca 2008 , Sayfalar 189 – 212

Sevinç, M. (2003). Dil gelişimi ve ilköğretime hazırlık. Erken çocuklukta gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar.(169-176). İstanbul: Morpa Kültür Yay.

Seyhan Yücel, M. (2006). Avrupa Ortak Başvuru Metni-Avrupa Dil Portföyü Eleştirel Bir Yaklaşım, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Haziran 2006 Cilt 8 Sayı 1 110-122

Seyhan Yücel, M. (2014). Nörodidaktik ve nörobiyolojik gelişmeler açısından erken yaşta yabancı dil eğitiminin önemi. 9.th International Balkans Education and Science Congress, s.950-954. Edirne.

Seyhan Yücel, M., Yılmaz Didem. (2016). Erken yaşta yabancı dil eğitiminde bilgi ve iletişim teknoloji araçlarının kullanımı. Çocuk ve Gençlik Edebiyatında Barış Kültürü", Trakya Üniversitesi Yayın No: 171. Edirne.

Seyhan Yücel, M. (2017). "Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretiminde Yaklaşımlar ve Yönelimler / Approaches and Orientations in Teaching Foreign Languages at an Early Age", TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-, ISSN: 1308-2140, Volume 12/6, p. 673-686.

Sığırtmaç, A., Özbek, S., (2009). Teaching English in Early Childhood, Inönü Univercity Journal Of The Faculty Of Education, April 2009/ Volume. 10, Issue. 1, pp.107-122

Snow, C.E. and Hoefnagel-Höhle (1978). The Critical Period for Language Acquisition: Evidence from Second Language Learning, Child Development Vol. 49, No. 4 (Dec., 1978), pp. 1114-1128

Sommer, D. (2012). A childhood psychology: Young children in changing time. Hampshire: Palgrave Macmillan.

Sopata, A. (2011). Lıteratureınsatzbeımfrühenfremdsprachen-erwerb–theorıe und praxıs. Studi Linguistici e Filologici Online, 9.2, 291-307.

Subaşı, G., and Kara, S. (2010). Teachers' Beliefs on Foreign Language Teaching Practices in Early Childhood Education: A case study. Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry, 1(1), 62-76.

Sürücü, A., Ünal A. (2018). Öğrenci Motivasyonunu Artıran ve Azaltan Öğretmen Davranışlarının İncelenmesi, Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi-International Journal of Society Researches, ISSN:2528-9527, Volume 8, Issue 14.

Şahin, Y. (2013) Farklı Boyutlarıyla Yabancı Dil Öğrenimi ve Öğretimi (Ed: Y, Şahin), , Konya. Eğitim Yayınevi.

Taghizadeh, M., Vaezi, S. & Ravan, M. (2017). Digital Games, Songs and Flashcards and their Effects on Vocabulary Knowledge of Iranian Preschoolers. International Journal of English Language & Translation Studies. 5(4). 156-171.

Tamis-LeMonda CS, Rodriguez, E., T., (2009). Parents' Role in Fostering Young Children's Learning and Language Development, New York University, USA, November 2009, Rev. ed.

Tombak, A. (2014). Importance of Drama in Pre-school Education. Procedia - Social and Behavioral Sciences, 143, 372–378. doi:10.1016/j.sbspro.2014.07.497

Turhan B., Özbay Y. (2016), Erken Çocukluk Eğitimi ve Nöroplastisite Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi Cilt 1, Sayı 2 , Oca 2016 , Sayfalar 54 – 63.

Ulutaş, İ. & Macun, B. (2016). Okul Öncesi Çocuklarının Duygusal Zekâsını Desteklemede Öğretmenin Rolü, TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-, ISSN: 1308-2140, Volume 11/14 Summer 2016,

Wesche, M. B., ve Skehan, P. (2002). Communicative, task-based, and content-based language instruction. R. B. Kaplan (Haz.), The Oxford Handbook of Applied Linguistics (s. 227–228). Oxford, UK: Oxford University Press.

Widlok, B.(2013). Leichter Lernen Mit Projekten, Fremdsprache Deutsch, 48, 13-18.

Widlok, B., Petravić, A., Org, H., & Romcea, R. (2010). Nürnberger Empfehlungen zum frühen Fremdsprachenlernen , Neubearbeitung. München: Goethe Institut.

Widlok, B., 2015. DaF für Kinder, Goethe Institut.

Wilson, P. (2011). Why invest in the pre-school years? In R. Jolley (Ed.), Thinking ahead. Why we need to improve children's mental health and wellbeing (pp. 1–9). London: Faculty of Public Health (FPH).

Yalın, H. İ., (2005). Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Nobel Yayın Dağıtım, 15. Baskı

Yavuzer H. (2013). Doğum Öncesinden Ergenlik Sonuna Çocuk Psikolojisi, İstanbul: Remzi Kitabevi.

Yıldırım, A., Şimşek, H., (2000). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri, 2. Basım, Ankara, 2000.

Yılmaz Fatih, Eren Zeynep (2015), Çoklu zeka kuramı ile niteleme sıfatlarının öğretimi, Akademik Bakış Dergisi, Sayı:48, Sayfa:157.

Zhao,A.H., Morgan, C. (2004). Consideration of age in L2 attainment-children, adolescents and adults. The Asian EFL Journal, 6(4).

Ziolkowski, R., & Goldstein, H. (2008). Effects of an embedded phonological awareness intervention during repeated book reading on preschool children with language delays. Journal of Early Intervention, 31(1), 67–90.

www.goethe.de/resources/files/pdf48/kalender.pdf

EKLER

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Başkanlığı

Sayı : 29563864-050.04.04 -E.337682 31/05/2019
Konu : Kararlar

Sayın Prof. Dr. Mukadder SEYHAN YÜCEL

Danışmanlığını yaptığınız, Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı Alman Dili ve Eğitimi Yüksek Lisans öğrencisi Cansu ÇALIŞKAN'ın araştırması ile ilgili yapmış olduğunuz başvuru Trakya Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'nun 22.05.2019 tarihli toplantısında alınan 05/06 numaralı kararı ile uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Ayhan GENÇLER
Başkan

Ek:Etik Kurul Kararı

Adres:Trakya Üniversitesi Rektörlüğü Balkan Yerleşkesi 22030 Edirne
Telefon:2842234004 Faks2842234203
E-Posta:ozelkalem@trakya.edu.tr Elektronik Ağ:http://www.trakya.edu.tr/
Bilgi için: Serkan ÖÇAL
Unvanı: Sekreter

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

T.C
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU

Oturum Sayısı: 2019/05
KARAR NO: 2019.05.06

Karar Tarihi: 22.05.2019

Akademik Danışmanlığını Üniversitemiz Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi, Doç. Dr. Mukadder Seyhan YÜCEL'in yaptığı Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yabancı Diller Eğitimi Anabilim Dalı Alman Dili ve Eğitimi Yüksek Lisans öğrencisi Cansu ÇALIŞKAN tarafından Trakya Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulunda değerlendirilmek üzere gönderilen "Okul öncesi yabancı dil eğitimi ve öğretiminde materyal kullanımı ve incelenmesi" başlıklı araştırma dosyası incelenmiştir. Araştırmanın; gerçekleştirilmesinde etik bilimsel standartlar açısından sakınca bulunmadığına mevcudun oy birliği / ~~oy çokluğu~~ ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Ayhan GENÇLER
Başkan
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒Evet ☐hayır

Prof. Dr. Rıdvan CANIM
Üye
Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☐yok
Toplantı Katılım ☐Evet ☒hayır

Prof. Dr. Yüksel BAYRAK
Üye
Fen Fakültesi Öğr.Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒Evet ☐hayır

Prof. Ahmet Hamdi ZAFER
Üye
Devlet Konservatuvarı Öğr.Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒Evet ☐hayır

Doç. Dr. Ahmet Emre DAĞTAŞOĞLU
Üye
İlahiyat Fakültesi Öğr.Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒Evet ☐hayır

Doç. Dr. Esma MİKLAYANLAR
Üye
Mimarlık Fakültesi Öğretim.Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒Evet ☐hayır

Doç. Dr. Emre ATILGAN
Üye
Sağlık Bilimleri Fak. Öğr.Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒Evet ☐hayır

Dr. Öğr. Üyesi Levent DOĞAN
Üye
Edebiyat Fakültesi Öğr. Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒evet ☐hayır

Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül KILIÇ
Üye
Balkan Araştırma Enst. Öğr.Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☒yok
Toplantı Katılım ☒evet ☐hayır

Dr. Öğr. Üyesi Ercan YILMAZ
Üye
Güzel Sanatlar Fakültesi Öğretim Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☐yok
Toplantı Katılım ☐evet ☒hayır

Dr. Öğr. Üyesi Özcan AYGÜN
Üye
Edebiyat Fakültesi Öğretim Üyesi
Araştırma ile ilişkisi ☐var ☐yok
Toplantı Katılım ☐evet ☒hayır